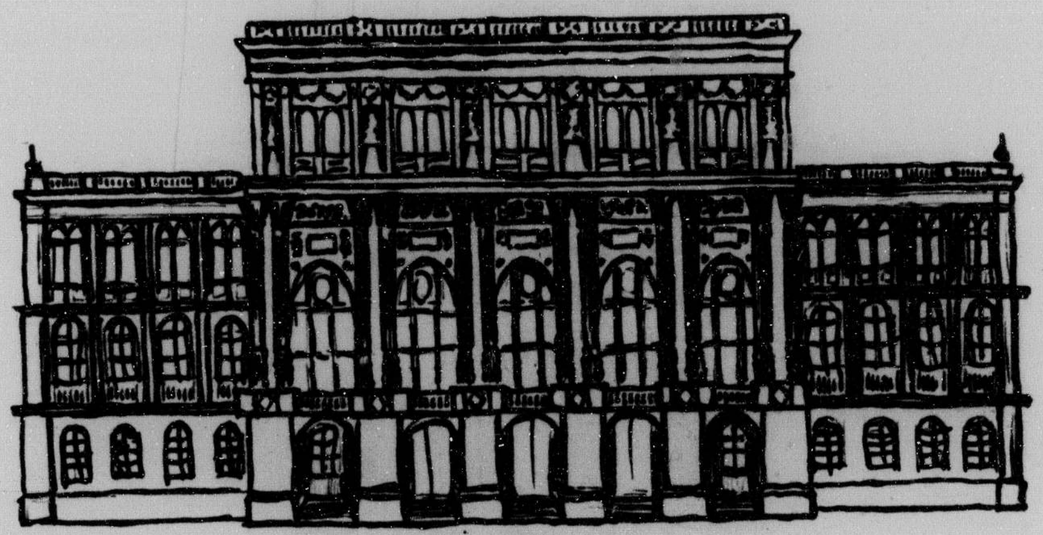
A 461

1

* A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA *

MIKROFILMTÁR

BUDAPEST

* BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE *

1959

FOTO
Sz. T.

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM

LEVELEZÉS

4° 76.

TOLDY FERENC

LEVÉLTÁRCÁJA

XXI. „K"

M. Irod. Levelesl. 4rét 76. sztm.

M. Irodalom

[1 – LIX. csl.]

I. Levelesl. Tolday F. levél tárája.

XXI. Kötet.

Kuchelmann Ferenczné	13 levele
Kecskeméty Lajos	1 "
Kölcsey Ferenczné	16 "
" Zsófia	1 "
Kulmár Endre	1 "
Kelmitzky	1 "
Kalló Miklósné	15 "
Kamarásky Ferenc	1 "
Kantz Ter.	1 "
Kapcsy Tamás	1 "
Kántzi György gr.	3 "
" Zsófia "	6 "
" Lipót "	3 "
Kátona Dénes	6 "
" Péter	3 "
" Pál	1 "
K. cs. D.	1 "
Kaplanek György gr.	1 "
Kalocsáky József	1 "
Kelemen Ferenc	1 "
" József	3 "
Kendy József gr.	9 "
" Zsigmond b.	2 "
Kempf	2 "
Kempelen György	2 "

Kende

M. Irod.
Levéltár
478
7 6. Szám.

Kende Lajos 1 levele.
Kereky Ferenc 3 4

27 levelekből 99 levél.

Régi jelzés: 207 Szám.

Igen tisztelt tekintetes Ur!

Teljesíthető é kérelmem: hogy ide mellékelt felszólításom az igen becses új m. Museumban felvetessek? nem tudvn, minek az illető rendszabályokat, kevesebb dolgom léven ma Pestel, nem ösmerem. Minden esetre megteendőnek véltem a' kíserletet, és azt tekintetes Urnak magamat együtt ajánlvn; azt az egyet kérvén, hogy, ha kinyomtatásra méltónak tartatik mit írtam, annak magyarságán, hol szükséges, igazitani méltóztassék. —

Hüsz esztendőt veszteven mint hivatalnok a városnál, ha némi kedvezéssel jár az illy irodalom, azokat által láttomnál fogva meg nem vethetem, azonban mostani kérelmem teljesítését azokkal korán sem kivzom kapcsolatba. —

Kaphatók é ritkább könyvek és kéziratok a Museumból - térítvény és biztosság mellett - olvasásra? — A' feleletet, ha érdemest reá tekintetes Ur, Geibel Urnak kérem átadatni.

Egyébiránt becses kedvezéseibe ajánlott, különös tisztelettel maradtam - Selmecen 1852 Mart. 26.

tekintetes Urnak

alázatos szolgája,
Kachelmann János
kir. Ügyvéd.

Igen tisztelt tekintetes titoknok Úr!

Még aztse tudván, első közlésem elfogadtatott é, már is egy név„
hiba igazításával fellépni bátor vagyok; mellyet megint
tsak tekintetes Úrnak ajánlhatok.

A' Muſeumot ſorgalmatosan olvasván, abba tekintetes
Úrnak írt kérdéſemre is találtam a feleletet.

De, ha n. Czech Úrnak a tárnokmeſterektől beadott mun„
káját eredetiben vagy máſolatban ſzeretném betekinteni, mint
hogy én egy hafonló munkát készítettem, csak hogy Ő nagyſága
foltal többet olvashatott, mint én, – Önnön magának enge„
delme nélkül juthatnék é hozzá? Ez eránt a tiſztelt ſzerző„
höz fogok fordúlni, s tekintetes Úr, ha el nem felejtkezik rólam,
kéréſemre legalább emlékeztethet; mert ſzeretnék a Muſeum„
nak legalább napſzámosai közzé tartozni, ha mái időben
más kilátáſom nincsen.

Mihelyest alkalmam leſz, Peſtre jövök, s akkor tekintetes
Úrnak ſzóképen tiſztelem meg ſzíves tiſzteletemet. Addig is dá„
gakegyeibe ajánlott, különös tiſztelettel maradok, Lelne„
cen 1852 Május 12n

tekintetes Úrnak

[illegible] tsak tekintetes Úrnak ajánlhatok.

A' Museumot szorgalmatosan olvasván, abba tekintetes Úrnak írt kérdésemre is találtam a feleletet.

De, ha n. Czech Úrnak a tárnokmesterektől beadott munkáját eredetiben vagy másolatban szeretném betekinteni, mint hogy én egy hasonló munkát készítettem, csak hogy Ő nagyságától többet olvashatott, mint én, - önnön magának engedelme nélkül juthatnék e hozzá? Ez iránt a tisztelt szerző hűr fogok fordúlni, ő tekintetes Úr, ha elnem feleitkezik róla, kérésemre legalább emlékeztetheti; mert szeretnék a Museumnak legalább napsámosai közzé tartozni, ha mái időben más kilátásom nincsen.

Mihelyest alkalmam lesz, Pestre jövök, s akkor tekintetes Úrnak szóképen teszem meg szíves tiszteletemet. Addig is dajgalegyeibe ajánlom, különös tisztelettel maradok, Lelnecen 1852 Május 12n

tekintetes Úrnak

alázatos szolgája,
Kachelmann János

P. Sejbel úr tán csak beküldötte előfizetésemet?

1

2

3

Különösen tisztelt tekintetes Úr!

Ismeretségemnél fogva, célomra nem használ-
ható könyvek birtokában léven, azoknak nagy
részét az illendő evang. lyceumnak ajándékoz-
tam. De vannak nehány olyanok is, mellyek
ezen tanoda alig ha használhat valamikor;
ezeknek olvastam, hogy a' m. tud. társaság
egyesektől is fogad el könyveket ajándékba,
azokat inkább olly könyveket, mellyekből
pénzbe vagyok, szeretném, ha lehetne, ki
cserélni.

Lehetetlennek tartván, hogy tekintetes
Ur ne tudna Katona hiányzó 3dik Fejér
Codexe kötetének duplája s feleslegessé válna
nyából, méltóztassék manuáim, mellyek
talán valamelly Pesti Könyvtárba eltéve-
nek, jegyzékét arról elvégre tanulmányi
kúrám tekintetes Urral, méltóztassék
nekem Geibel Ur által rövideden megírni,
valljon általjában érdemesnek látja-é a
velnek lefállítását? Ha úgy, legelső al-
kalmat tekintvén, ha nem is kapok vala-
mit ezért, ha csak tekintetes Urnak is
kedveskedtek velök. Imé ezek:

1. Mutii de Germanor prima origine mo-
nibus, institutis, legibz de Basil. 1539. fólió,
363 lapú —

Tekintetes

Tolcsy Ferenc Úrnak, a' magyar
Tud. társaság R. ordemn tikárának
Pesten.

Kanak, Vázsony m. Veszprém Vár-
megyében, Kálnay Sándor
Lipótnak Sajátkezűleg.
Gyarmy. Konsistr. Assz.

Herm. Wern. Bar de Brabeck Specimen Archontologiae Carinthiae. Vienn 1758. in 4to
rez táblákkal. 2 részben.

Ivanij de mente regio Mathematici tabulae Directionum profectionum, de Tabula finitum, ascensionum de Wittebergae 1584.
Második előbeszéde, Reverendo in Xto
patri et Dño Ioanni (Viter) aeposing
in 4. könbe.

Szerdahelyi Fax Chronologica - s egy kötetbe.
ditkey: Historia Ungariae Tyrnaviensis 1738.
in 4.

Soulavie, Memoires historiques et politiques
du Regne de Louis XVI. à Paris 1802. 6 kö
tetben. Két táblákkal Europa akkori fej
delmeit s franczia és spág fivemberait ábrá
zolókkal.

Dissertationes juridicae 50 in unum tomo. 4.
Meinwing de Mobilicentii Amsterdam 1756. 8.

Hogy ha kaphatnék értök valamit, felügy
rem, mit bírok s mit nem. Bírom:

Katona hist. crit. cajából, t. i. az 1.2.
3. 6. 7. 10. 13 s 19 darabjait. à 20 kr. márnem tellen

Fejéből pedig: a Codex első kötetét, az
Indexet, Croatiat, a VII-ik kötet 5 s 7-ik részét
à VIII-ik 7-ik - a IX-ik 7-ik - s a X-ik 4-8-ik rész

Hunyady életével és az authentiával.
Jobb darabjait 12 év előtt Bosenyba excer-
páltam, de most jobban tudnám kapnáni
- mint általában bár melly 1526-ig menő
régi oklevelet Könyvet - parse Loggyi van már.

Ugyan mibe kerülne az 1835 ei 36ki
tudományos gyüjtemény? ha szinte egy van
nak benne oklevelek, mint az elébbi 2
ek folyamban, mellyet bírok. -

Ne vegye tekintetes Ur határtalan
bizalmamat rossz nevem Mondam már,
hogy Könyveimet, ha csak elfogadják, s
valami kis tekintetlegesnek tekintetes
Urak erántam, nagyon is tekintők; s
őszintébben nem próbkatok. -

Legközelebb tekintendő vkmányos for-
gásom - Vácrol és Vörcét illető - valami
vel hosszabb; a nap rövidebb, fremein
rosszak. de arrol el nem marad.

Ajánlom magamat igen becses Ked-
vébe, különös tisztelettel maradván
Pesten, 1852 Sept. 20-n

tekintetes Urnak

alázatos szolgája,
Kachelmann János

Különösen tisztelt tekintetes Úr!

f. évi hó 10-én vett igen becses levelének engem
a Kötelmeimet illető részére nehány hét után
fogván teljesíteni kívánságát, mikor egyik fő
gondom a Pesti Vásárra menendően, a könyv-
veket elvihessem most – csak azt jelentem hogy
Horváth Ifjtól által küldött két utolsó és a
Harmadik gyűjteményt épen tekintetes Úr leve-
lének vétele előtt Bécsben igen jó áron szere-
tem meg – egyedül Gróf Teleky József Úr, Ő
Excell: nevében történt megbízatásomat alá-
tam megkérdezni. Valamint igen szerencsés,
vallom magamat általa így is kívánta
kat már előbb is megtettem volna ha bátor
lételemkor rá ért volna tekintetes Úr a tárgy
megnevezésére, hanem ez nem történt is
Csupán innét ígért tekintetes Úr; mit óhajtan
de, hogy általmire kapcsolnak vehetik kegyelt
óhajtsa kívánsága vagyok megjegyezni, hogy
hanyagnak ne mondjanak. A megrendelt
kapcsolatok, az illető levél formájában, egy
velem való is most kalaúzolat, kormányon kívüli
Pozsonyi Academicus által, mint megvagyok
győződve, hitelesen vannak emlitt Városra.

Stz

Az ifjú nem csak latinul tanúlt hanem
studiumait ösmerven végi irásolas j
tud olvasni, és szerint, ha hiba van a le
vel bemenetelébe, annak eredetije, hibás.
Ha nem bírhatnék benna, magam is felta
tam volna körülöttem menni. A levél
gész tartalmát, úgy hiszem, már bírja Ex
Excellentiája, mintegy kettés türelmi mé
tztatott, különben külső felirására is, h
megparancsolták volna, barátom bérta
volna. A papirus tejbe volta mártva a
bérül jobb levelek végett, azért lássék
pennyesnek. –

Ha megérdemlem, méltóztassék engem
Ő Excellentiájának, mint fő Curatorsága
alatt álló Batthyan Juristák, táblabirósága a
latt pedig Curatus való, egyházi szóval a
jánlani. – ajánlani nem volna

Ha igyekezetem nem ellene forgalma
tszabó nálnék forgásaival. –

További buzgó tudósításába ajánlott
Különös tisztelettel maradok Selmecz 185
Oct 28n

tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Kachelmann Jany

Különösen tisztelt Drága tekintetes Uram!

Egy perbe levert Város olly okleveleket szükségelvén, mellyek
Sz. András Királynak 1293dik évben Zolyom, Trencsén és Liptó
megyékben tett utazásáról bizonyságul szolgálhanak,
meg vagyok nevében keresve, hogy azokat neki minél
előbb megszerezzem.

Ha, mind a mellett, hogy sok esmeretes kartársaim van-
nak Pesten, e tárgyban csak tekintetes Ur szívességéhez
tudnék legnagyobb bizodalommal járulni, — minthogy
kegyed a pesti nagy könyvtárakat ösmervén, más ügyes
Urra is bízhatja a dolgot, — ezt azért is teszem, minthogy
arra Város, maga levéltárából, igyekezetemet Mu-
számra is elősegíteni képes.

Bel, Wagner, Bárdy és Katona munkáiban előfor-
duló darabok adatokon kívül egy olly okleveel, mellyet
a Város használhatna, említeni különösen Fessler
2dik kötetének 715dik lapján alul is, mitgetheilt von Engel
in Schedius Zeitschrift p. 44. Az év azomban nemléven
kívüle, nálam is ezen munkának csak az 1804dik évi folya-
ma van meg, mellybe mi sem találtatik a tárgyról.

Első aláratos kéréssem tehát, méltóztassék tekintetes
Ur, Schedius neverett folyóiratait átvizsgáltatván, nekem

az

az illető okmányt, tisztán és olvashatólag leírva, sőve
láttomvozásával megszerezni. —

Említ továbbá Bartal úr Commentárjának 1ső részében
385-ik lapon 2) alatt Fejér Codexének VI részéből, volum
pag 243 (megtehet 321-ik lap szerint Corona adomány
áról szólló) egy okmányt, mellyet András Király szinte
azon útjában adott volna; de nekem Fejér munkájá
nak ezen darabjából, egy, az 1840-ki országgyülés alattin
csak igen továny kivonatom van, mellyben az 1293-ik
évnek semmi nyoma.

Második alázatos kéréssem tehát: méltóztassék ne
kem tekintetes Úr ezen okmányt is, (ha nem nagyon az
előbbi) jól leírva, és költségének megemlítésével, láttom
va, leggyorsan felküldeni. —

A' leiratási és póstai költséget Seibel úr, kinél
mindég van nehány forintom, nevembe kifizeti; mert
attól félek, hogy a' levél nála sokáig heverne, pedig
azon eset forog fen: hogy dat, quia cito dat.

Ha tekintetes Úr a' lattomozás évét kihagyja, bátyá
papiros fenkell, melly azonban nem is volt semmi

Én igen nagyba fogom venni tekintetes Úr remény
lett szivességét; méltóztassék velem is parancsolni. —
Ki drága becse, kegyébe ajánlott, különös tisztelő
lettel maradok – Selmecen 1853 febr 8-án

tekintetes Úrnak

tek Vezetőnek Professorat tisztelettel
kérvén, – rossz irásomat igen el,
gyengült szemeimnek tulajdonítan
ni vélytom!

alázatos szolgája,
Kachelmann János

Különösen tisztelt tekintetes Úr!

Azon szomorú körülmény, hogy a ma ide érkezett Budapesti hírlap szerint ár ügyvédi szobából ki maradtam, kényszerít kérdeni tekintetes Urat, valljon bár mi díjhoz reménységem lehet é, ha közleményeimet ezentúl szorgalmasan kívánnám be a Museumba?

Ne vegye tekintetes Úr kérdésemet rossz néven, család apja vagyok, s összeköttetésem kell magamat, s még a Museumot sem tarthatom, ha szükséges kell érte.

Ha nemtetsel tekintetes Úr, kérésem tagadó válaszának veszem el is várván kegyedtől, emlé kezetét nagy becsben fogom tartani.

Maradtam szíves tisztelettel: Selmecen

1853 Sept. 9én

tekintetes Urnak

alázatos szolgája,
Kachelmann János

Különösen tisztelt tekintetes tisztviselő Úr!

Nem vehetvén rossz néven, hogy tekintetes Úr
utolsó körleveleimet tán hosszasága, tisztátalan
leírása, vagy érdektelensége miatt le nem nyo-
matta, s csak azt az egyet fajnálván, hogy
ezt Dobsinai Dóbay Lajos (?) Úrnak kifejezni
kívánomat nem juthat tudomására, s hasz-
bad, kérvén, hogy azt valahol nekány sorral
megemlíteni méltóztassék, — ime küldök egy
Jerbi Arnold úrnak tartozó feleletet, s ma-
gyarságom igazítását tűkérve, annak végig
kitörült kis munkámat, mihelyt a képek meg-
érkeznek, átküldendvén, szíves tisztelettel ma-
radok, Selmecen 1853 Novemb. 5kén

tekintetes Úrnak

alázatos szolgája,
Kachelmann János

Tekintetes Úr!

Folyó hóra Urnak
a m. t. társaság n. ülésére
kitűzetvén, sajna
lettel

Egyben

Selmecz 1854 febr 6-n

Drága tekintetes Uram!

Az ide zárt bizonyosan érdekes
cikket, hogy tárgya felöl az illető
tőlnek jobban értekezni lehessen,
a Museum legújabb legelső füzetében
magyarságának lehető igazolására más
lenyomatni eszközlem, egyszersmind egy más kérelemmel akkal,
mat landodom.

Mind a mellett, hogy legyetmi
folyamodásomtól in eleven, mint
család atja, lépéstőlégig visszatelt
magamat fogottnom - a bécsi
Museumot Professoraimkal olvas
ván - még sem hagyom el a régi
ség parlagát, hanem második
"Vorlesungenra" tekintve, ha elsőt
az első, most csak az Anyadiak
Korára fogódzkozom. Valván t.i.

hogy

hogy Gróf Teleky, ö nmlga, thuny
Igak hozának arron réspa vagy
Kötese, melly az obleveleken tar
talmazza, már is kijött, most
csak aron esetre szeretnem ma
venni, ha az Arpádiak idejéből
i volnának benne nehány n
(Fejér munkájában vagy máp
még nem Közlött) darabok; i
hogy csak tekintsen, ö igazi
hat e részben jó útba i Seibe
már többször rá húzott, esedez
art nekem Eész fizetés mellett
i költségemre postán felküld
ni; ellenkező esetben épen szem
feleletet nem várván Draga
lanaitól.

Kegyességben ajánlva, kit kp
leitel maradok
tekintsen Urnak

alázatos szolga
Kachelmann

Selmecz 1854 Április 5ikén

16

Különösen tisztelt drága tekintetes Úr!

Nem csak nagyon kötelezve érzem magamat, mit egy nem régen csak esetlegesen, vettem észre, hogy barátaink nagyobbjai nak sorába egy érdemetlen nevemet is felvenni méltóztatott, hanem, más magyar lapot nem olvasván, az új Mu-
seum nélkül, melyre, mint Pesten tapasztalom, a lyceum tanítói sem előfizetnek, soromban sem lehetek Különösen egy nagyon bánnám, hogy ha több olly volna nyelv tudvnása nélkül maradnék, mint millyet csak nem egy Dick Ernő úr a régi magyr királyok beiktatásuk jeiről közölt.

Ugyan azért erőmet megfeszítve - hanem az előfi-
zetési díjt nem tudva - azt aromban, hadd, minél előbb postolni akarván - íme küldök a 4ik folyamra 10 ftot, kérvén igen szépen tekintetes Urat, hogy a már lejött füzetekkel - postai útjára a költségemre - sorompó pillan-
tsat (megvigasztalni leggyakorlatlan; mivel Gibul ástól más elvaltam.

Mint mindég kérem tekintetes urat, hogy kis közlése-
ben, minthogy a magyr nyelv itt mindennapi gyakorla-
tomba nincsen, igazítani méltóztassék, reménylem, hogy

a

á legnevesebb ny, mellyben a latin szót „apricari" magyarul kap
ráltam, átolvasni méltóztatott.

Ha vea ér tekintes Ur, nefelytherrik el arom
só kérésemről: valjon a Gf Zelehoszki, ő kegyelmes, a
tal kiadott irdemataromba az Árpádok idejébő
valo szót ny elmany elő fordul é; melly esetben aro
bizonyosan megvesem, s ha tekintes Ur felkü
legelső alkalommal kálafan megfizetem; a töb
Ezeket, mint Kettőből vesem ésre, most nem
kaspnálkatván.

Drága kegyelmben ajánlott, szives tiszteletteljel m
radok

tekintes Úrnak

Ha nagys. Kubínyi ferenc Úrral
volna kegyed, szívesked ez levelem
re figyelmeztetni, mellyet Vahot úrhoz
útasítottam.

alázatos szolgája,
Kachelmann János

Különösen tisztelt Drága tekintetes Úr!

Bizonyosan tekintetes Bauler Fr. tanár Úrnak
Elsőnbetem kegyedtek minapi nagybecsű küldő
ménjét. Neki panaszoltam t.i. midőn mlgos
Bartal Gy. Úr ajándokát megköszöntem, hogy polit
bűnetesem alól felmentve s valahogy fellábolván
a m. Muzeumot szeretném megint olvasni, ha Ma-
gyar Orsz. könyvárus, li könyveszlegemért tartozik,
fizetne vagy legalább felelne. Ugy vagyok pedig
hogy é télen az ügyv. vizsgara való előkészülte
tem miatt (sg ez után tettem le másodszor) majd
meg valúlvám, Martiustól fogva meg a postai
útra s időrészre tett költségeimet sem vettem
Ő tehát most nem fizethetven tekintetes Urnak
a könyvket se küldöm vissza, hanem adóssá vall
van magamat reménylem, hogy kötelességem telje
sítését legjobban bevárja. Hiszen az 1855-ki s 1856
folyamatot amúgy is megkell még szerezzem.
Engedelmet kérek pedig, hogy ezelőtt sem vehattam
előbb minthogy büntetesem ideje alatt oskolaúk
ban vetődvén segédtanárnak, "orvlőtanárnak"
hogy hasznomat vehette, az idei elő s kövizsgá
kat még csak tegnap fejeztük be.

Mindezért

Mind ezért valamivel kedveskedni óhajtván
bátor vagyok tekintetes Úrnak Montecuculi M
moirjában egy velt kis ritkaságot, időközi n
kedésem jeléül pedig néhány iskolai költemény
het, szíves elfogadtatását reményiségében kül
ston átküldeni; a törvénykezési lapok 61-ik szám
pedig (kám ezeket is örömest olvasom) minthu
a reclamatio után az első küldemény is meg
kezett, s a példányok teljes számához hiányozha
általmilag tek. Caspar Ferenc Úrnak tisztelettel
átküldetni kérem. – Egyébiránt biromyra tisz
tekintetes Urat, hogy valahányszor rá érdekli, a M
seum okmányos gyüjteményét nagy örömmel fogn
fragmentis előlegesen nyugan olly darabokkal me
lyeket már előbb is óhajtottam, s később ol
vasókkal is, mellyeket német füzeteimbe adnám
ha folytatását módját láthatnám. Hanem bGy
horitz Úr 1840ben vett tanácsa, miszerint, ha m
gyarról volt, elég 50 példányt kinyomatni, ha pedig
németről, 500-at, csak adóspapirba méretett me
en a 400 példányokat még harmadfélszer sem adnam e

Milly mohon kaptam legyen az átküldött füze
tek olvasásához, mellőztetésül abból is megítélni,

hogy

hogy könyveim nagy részének Budavára való léte
zését sajnálom; minthogy Gr Kemény Jós. Úrnak
az 1857ki folyam Ny-füzetében (84 lapján) tett
kérdésére: ki lehetett Mátyás kir. alatt azon Gábor
nevű Költő? Verancsi Faustus Gábor kiről
most csak Kat. hist. crag. II, 413 s Fessler V, 580–582
olvashatom, ezekbe ötlött, a nélkül, hogy el
tudnék rajta igazodni.

Hanem mást említek én. Jánny Pann. 1754ki
Budai kiadásának XVII s 195ik lapjai szerint az olaj
festő Montagna a neverett költőnek s a volt kir.
bibliothecar. Galeotty képeit adta ki. Azt tartom,
nagyon érdekes volna azokat az olasz könyvtárak
ban vagy Antiquáriusoknál feltalálni s újabb
ábráikat tetszésteni. Én magam elősőrinek 3
példányra. Tekintetes Úrnak csak idő s akarat
kell, mert módja van benne. —

Drága nagybecsü kedveskéibe zárt kitü
nő tisztelettel maradok, Selmecen 1858ki
Julius 28ikán

tekintetes Úrnak

alázatos szolgája,
Kachelmann János

Selmecz 1859/Mart. 23.
Vett. Mart. 25

Kitünően tisztelt drága tekintetes Úr!

Tavali Martius elején, 29-ére után, máfélhor lett ügyvédi vizsga után nagy nehezen fellábulván, mikelyt a' lengi ló' tavasz elgyengült fiemeimet kedves búvárságaimra is fordítani engedi, tekintetes Ur eránt tartozo nagy kötelességemről gondoskodva, íme nem csak egy ívben küldök, mellyután megérdemli, hogy az új M. Museum ba kinyomattassák, hanem tartozásomra is – 'stán" à tavali's ez évi Museum folyamára előfizetésül is – ha szíves lesz kegyed megírni, hogy mit kell még fizetnem, – husz pgö, vagy inkább új osztrák ftot is mellékelek, à várakozásért szíves köszönetemet mond ván 's à szükségs füzetket magam költségére mi" nél előbb felküldetni kérvén, hogy legyen mivel malmay foglalatossagaimat füszerezni.

Alkalmitag ejedzem Magyar Nik. Könyvárust régen várt feleletadásra emlékeztetni, tisztt. tek. Bau er, Székáy és Veneral Urakat pedig nevemben köszön tetni. Ellévén most szinte vágva Pesttől, nagyne" kerem vánom az alkalmat à távolabbra.

Szíves kegyibe ajánlott, kitünő tisztelettel

maradtam
Tekintetes Urnak

alázatos szolgája,
Kachelmann Fz

Vesz. mart. 27. 859

Különösen tisztelt drága tekintetes Úr!

Minden sereny sségem mellett, nem tehetheden, hogy Kgyed
é napokban a m. museum számára kebülött cikkemet a lenyomatásra s kiadásra érdemnek fogja
tartani; minthogy pedig fietett leiratása alatt ga
zításokba ereszkedtem, a nélkül, hogy azokat köve
tezzesen is kivihettem volna, legalább világos
kivánván lenni, imé az utolsó előtti lapot iga
zítva jólor küldöm meg tekintetes Úrnak, azon
szép tiszelemmel, méltóztassék cikkemet a 28ik jegy
zéktől fogva a glorioſissimus ſpiritus é perint ki
nyomattatni, s az itt leirtakat az elébbi 28ik
ivemen kereptül venni vagy kitörülni.

Mért fájlalom, hogy Magyar Mih. Úr nem felel,
azt tekintetes Úr elött bátran megvallhatom.
Ő t. i. Fejér nagy munkájának többnyire csak
— magam tetszével vt — kivonatával birván, mint
hogy Katona hiſt. critic. ája Árpádi darabjai némelly
tételeket kömyebben vélek juthatni, ezen kijanyro ló
tételeket már évektől óta terem tőle, pedig egy csere
mellett

mellett jól járt velem ő most is tartozna nekem. –
Most is vannak dupla példányaim következő munk
ból: Kovachich vestigia, Katona pragmat II Kötet
Epistola Card. Bárnán, Kovachich formulae fol. Styl
Schwartner diplomatica 1ő kiadás ő Schlettera, Horvát
de Jazygis & Cumanis 1t. n.

Azomban Kovachich jun taverni cala in 8, mellyet b
tonyba költözörtem, elvesett, tán máshott meghaga

Nem látszana é érdemesnek tekintetes Úrnak, ő
köteléseinél fogva, egy Italiai Antiquariusnál Fabr
tus Martius Narniensis s tanítványa Janus Pannoniu
Montaigna (Montaigu?) által Padnában festett k
peit felkeresetni? mellyekre épen Janus Pannoniu
kötetének Jambusu által történt kiadásába
jöttem? Miltóztassék csak az 1754ki Budai kiadás
XVII, 195 s 307t lapjait összevetni.

Tregen vésett

Ha tekintetes Úr' szívessége istápol, Engelnél
elöjövő Mercurius bánya grófról és 1 Károly idejebeli
tsiry Dantéról is szeretnék egy kis Criticámat közö
deni. Ezek pedig nem egyetlen nyilságok, mellyekre á
régiségekbe akadtam. Csak körülményeim javulnának

Drága sziveg kegyibe zárt, különös tisztelettel
maradtam, Selmecen 1859ki Mart. 25n
tekintetes Úrnak

alázatos szolgája,
Kachelman Janos

14

Drága tekintetes Úr!

Szívi Martius végén lekűldött pénzem s cikkem (valamint
javítása) felöl, levelem gratulationálása után sem vehet
vén bizonyságot, bátor vagyok mind a két levelem
re Utantalására kegyes figyelmét, s egyre mára rö
vid feleletét kérni. Szívvel küldöm tisztelettel
maradván Selmecen 1859 Junius 4tén

tekintetes Úrnak

alázatos szolgája,
Kachelman Janos

Tekintetes Úr!

Tisztelt Barátom!

A' kir. magyar Academia M. ért.
nov. kibocsátmak, Erdélyben
kifizetésével

Megbízott

Pesten

Tekintetes Tisztnek úr!

Á szerencsétlen 1849ik év óta különféle akadályok közöt legintább megyengülte egészségem gátolt hazafiúi kötelességem teljesítésében, mely szerint csekély tehetségemtől kitelhetőleg részt kellett volna vennem nemzeti irodalmunk fölvirágoztatásában. Mióta pedig egészségem visszatérte, mezei gazdaságom ezerféle bajai mellett, elsőszülött fiamat nagy nehézség birván Pesten iskoláztatni, a kisebbik itthon tanítása foglalt el annyira, hogy alig valék képes a literaturát figyelemmel folyton követni.

Jövőre említett kisebb fiamat is nyilvános iskolába szándékozván küldeni, képesebb leszek irodalmunknak némi szolgálatot tehetni.

Szakomná a természettudományok jutottak. E téren a búvárkodás enyémnél jobb tehetséget s kedvezőbb körülményeket igényel. Tekeresen, hogy valaki ismereteivel a tudomány fejlettségének színvonalán maradhasson és, tetszhetőleg kell olvasnia és összehasonlítnia. Közelében kell lennie egy gazdag Könyvtárnak, s használnában a literatura szakbeli újdonságait megszerezhetni, azonfölül a kutatásokra, kirándulásokra, s kísérletekre kellő költségekben nem szabad hijányoznia. Mindezt tehetségemet fölülmuló jövedelmet, időt, függetlenséget, kitartó munkásságot igényel. —

Hajlott

Kajlott három s negyedfogott vagyonom ily vállalkozá-
tol nem sok eredményt igérnek. Három külföldi
tudományos munkát, vagy Közelen beszédü elmemüvek
lefordításával sikeresben foglalkozhatnám.

Akademiánk több év előtt fölhivta az illetőket
némely remek müvek, jelesen Smith's más ne-
mzet-gazdasági munkáinak lefordítására, mire
nekezen ajánlkozott eddig vállalkozó. Bentham
remek munkáiból a törvénykezésre vonatkozók le va-
nak ugyan fordítva: valami 20 év előtt olvasom:
de oly nyelvben, hogy akok az eredeti épen nem kép-
viselhetik nyelvünkön, s épen Deontologiájával re-
ménylem, hogy az anyagelvüség felé forduló köz
szellemnek helyesebb irányt fogna ezen adni. A re-
gények tömérdekéből szinte az angol s amerikai le-
solidabb müvek egészen mellőzve vannak nemzeti
irodalmunkban.

Irtam e tárgyban Hartlebennek és Pfeiffer-
nek, ajánlkozván nekik — s mások által másoknak —
munkatársul mérsékelt díjért, — de foganatlanul.

Ime tehát Önhöz folyamodom vállalkozásért
és szives közbenjárásáért. Ön, mint tiszteletünk
egyik legrégibb bajnoka, irányadója, s a magyar tu-
dományosság közügyeinek ügyvezetője legjobban tud-
ja: melyik külirodalmi müvek magyarítása volna
leghivatosb, leghasznosb; melyiknek kiadására, s kis
lehetne megnyerni vállalkozóul. Ön jobb viszonyban
van a' könyvkiadókkal s nyomdatulajdonosokkal, je-
lesen Emich urral. Ha esetleg tehetségeimről fog-
va képesnek tart Ön arra, hogy valamely angol,
franczia, vagy német elmemü lefordításával iro-
dalmunk gyüjteményéhez nehány hasznavehető
honosításával kíséreljek, ne sajnáljon kérelmem
teljesítésétől kevés idejéből nehány percet s
a' siker felől tudósítson. Ön régi szives hajlamába
ajánlott

tiszteljét

Sój, 1860, jul. 24-r

Kazinczy Lajos

18

Tekintetes Schedel Ferencz
Úrnak!

Tudván hogy tegyedet érdekli a finn
– magyar nyelvi ügy – most mintán
be végzém munkám harmadik
részét is – mellyben a hiszvéri jegy,
részek tettek a nehéz parokiet – en ou,
hetven két szótagban és konsonantis
egyiművelve – mintán az első 3
mindig részei itt ott pótolgatám –
most tegyednek rövid időpillanatra
küldöm, tán Regulisok együtt
mást mégis lehetne magyarni. Ter.
mészetes neki az egészet tellene meg
olvasni; most jövőre csak így tehat,
mindig bizton felvilágosítást hat.
Az utolsó rész – a finn magyar
szótár – részletekben mostanság
kel gyüjtem úgyan van vagy an

3

De meg i kabegyed Adelung Mihály
Darefséb valahol tudna, e arzt
keppen alatta megmeghetnem, nagy
szükségem lenne rá. Ha az egesz
munka kész lesz — majd a kiadás
rol gondoskodunk. Igazz tisztelet
tel maradtam
Pesten Jun 18/845
Kállay Ferencz

az helyes irási s kiejtési ta
tekintetben egyetem jártom be, ahol
sok magyarral be, s ünnepem
hogy egyfe szivesen hallhatam, kedvem
fe volt most az ujra tanulni, ahol az
ily szigorúan kevesse magamat,
mert sinte jol esik hogyna munka ne ad
a putnak.

Tekn. Schedel
Ferencz Fiúnak
ünnep.

Vörös
18 vonal füzetlap
A és B

Jöv. Küldöm Kegyednek

1, Az Esztergái Bánya-ára a szokásos árszabályozási vövő tűzi leírt.

2, Összes mintáimnak Jegyzékét

3. A Kegyed kívánt tárgyára kétpéldányát a példányszámokat ainnak bol. A Tisztelet – Magyar nyelvű példányával nem folyó alkalmatos, mert csak ötöt nyújtam a kiadótól s ebből áll az egész honoráriuma – a megy példányból a kiskapszlekezetik tőzt felaplóti fogadja Kegyed barátságos üdvözletemet.

Nelleay Ferenc

Tek. Schedel
Ferenczy Károly
Uhrák Gyula

Helybe

Tisztelt Barátom!

Ide csatolom egy beszélgetésünk emlékezetét, mindjárt az első kézirat-
ban. Talán egy érdemes gyűjteményben helyet találhat. –
Nevezzen tehát ezt, vagy más alkalmas névvel, és ha
akarja, küldje el a Kisfaludy Társaságnak. –
Szívesen látnám, ha ezt a kis munkát, mielőtt a sajtó alá
kerülne, még egyszer átnézhetném. Ha ugyan nem
volna szükség, hogy a sajtó alá kerülő kéziratot
ismét Önnek küldjem meg. Ebben az esetben
ezzel együtt ismét egy példányt kérek.
Kérem, tudassa velem, mikor kezdik a nyomtatást.
Legyen szíves – ha lehet – a címlapot is
az ívek számával együtt megküldeni.
Maradok
Önnek igaz tisztelője
Vahot

Pest, 1857.

[illegible] Pest, ápr. 12/1851.

Tisztelt Barátom!

Ide csatolom a beszélgetésünk emlékezetét, mindjárt az első kézirat-
ban. Talán egy érdemes gyűjteményben helyet találhat. –
Nevezzen tehát ezt, vagy más alkalmas névvel, és ha
akarja, küldje el a Kisfaludy Társaságnak. –
Szívesen látnám, ha ezt a kis munkát, mielőtt a sajtó alá
kerülne, még egyszer átnézhetném. Ha ugyan nem
volna szükség, hogy a sajtó alá kerülő kéziratot
ismét Önnek küldjem meg. Ebben az esetben
ezzel együtt ismét egy példányt kérek.
Kérem, tudassa velem, mikor kezdik a nyomtatást.
Legyen szíves – ha lehet – a címlapot is
az ívek számával együtt megküldeni.
Maradok
Önnek igaz tisztelője
Vahot

Pest, 1857.

A' rim és rhytmus elmélete két részből
ben: — ez elég a' mái ütemre
gondolván az első rész a' régi nyelvé-
ből és történeti folyamából elfogy.
talva — hámor értekezésével folyvá halhatók
minden kor; a' hölgyelési tárgyak most
két ében állnak. Kállay.

Pest apr. 12/1851.

Tisztelt Barátom!

A' hitbizományok' utolsó ejtike még felolvasatlan, a' bárói Dercsényi féle pénztőkére átalakítási parancz ez: ezzel folgálhatok: mivel a' philos: ifjúság ez évre ugyleteszik nem fő természetűnek tanácsol tegyed - nem jóvolnée a' pogány magyarok' vallásáról irt pályairatomat a' Kisfaludy társaságtól elvenni, 's annak egy ikrekét felolvasásra jövőre meghozatni, melly egy évre elég leend - Magam is betegeskedtem, fejfőbúlás 's az arany ér kinyottak, most valamivel jobban érzem magamat, azért hétfőre át ránduljok egy ülésre, 's elvigyem magammal a' ezikket, 's még egy mási kat a' pogány nevében is fiskerrel nyomozható.

A' historiai ülésekre hátradatlan felolvasásra háromitható barátom részemről egyik évben át - a' gyűjtő kárai csinával teendő még edgy is egy kis könyvet tegyneki, 's még mindég hátradatlan dolgozom azon edgy elé xxxi kérdést vitattam meg: Schafarik Mariája - készen áll a felolvasásra, és a' Kátai vagy is apai Seytha földről istmumiam. Jövőben ebben dolgozatimat - mellyek még világot nem láttak - bedem rendbe, hogy ha hirtelen elhalnék - azok rendbe találtassanak.

Isten vegyen velünk! Budán 6 Nov: 1843

Hallgyon ez egy

Elsőhre

Tekintt. Földy Ferenc
Akadémiai Igazgatósági Titkár
Úrnak.

22

Földy Ferenczhez beiratkozás kor.

"Vitae summa brevis spem nos vetat inchoare longam"

Összes munkáimnak, mellyek még is bévégzetlen nem láttak – közlem itt jegyzéket egyszersmind tervel s előszóval együtt, mikép azokat gondolom halálom után kiadhatónak.

Kegyedre bizom kéziratoimnak kiadásom eszetére átvételét, s rendezését: mindazáltal akkor a' czim tervben szerint – akkor másszólam láss annak s azt elvégeztetni. De mivel a' hiv atlozásod egyik munkám bol a' másikra az ismételések elkerülésére végett gyakorlatul, hidségesen azoknak egyetemes kiadásra mindaddig a' dolgokat értsd, mind a' tanulni kezdők könyebbségére végett.

Közlemények eim kéretnek egy gróffal magokban egy nagy könyv alakot képeznek, vázokról egy rövid tudósitást csatolok ide, mellyet akár az Uj Museum, akár a' pesti kislapi társaság jelenben is közölhetne a végett, hogy figyelem gerjesztés által

általal a' kiadás vállalatjában találtuk.

A' fehér hunnokról (kiadtak-a'
chinai jucsik) most fejtem be értekezésemet,
azok, mint rólok eddigazatjok az általlai hunnok
Europában – kevesen nagyok, de tartósb birodalmat
alapitottak a' görög kutfők Ineb-Akythica
földjén, melly a' persa forrásain kéziratok
tiát tulélte, valamint Persia egyéb
hun birodalom is, melly Északi Indiát,
Herát, Kabul, Kandahar, több földeket
egy ideig magában foglalta arab és turk
fajunak általal rombolatott összve, mellyeket
később az islám hit terjedtte összve.

Meg kevés hátra lévő napjaimat
Magyar Ilosi archivumom' és Kk' eimnek
kapcsolatásaira és a' régebben megistalt
kijavitására fentelem, mert buvár kor
dús aim alatt beláttam, hogy Ay némelyikben
változtatni s a' jegyzetekkel kipótolni
kell. Itten legyen legyen legyedel, tartós
egeség mellett kritiret bőmértékben
kivan kis irodalmi ügyünkben legyed'
őszinte barátja Budán Octob: 10: 1854.

Kállay Ferenez.

Tudósitás

Kk erinii munkámról

" Közlemények Karácsay Gedeon gróf ö
ezredes urral a' régi persa s magyar
nyelv onyok felett "

Ezek academiai értekezletkivonatokban leléptünk,
a' gróf ur kijelentvén azon óhaját, hogy egyelőre
a' perrel schák hódoltatjában lappen-ott
az ó kori persa s magyar érintkezésekre
ügyelni figyelmét fordithassa, s mellyek
leend Nagy ur mellett földeket bevizsgálni.
Olvasd ezt mellette 1853. 230-235 l.)
l. acad: értesitö

E' közlemények negyven kérdést tartalmaznak,
mellyek itt forrásban közöltetnek: mindenik
kérdést történelmi alapra fektetven igyekeztem
tehetség em szerint azokat bizonyos felin
fogásaimmal kivérni, mellyeket közlemé
nyeim egész könyvében megvilágitok. A' kéziratnegyed
rében 478 lap: felé van tiszta kagyvaven,
de az is több helyt jegyzetekkel bevett.

A' kérdések sora mutatni fogja, hogy egyes
részletekre is figyelmeztem, de föleg az ó keri
nép viszonyok és a törésö kerdés elkülönözése
voltak föbb gondjaim, mert biztos alapot
épitni s következtetni nem lehet. Az alapot
így leirva könyebb leend a' részletesebb

kérdések'

kérdések' szaporítása, vagy olmai összeállítása,
melly munkát – ha isten életet-erőmöt magunkra vállalunk, a folytatni fogjuk elkezdett
nemzetségi, melly vállalatunknak legnehezebb feladata volt; épen azért a' dologhoz
értők' kegyes tanácsát, bátorításait kérve egyedül ezt,
igazításait szívesen kikérve egyedül ezt,
nekünk szemünk előtt, mert az által a' magyar
történetek homály és kétszínű lapjainak
derüre jö'.

Kérdések.

1. Sirkhonál turkestáni kozák és a' nyugoti kaukázi s volga földi
állatok a' nyugoti kaukázi s volga földi
kozák által?
2. Mit jelent valójában a' kozák, vagy kozar név, először
magyar az azt közt melyik a' kettő jogán használható?
3. Lehet é a' kozák' nevét a' georgiai cosac-hoz kötni?
4. Miféle kozár vallásos felekezet volt az, melly
perzsiából Syriába menekült a' VIII. században?
5. A' magyar huszár nevet lehet é perzsiában nyomozni? és
a' perzsa huszari család nei mit bizonyítanak erre? a'
pehlvi kozvereich, a' perzsa-török kezar mint kertemei
kertezetü müvek? A' mennyiben jöhetnek tekintetbe?
6. Árpád khanban vezére neve utalt é a' khozaroknak
másképi khozarok földre?
7. Az emlitett vezérnei nem a' török kurszan-lit é'?
8. Vajon a' khozárnei, midőn a' seythák általjában ostromkivezték a' régi perzsákat, nem a' keletiránni
kherazán földre utalt é?
9. Vajon a' seytha khozarnevet, melly a' perzsákra
ruházt atott, nem az új perzsa kivilbasch =
zöld fejü – változta é fel? midőn a' turk fejüket
zöld fejü – változta é fel? midőn a' turk fejüket
közönségesen hivják a' perzsákat.
10. Vajon Firdusi hegyzi népe Kistánban s a'
régi Sakasene = Zsáka föld, ma Seistán,
tunek megrövidítve Kistán seytha fajunak
vétetheté é? A' magyar történelmi országnak
és párargerét idevehetjük é?
11. A' Kaukasusnyi Szurkolvái a' Tanais melletti kozár
szarkel várral egy nevé é? vajon nem keletről
nyugotra átültetett földirati nei é az, mint
a' pelsák mutatják?
12. Vajon a' Kadschar dynastia, melly 1796 óta ült
a' perzsa thronon, nem a' turk törzsben fel =
olvadt kozár ivadék é?
13. Lehet é a' nyelvén turkitalán fejünk kalpagosat,
a' párthus és kun süvegüttel rokonitni és pajzán
a' süveg után, ha bár a' süveget ugy nem szenvedja
kimutatható volna is?
14. Ismeretes é a' turkmánok közt általajában keleti
közép Ásiában a' kelesnyi = kövesnyi, kelesek fehér
gémtől? használják é azt és kit a' süvegen?
15. Kazagányt viselnek é a' turkitalán fejjel? kel és
fitt?
16. A' sibérian kalschakok egy törzsbeliek é a' perzsa
kadschárokkal? kalschinczi nevük a' magyar
kazincz é?

17. Mit jelent valakép a' török katschar népnek nevet? a' Katschar tat Leggyenből lett é az? vagy ?? megforditva a' leggyen nevezet a' tatból?

18 Az ó földirati Achava regio" Caspia montes", Caspia regio" a' török kasch=kő" kaschgar föld nevével kiegyenlitheti é mint Görres vélli? A' drága chinai Yu kövekről balkhasch, Marco Polóban kapis preciosa balasci és chinai és Tümpel Yu-tsinépére jó felel hunnok-chinai és Tümpel Yu-tsinépére jó felel hunnok-kiatillát? altalnos tata é, mint kaschgar egy követ tartana?

19. Van é a' mai Uzbek, s Turkmán földeken, vagy bár hol Perziában kasch-Kalár török népnek nyomait, s mit jelent a' neve? A' magyar kajas, kujor, kajaz, kabardi Killar, kolar nemzetségi nevek de vonhatók é?

20 A' turkestani vagy kutsche országi nyelvetnek kapdan kaetse nevet kivén, melly némely jó nagyuak kenni magyar kerekü szekeret jelente=kérdés, vagy pusztai szekér, kocsi illy kocsizó turkságazatok kötik, kocsi kötsi nevalatt? és hol találnak, melly jellemüek?

21 Kémusat' Tche=ze vigyázni kam exotico sermone Tsoi=tsé nem a' tust Tschausch chinai értésre é, melly a' magyar Csősz nek felel meg?

22 Vagynak é kurz, karcz, karcz nevü nép nyomok Perziában, s a' Turkmán földön? mit jelent ott a' név? A' Perzsa karcz falvát, melly a' kurz vezérhazi kitettetés=ülete von benne? s a' Tanais khoarz és a' tömeg karácsony földén, hol az országzó Tokajer szerint a' lakosok magyar ivadéknak mondják magyarul?

állé Strábo khorz-ene földnek kür-Araxes vizek mellett, melly Kürelihez tartozott?

23. Lehet é a' magyar körös vz csalás, és hely nevet a' persa Cyrus nevhez közlni, mint Herodot ideáz: II: 208 vagy nem kelle az a' helyben koreschi Görrs nevet, mellyet Burnes emlit, vagy épen az arab Koreisch törzs nevet, mellyből való volt. Mit emlitnek róla a' régi Alexandert kisérő genus kurus, kurchi, kerus régi Alexandert kisérő nemek, kább a' 22 kérdés alatt megvitatott kurcz vezér nevhez közlendő é, mint a' körös izmaelitáé?

24 A' kunvágási Kerezsgyü nev az ősi Kerezsgyarsa é, Kergisch vagy az általai törzsek kergsagarsa é? Brosset' Cortzakh-ja idetarto?

25. Vajon a' magyar kerese, kereszi vz, hely és személy nevek nem a' török kerachsche megrövidüléseiből? Az ó földirati kerachoreja nép és kegynevek kenták. Kárban jóletnek e tekintetben? A' turkestani Koreuk kegyet a' magyar kereső vitkangjaié? Koreuk kegyet a' magyar kereső vitkangjaié? mellyet a' mongol chalu Chaatschu ban ismétel tünik?

26 Plinius' kantasi kambalid hegye a' török khambalikh é? a' Barlad vízzet a' magyar Barlad, Berlad Bélad, Belád is nevekkel egyenlő vehető é? s mit jelentnek é nevök?

27 Az ásiai földirati tóban több ízvetenevet leven milyen a' Plinius kambalidja is=például khambalikh, kamboge, khamboy khanbaliq khamyanle, khambatan több tehete ezekre ez általan türsü khán=khánság kaina vz nevelet magyarázatul felvenni?

28. Voltak é Kám nevü fejthák? mit jelentheteti az fejtha nyelvben? az elsövonatkozó tagadó nevelőben, amellyet valónának ahhoz csatlandók?

29 A' tübeti kham-youl, a'turkestáni kamul, vagy kamil, a'magyar komolo kantási kümmül egy nünek vehetök é, s mit jelent az?

30. Tekintettel a'régi Kem fejtha törzsnévre (28 kérdés) lehet é a Kham fejedelmi tözsegi nevet arra alapul venni, mi szerint ez mint egy Herodot' királyi fejthait jellemezne?

31. A' hun Kene vezérnevet lehete a fejtha Kám, török tatár Kham névekkel vagy azonositni?

32 A' bibliai Cham név mit jelent? lehet é ezt valbái- dos névnek venni? s ez általai törzsi hasonlás vallásos névvel összehasonlitható?

33 A' régi Samanaeusok, az Eleusisi Schamánok, a' Selindiai Soma vagy hód tiszteletü mi viszony ban állhattak egymáshoz? A' Kám, Kham- Khem nevek mélkám egymást tarthatók é?

34. A' magyar ótestamentomi Semiron, Semsei, Simeon, Simeny, Semjény, Soumen nemzetségi és helynevek mikép értelmezendök?

35. Az örmeny Som-khetis, Somechvagy Schamachi Kartsmány nevek a' 34 kérdés alatt megy vitatott Sámen, Samen, Schemon, Somcan hegy tartomány nevekkel s a' Schem-khal jönök egy vagy mel közve függök é?

36. A' perssa mythusos Sám hös nem gigantes é? nem a Zeus-Zummik- faz az Zümösök' főnöke Jovis candó é? vagy pedig Soma, az az Hom

cultust követö volt é?

37. Vagynak é még több és minö adok, mellyek szerint Sám több pelbei környezetének Firdusi ellenére is a'fejtha-nemzetség ai medo-arjusi törzshöz számitandó?

38. A' Zend és Sanskrit nyelvi Arjus törzs mellett lehet é állitni, hogy külön fejtha Arjus törzs is létezett, mellynek külön fejtha nyelve volt?

39. A' török faju Soumen dynastiának nevei ollé, és minö kapcsolatban a' vallás és értelmi Schamanismussal?

40. A' kiggyó tiszteletvagy ophitismus micsoda eredményekre vezet hit tani, különösben jóslati tekintetben a' Schamanismust követö khámitáknál, fejthák s Alten törzsüek ösvényában? A' nyelv- ajtatos fejtha törzsüek közt nem képeznek é erös valtafoi különbözetet az egy hasonlandó eredmények?

3

Uj Kritikai Lapok.

Uj Magyarokat történelmi és nyelvi irányban
fejtegető Időszaki Folyóirat

Megjelenik évenként négy füzetben, nyolcadrétben

Szerkeszti Kállay Ferencz

Kiadják

Előszó

Á mit itt nyujtok – az ősök évi tanulmányok gyümölcsét, de. Á hajlandóv mindég varázs erővel hatott, és fog hatni a gondolkodó lélekre, arról a hódfátyolt részle- letben levonni a tudomány feladata. Horunk ősök se- ged eszközt előteremtett e müvelet könnyítésére, a pu- niko-phoenikiai emlék feliratok összeszedése, az aegyptusi papyrus tekercsek, és hieroglyphek magyarázatokat nyertek, á persa oszlop, és babyloni tegla feliratok közlése tet- jedelmes előhaladásában van: az északi runák literaturája készen áll, a sirdombok és azokban talált fegyverzetek és pénzek osztályozása tetemes segedelmet nyujtnak biz- tosabb archaeologiai következtetésekre, és a mi jövendő a keleti mint nyugoti nyelv tudomány egyes tudósok, le- gény társulatok által roppant előmenetelt nyert, melly a kö- vetkező conjecturális szómagyarázatok ellenében már is ha- talmas gátat vont fel. Elég legyen itt – instar omnium" Barnouffra hivatkozni, ki a Zend nyelvre uj szótárt és grammatikát alkotott a sanskrit nyelv segedelmével, és azt

és azt két vastag kötetben közlé a Yaçna czimü szent könyv csupán első fejezete alapján. El lehet ebből gondolni mennyi temi való maradt meg hátra a Zend nyelv tömegre nézve, s mindazonáltal sokszor megkellett tévedni, kik a Zendavesta franczia vagy német fordításaira támaszkodtak egyedül, mert Anquetil du Perron csak a parsus sectaid magyarázatait tolmácsolá, mellyek ellentétes dogmák képviselője lévén, azonáltal mindegyike saját sectája érdekében értelmezé az eredeti szöveget, melly hogy ingatag alap – azt Roth, Burnouf tanitványa példákban bimutatá. Kleuker német fordítása a Zendavestának pedig már mint harmadik csavarta még rosszabbá tette a dolgot, a német fordítás két idiomán ment keresztül, az új persa s franczia nyelv, mint alapján.

Figyelemmel kisértem a finologusok és fanskrit tudósok munkálkodásait is, de leginkább az Altai vagy Finn-tatár nyelvtörzs képezte foglalkozásaim főtárgyát, természetesen egybevetéseimnek ismeretes tekintélyek szolgálhattak csak alapul, mert saját szemmel mindent látni s tudni nem lehet, azonban a történelmi téren mást a kutfőket is használhattam a latin, hellén és sémi nyelveken irottakat, mert azoknak megértésére még iskolai pályám alatt szoktattattam, más egyéb nem europai modern nyelveken készületekre nézve fáklya világot ismét csak tekintélyek nyujthattak.

Sok és menyit várhat a magyar hajdankor felderítése s folyóirattól azt az évi folyamok tartalmának ide csatolt kimutatása némileg tanusithatja, melly eredeti értekezéseiből s birálatokból áll: jelszavunk egyik mint másik tekintetben az igazságot nyomozni, azt felvilágositások mellett más kézből közönnel elfogadni, s igy egy jobb jövendőre a biztos alapot letenni, mikor összevetett vallás s eselély kezdetét nemzetünk gánk mint a tudomány érdekében is tovább fejleszthetik.

Tartalom

I^so Év folyam

1 Füzet. Értekezés a kâta vagy kita az az Scytha földről

2 Füzet. Bírálat. Horváth István a Szlavinokról Pesten 1844.

3 Füzet Értekezés a Zsáka vagy a Sáka Scytha törzs földjéről, tekintettel a Sachs vagy szász névre.

4. Füzet Bírálat. Lakatos György a Magyar Nemzet' eredeti hona. Pesten 1844.

Mutatványok Magyar Glossarium készítésére

II Év folyam

1 Füzet Értekezés Herodot's a magyar krónikások' Scythiájáról.

2 Füzet Bírálat. „Schafarik' Europai ös-Slávinja" Paul Schafariks Slavische Alterthümer II^r Bände Leipzig 1843, 1844. edit. Wutke.

3. Füzet Schafarik' munkája bírálatjának folytatása is befejezése

4 Füzet A Scytha nió különböző értelmezéseinek critikai áttekéte.

Attilárol, s a Scytha Euthalita törzsnépről

III Év folyam

1^so Füzet: Értekezés Tót, Horváth, s Dalmát országokról történelmi s magyar közjogi szempontból

Toldalék a Tót, Horváth s Dalmát nevek' értelmezése

2 Füzet: Bírálat. Kis Bálint Magyar régiségek Pesten 1839.

3 Füzet: Értekezés az Ogor vagy Mogor az az Magyar néptörzsről 1^so Szakasz

4 Füzet: Az Ogorokról 2^dik szakasz.

IV Év folyam

1^so Füzet: Értekezés a Szerencs Scytha törzsről. az úgy nevezett Árimáspokról.

2 Füzet: Bírálat: Jerney János Keleti utazása Pesten 1851.

3 Füzet: Értekezés az ősi vallásos név fejtől, s különösen az Ame fejről

4 Füzet: közlemények egy magyar glossarium' készítéséhez

V. Év folyam

1 Füzet: Értekezés. A magyar glossarium folytatása

2 Füzet: Bírálat De Gerando Essai historique sur l'origine des Hongrois Páris 1844.

Toldalék: közlemények a magyar glossariumhoz

3 Füzet közlemények gróf Karácsay ezredes által persa s magyar történelmi viszonyok felett.

4 Füzet Folytatása a közleményeknek

Ezek akademiai értekezlet következésében készültek. az ezredes ur kijelentvén szándékát, hogy felsőbb engedelem mellett a persa schah szolgálatjába lépvén egy

egy időre, az őskori persa magyar érintkezésekre különös
figyelmét fordítandja, s módja lévén Bulkariát s a
Oksus vize melletti földeket is bejutazni, honá
elis utazott már. [illegible] l. acad. értesitő 1859. 200. 235 lap

VI. Évfolyam

1ső Füzet. A pogány Magyerok vallása
2 Füzet Folytatás
3 Füzet Folytatás
4 Füzet Folytatás s befejezés.

E pálya munka a Kis Faludi Társaság jutalom kérdé
sére készült 1847. de a bekövetkezett események miatt
az eldöntés máig függőben áll: tán az itt kitüzött VI.
Évfolyam közzétételig valami határozat e tárgyban is
fog történhetni. Ha isten erővel s egészséggel megáld to-
vábbra is folytatjuk e Folyóiratot: ellenkező esetben
reményünk van, hogy e vállalatot idővel másod á
tökélyi még magasb fokára felemelendik.

Tisztelt Titoknok ur!

Betegeskedéseim és egyéb foglalatosságaim miatt csak most olvashattam egy 1853 adandó Értesítő 6 füzetjét, mellyben érdemes tagtársunk Ullmfalvi ur egy elmélkedést ismét közébe hozta.

Ön igen jól tudja, hogy második közlésem e tzikk felett terjedelmes értekezés volt, mellyből csak rövid kivonatot adhatott akkor az Értesítő: de a kivonat és értekezés közt nagy a különbség, a mi félre értésre, balmagyarázatra okul szolgálhat, valóban meg is történt; azért méltán kívánom, hogy még egyszer - de emlékjában - hozzá fogjak a dologhoz.

Kívánságom egy és magában érdekelség, mert az nem más, mint hogy e rövid kivonatit közlési az Értesítőben közöltessék; továbbá hivatkodjék tagtársunk magyát az értekezést, mellyet vele örömöst közlött - át olvasni; hogy az összes értekezet alapjával megismertessék arról ítélni.

Észrevételeimből én most azt tanultam, hogy a finn alappnyelvben mieli, mieli, az esthben mele, meel a magyar elme szónak felel meg, mellyekben az m betü átvetés: de bár alljon, hogy az által az elme fő még nincs fiziologiailag, tehát

tehát ez még mindég „incognitae quantitas"
én erről másképp győzõdtem meg, még pedig az
finn nyelv alapján, azért kívánom előbbeni
at vélegõlábait, mellyben a kiindulási pontot.
a) Az elme főnak az el gyökrevonadéka,
melly mint „vis motrix" általában jelesmert
õsvilági héttoni mûszó.
b) Az elme főnak a' magyar nyelvben elsõbbi
képzõjét a' hellemi ilma-ra, ilma-tar nevekben.
Az õsre állítást és gondolatom, a' mag. mû képzõ.
nem egy de több oldalúságára is kiemelve. A finn
elä-mä = élet / sehol sincs szó az el gyökrevonadékról
élõterjesztõ emlékbõl angyal világlik, hogy valamint
a' finn, úgy a' magyar nyelv is-mindenik fajait
után / ásva hasonhangzatu, és az alapjokban nehéz
egyezõ. De a jelentések' árnyéklatainak nehéz
eltérõ fokát fejtegetni; és elég az elme fõ
és magyarázatánál megállapítása végett, hogy
a' finn-lappon alme, elemä, ilemä, eleimä, elem,
elem, ulgme, alma, albma olle-ma, pälima = félelem,
be idomulást sem hagyunk kívánságunk nélkül.
c) A phoenik El istennév „vis motrix" alap-
értelme minél bõvebben, minél nyelvtanilag tágabban,
gatva lévén, — hanem az arab elm, ilm tagolhatósága
is bõle eredhetünk, azt tetté's ezélból tettük;
ui. mi azért, mert is a' dalmi tekintetben a' khámo-
phoenik törzsöt illeti az elõbbégi továbbá azért,
hogy e' részben is újabb vizsgálatok kezdetének meg

Tisztelt tagtársunk magát beszállja, hogy az ellen,
mi szerint Babylon a Bélum fõldkebelszíni El tiszteletét
voltak mint fõnemzõ ellenvetései, be vallja azt is,
hogy az arab Allah azzal el nem választható — de hozzá
tenni, mikép bizonyosan nem tudjuk volté ez istennek
Éli; Élime papi kérdõje.?
Mi elég történelmi bizonyságokat vélünk — mert a'
phoenik irodalom in nuce szorgalmi tempónk kivesszõ / hogy
Mózes szerint: x: 22 / Élam fõldet a' népet emlegeti, hogy Él
utolsó fõpap volt az Áron nemzetségébõl, ámi arról alig
hihetõ, mint Moábi = Moábita, Izraeli = Izraelita
Élámi = Elamita, említést is facta apostol. XIV: 8.)
mûtván írja „ ebbeli tekintetben Elymas, idest
magus " mellyre Bochárt megjegyzi, hogy az Erpén'
arab pentateuchusában is Élim, vagy alim = magus.
hogy a' phoenikek Élam fõldi telepet ültettek át Vicichábán
is az Bochárt idézvényeiből világos / gen: v: 32. b /
Byzánti Istvánn pedig régi, bár fõlután említett Élim
fejezet Tyrrhén fõldön, mellyhogy a' phoenik
befolyás alatt állott egyaltán, azt az ott kivészett emlék
vésjek és az Ehab magyarázatjai alapján indokolták
és Khám törzsrügyõ tiszteletérõl részletes leírásai
mutatnának, mellyet bizonyára örömmel közlünk
érdemes tagtársunkkal, de különben is a' pumibai
feliratok' Gyártameának Siciliában, Sardiniában
és a' tenger parti földeken e' tény mellett hatalmasan
bizonyodnak.
d) Ha az arab elm eredeti értelme jegy / jegyzés, akkor
is az irástudó Él papjairól kell vissza gondolnunk

tűl az irás jegyzet Nyugoti részében elsőbb kezdetű jegyzés
vagy történetesség é az is, hogy elm haven gyűjtőbeli,
ből iratott le a genesisben, / עלם = נעלם / mint a'
masorethát Elemnak interpunctáltak, de Elim nek
is olvasható: mert a masorethai interpunctatio
christus utánni időszakban való, az előtt-kivüle
a' patriarchai időszakokban hogy mondatokra ejtő
azt mi épen nem tudjuk.

Tudva van hogy ezen is, hogy Persa és Arabiában
magas bölcselet terjesztetett, azért előttem nagyon kétkedő,
hogy Syro-nabáthok - kik dualtrendre terjesztették
vers. szólatjai szerint / Journ. asiat: 1839: t xv: 107, 207, 240
Mózes előtt még Babylonia őslakói voltak - i'egy nagy
részei később Arabiába vonult ott arabok lőgt feltűnek
terjesztők ott el az El istenről tőzteletéről, mert egyéb
arab történetekben főszerep jutott a Eli-phaz Themán
földén mint Jób, bölcselő társa említtetik Jóbnál.
Mózes szerint Áram, Elam, Ashur Sem fiai voltak
tehát vér és nyelvrokonságnál fellett a Syro-aramok
s Elám maradékai lőgt létezni, és nagyon feltűnő
hogy későbbi arabsúlt a' rész hogy emlanyelvnyomás
összekapcsolva éppen azt állítják arabokról,
a' mit Bochart Elam földlakóiról is, hogy az irás
ed tudomány alkotói voltak.

c, Arégi nyelvfordulatokra az újabb nyelvek magyarázatait
illetőleg bajos következtetni, a következtetés megfordítva
inkább helyt áll, hogy az arab elm, élin Elám földén
fakadt fel, bol magyarok kezeiből az irásbeli tudomány
nyolcat, a' mint hogy egy Babylonról s Khaldaeáról
tudva van.

Nem én, hanem Bochart tanítja, hogy Elám, Elyma
Elymais az Elohimból ah hely ragyal keletkeztek,

/1:

/1: Die ältere hebräische Zeitrechnung von Raschi selbst
herrührt / nicht ein, hanem Raschi tanítja azt is,
hogy Beschdim-ak = Chaldaea; ha ő, ha Bochart
e' szalatkozzak, a' mit nehéz elhinni, ugy természetesen
én is elszalatkozom, de látom, hogy mást tekintélyek
orientalisták is Chaldaea nevét a Kasdim kezdetével,
s igen természetesnek találom, hogy az Elám név főmagyja
korán feledve lett, s ugy rögzödött meg az arab nyelvben,
a' mint hogy Bochart nem is feledé az m betűt Elámban
egyéb betűnek felcserélni, a' kutfők fajnál s elavultak
értékezéseiről belső tudósításokból közölni / lásd 71, 930 l /
s' Judaea / Jehud / Schumaea / Edom / novek is csak egy
utón / telet kegyek, tekintsük bár, Arábiával az ab-t
hely ragnak, vagy Jevénnel a' kétrendűségképzőjének,
mellyel mint masculinum népet, mint feminium várost,
tartományt jelentett a' héber nyelv genius szerint.
s' lásd egy Schlögram mat: Jesenaba 1830 l /

e, Gyökfund értekezésünkben az éleni élesjárás,
gyanit a' számokat elővadva, hogy az éez ha chajim
a' jehovisták által szúratott be a' szövegbe, éez ha
El helyett, mellyet az elohisták használtak mert tudva
van, hogy a' jehovistát később az El tűzetését üldözték
tét, magát a' nevet is, mint El' szobrait kicsapolták.
Azonban mind egy azok fajait gyanítaisom.

f. Ha a finn-lapp mi-eli, mi-lmek hőlkam
az m betű át tétel, akkor a' finn él, sivit, tartozmék. él. elämä, jil, selottnak él-lennem, élä-ma / a' finn
finn il / = fény, világ, ősfény / gyökre lehet támaszkodni, mellyekről terjedelmesen szóltunk.
Az esetlegek bőhaszú latossága okról pedig
mindenkor

nyilvánu közmondásból, hogy azok nyelvészeti kérdések, ben nem elsőrendű mennyiségnek, de egy még nem elmélyülési jelenet, ha hasonló időmúlt jelentésben vagy értelemben távolabbról vagy közelebbről jelentésben hogy az illyféle és hasonló esetekben, ha mindegyikét körülmények és körülmények között törvényszerűen

Az arab elm, ilm és a magyar elme mindkettő állanak egymáshoz mint a felhozott becca/bocca/ lagne/flat/lütben/hütten/ Mind azzal mellett távol van tőlünk, a mindég távol volt azon gondolat hogy mi a tlamo-phoenik törzsből nyelvét egy ostélyba hozzuk a magyarral, de a hasonlóság tani mikor is közösség, mellyről sokkal többet a jelenségek további vizsgálatra kényszerít

Egy például klumpfelium épen ez alkalommal jöhet hozta a finn eesti s magyar egy gót, mellyből mi még 1830 az academiai nagy szótár szavai a bevitt vélemények mellett a megbízásról jogva. Felhozták akkor a votják wiss /der Verstand: Erdmann Reise 2. Th: 263 l:/ a zend uzn/s = intelligentia/ turk us/ 95 = intellectus/ az új perva husch/ s: üü 99, hermann huschia = erges, mentis compos/ sibi cavens, intelligens, prudens/ ugznak is ilyen ny candi sultán hangy Bötásban, akkurat hez/ shoman hesiaga, Bajzomban hitelesben ehh siara = erges nyiláz/ hó Ademolat: meg emlitől, hogy Menkschiben törökül ez-berlemek = mennyiter dáre, ek-berin = menyiter. Végtelen olvastuk Castrén észlelését a Samala istenről, mellyben emlité hogy a jenisei votjákoknál ez ay egy ég isten neve, négetünk szerint egy a votják

wüs, magyar ész től nem elválasztható de más sanskrit ag-an = vedum Ddelőtendő? az a kérdés. Burnouf szerint az an zend és sanskrit képző, ezt tiszta gyök az ag. szerint kosch = verstand / Comment: persepolit. 271 l: Köth: Köth: Köth jegyzetben / nyom csak Burnoufban / 450 l. Köth 612 jegyzet: asu = Lebensgeist, Seele / Spiritus, miből ja képzővel lett apura, tovább ahura. A parsi könyvben apeka = pontság, Abstraction nőni. Szalnév, Burnouf szerint az ismeret és tudás gyarapító. / 470 l: Köth 609 jegyz: / Köseke még mind ehhez adja Burnoufnak a zend aspirat mellett nevalat = vanetus, sanctitate perditus a sok-gat de lingua ariana indole. 35 l: / Szerez így ázsi az és aus-nak olvasta ész értelemben az ész azaz közönséget, mellyben a közösség lehetetlen felismerni. tagtaisunk szerint az észnek a magyarba az esme, ha az ész mint igeg gyök is élt egykor a magyarban, úgy az elme ész hó származása a elmegyira tisztábbá vonhatóvá egy ed él igegyökét által, hogy azokkal lesz alább négy et en szerint többé vitatkozni semmi szükség.

Valete et favete. Budán 13 Márty 1858

Vörösmarty Ferenc

Vertatur.

Szinte jelelem megemlékezni

a) hogy Castrén es ezen ige is van a' Katalin' czárné alatt készült orosz Etymologiai Szókönyvben, esik, esés, ősz, ősik etsch, es Idiomotikon jő elő a' következő alakban: Kulwnbözö nyelvtörzsek szerint, mellyek közt Arnelt §. 74 l. Klaproth A: B: 174 l. Gyarmathi Affin: 292 l. szóz Ebnek is. Egy tekintetben Erdmann Wesk-jét ugy alakban hozzi, szeremiszul us /202 l.

b) Schott az Altaischen nyelvtörzsről illető munkájában egy ige hangmivelő hangsúly = gerinch, hangmutató, törzsbüe = Kunst, geruch, hauch, geist, verstand, ovmánul us = geist es = woher, esmi afubus, aú = verstand /§ 35 l. Tehát szellem leigy nekellett az es, vagy ész nélküli, hanem ha az annyi mint ész, tehát utóbbi is ésten, az az ück ésten. De itt is az a' böltsen, hogy §. 20 hieroglyph. felirat ezen is es mellett nem is értelemben magyar analogiából az egyik hozzá által, még pedig a' gönyörü és magyar nyelvjárásból /Tehát l. Rochet 175, 186 jegyzetének Bocheltot g: s: 974 l. tehát még az ül hasonlít is hozzá más törzsüekkel, mint mi gyjtemenyeink alapján abban is fogunk szólni.

c) Nem tartjuk kellemetlennek, hogy Hammer a' görög Vßs és arab usz szókat egymás vetjük tüzetesen hogy azok közül tetsző különözet, mire Schmidt a' példából: Mongolban az u egyszerü betü, s vagy sz mint minden szó magyarban mégis közöl nyelvében is wosu = vorstand, wosam = Weisheit: Rokon közlései a' tágy nyelvről abból: Dezberti acad: 1842 Egy tekintetben a' keresztény vallás terjedésével katonai tár, a' georgiai földrészi ország usz a' persa kard = kéz = tart. d, szerencsét magyarban felvilágosítottam a' kandisch eskhamanról magyar szellem neve: l: szülés egy minden mutatót II. 97: l. a' Jan skrit az egy: vagy Asia névvel függ egybe. Mellyutóbbiról még mint szózó szín magyarázatot.

Fel fogadtatott magyarázat.

Tiszteltetett Barátim!

Itt küldöm nem tudós de hü fáradságom' gyümölcsét, mint Dantz-lat tagyat magyarázni, ollyat, mint ezeket kívánni az eltiltott, kinek magyarázni az tilalom. Ha nem rendelkezhetek mert a' nyelvészet ollyan, mint a' tudós elég. Tehát ezt is mint tudósnak nem is ajánlom, hanem mint magyar ember, ki ugy tudja, hogy a' magyar nyelvet szeretik, és ugy is szeretem a' felebarátaimat.

Tagyat 1855 tagyában irtam, 1857 18 Május in Vilanyt, mellyre az Ur Isten áldjon, mellyet Barátaim szeressenek, mint szeretem. Dalter Barátaimat és tagyat.

Pauler Ákos

gondolom tagyában a' tagyról.

Egy nem vátsz, hanem tudós ember nem is ajánlom magát, hanem mint magyar ember, ki ugy tudja, hogy a' magyar nyelvet szeretik, és ugy is szeretem a' felebarátaimat.

Minden szeretettel

vissa tisztelő

Pauler Ákos

Pauler Ferencz

Kelt: 1855

Tisztelt barátom!

Küldöm az ophitismusi értekezést, melly egy nagyobb munkának Záradéka, mint a' korpozás bol is kitetszik, mert ez 415 laptol - 428 ig terjed 's a' 2d kérdés' fogalmát teszi. Ha mér kinyomatik, jegyzetben kell elöl tenni, hogy az a' Kassai vagy győri hoz intézett kérdések' egyik részeit, ti: mi a' 2d kérdést illetik, 's a' kivonatozottak a' még kéziratban lévő többi dolgozatimra mint egy utalásról, hol ezekben vett egyes tárgyak - mellyek itt ott csak érintvék - bővebben kifejtve állnak. A' jegyzetben tárgyi tisztelet[t]éről vagy bálványozásról, mellyet a' 2d kérdésben megigértem külön munkát irtam, mellyhiate részt, 's ezzel egy egészet képez, de foglalva a' Bálványozatrol külön füleken fris értekezésemet is, mellyet annak idejében pontra felolvasok.

Kérem kéziratom' visszaküldését eppségben, mert másolatban nincs meg, az eddigi felolvasás a' 442 lapig tartott é betüig, holvagy meg is fogyasztem.

Tisztelettel maradvám Julius 11: 1855

Kállay Ferencz.

Tisztelt Barátom!

Köszönöm barátvéghez részvételét betegeskedő állapotom miatt, mely már annyira jobbra vált, hogy ki is járhatok munkám segítségével de a gyengeség, erőtlenség még folyvást tartnak, bár éves ember-nél ez nem is csuda: délig még valahogy gatek, hogy utóbbi nagy munkámat a Magyar Történetről bevégezhessem, azt hiszem hogy az első részszel / Nyelvészeti, Földirati / e tételem részben lesz bebizonyítva a Történelmi Részlet a Magyarok kijövetelig fejezetében, mennyire bizonyosak, csakerő kell a feldolgozásra: e czélra több egyes különdolgo-zatokat rég bevégeztem, melyeknek kiadását legyedel közölteni is, hogy halálom után tudva legyen, mire készítsék munkáim magyarok hátra.

Közlegnek saját kézzel irt Diariumát itt küldöm, az 1809 beli, midőn együtt tanultunk. Figyelmet érdemlők 11 lap kakinczy Ismetje feletti vitáról a Debreczeniek ellen a Kocsisról 13 l. saját fiatal dolgozatja a-a Kocsi fiáról 22 l. a három inspectorokról 23 l. Bedizi Andrásról (a orthographia ügyéről 29 l. a philosophia historiát illető kivonatok, melyekben saját criticismusa nem kis szerepet játszik, különösen a hellének tekintetében.

Üdvözlet

Örömöst ád engedem azt az Academiai bizottmánynak
az egész saját kezével van irva.
Van még egy más saját kezüleg irt Diarium és Verbum
Tripartitum ád illető leg de két lap elől hiányzik
ezt is közlem, ha ezekre szüksége lesz saját kezüleg
van arról egy idöből mikor a magyar jógot
együtt tanultuk. Boldog uj esztendöt kivánok
Kegyednek, kérem ezután is. Budán
Decemb. 22 1856 Kállay Ferencz

Tisztelt Baráttom!

Bis dat qui cito dat.

Kölcsey kéziratjaiért én eve kélyszivtalmat várhattok, mert azok csak emyiben – mint fejlődésének és stuchium-einak eredményei becsben tartandók.

De van ennél egy jogosabb kéréssem az én tisztelt barátaimhoz, kinek teljesitését leginkább elmozdithatja.

Előre kell bocsátnom, hogy még a magyar kormány alatt Budára keny tetlen lévén át költöznom, itt azóta a szerencsétlenség és körülmények egymással esteli nagy részét elvesztettem, majd Pozsonyban kiadatván a pinczében elromlott, ellopatott Beköltözött a morális szenvedély, mely gyakori betegeskedést hozott reám sodásnyi napiba kevert, melyektől maig sem szabadulhattam meg végképpi; hiszen el barátim, hogy itt is ott még egy darab ujrahint sem szerezhettem magamnak.

Most már kérésemet hozom elő:

még 1847 beadtam pályamunkáimat a Kisfaludi Társaságnak a pogány magyarok

13

magyarok vallása felett, csak a leiratáser
akkor 17 pf fizettem, ha akkortájban
elöntetett volna a dolog, a könyvárus
egy jól megfizette volna, azóta egy
uj divat javított és bővített kiadás vált
hala volna fel egyelőt. Tiszelet várakoz
leveren hat az irira: barátomnak fog
nyilni alkalom a kis Falusy társaság
legalább ideiglenes összeülését surge
adjon nekem valami vigasztaló választ
e részben, hogy még mi előtt sirba le
fj ólnék gyümölcsét lajstam fáinak ültetésé
nak. Mert egy rajtam legnagyobb segítség
volna, s tán erőmet is visszanyerném,
melyet nélkülözök. Isten áldja meg
Tisztelt Barátomat, és na fedezhe
el rólam, jóság és szerény kivánságomr

Budán Januar 14ten 1857

Kállay Ferenc

13

Buda

Tekintetes Tóthy Ferencz.
Ujmodi kárátvagyis tiszte-
letdíj.

Pesthre

Kezzel
vagyunk
Ferenc

13

Tisztelt Barátom!

Vinczétől úgy értettem, mintha az ön saját levelem mely a kéziratba volt tán beléve, mint az szerző levele is tegyed kezébe, nem menti, tehát a kéziratot tán az irodában. Ön a kéziratot az academiai kéziratti tárába az jándeltartam, hol egyt mindazok, kik zsidó ügyekkel foglalkoznak használhatják.

Az szerző mai állásáról – élt é-vagy meghalt? semmit sem tudok, mert 1847 óta ujabb levelet töle nem kaptam, tán valamelyik fekematicusnak is világosíthatna.

Az mi egészségi állapotomat illeti, annyit írhatok csak hogy az mindazzal gyenge, többnyire kanapémon heverek, az az felkelek egyszer nap, mert lábaim nagy mozgást nem bírnak el, nyári időben az udvaron ülök lábaimban sétálok, máskor az utczáni, mesterségi nem tudok menni. Pesthre fogyát erömből sit el viszfogjom nem tudnék: inkább vegetálok mint betegeskedek, még kedvem s erőm fineskomolytanulmányokhoz

Szerencsére a Magyar Történelmi munkám 1 Részét befejezem, de a 2 Rész kidolgozásához még

elég

73

73

elég anyagokat gyüjtöttem, melyekből azok
fel dolgozni kellene: a' többi dolgozni
munkáimat özvegyemre hagyom egy jegyzékkel,
hogy halálom után elrendelhessen afelől.

A' Gélhüdés fogja halálomat
elö hozni, de mikor? azt nem tudom; az
embernek magát arra készen, kell tartania.

Ha jelolvasásra lenne szükség egy
a' fejtha törvényről különös értekezésért, mely
az elöbbi czikkeknek kiegészitése, ö a'
filánziadról bölt magyarázatokat, melyeket
a' nyomtatott magam szeretném elolvasni, hagy
valahogy a' tartó erében addig gyarapodjak.

Isten legyen kegyelmével a' tisztelt családdal.

Jászal Budán 8 Maj 1857

Kállay Ferencz.

Tisztelt Barátom!

Boldog új és kívánsása mellett bátor vagyok
Kegyedet ismét megkérni, irnád meg leg-
utóbb egy két sorban öreg barátjainak
miben áll a Kis Faludy Társaság pálya-
kérdése jegyz. végzett é ismit Alolnól
Ő Nagyvsága a Fő Herczeggel egyébben? el-
Kegyed biztatásainál fogva, hogy 1857 el-
döntetik a dolog, táplált a remény egészs
éven át: vigasztaláson irjon kegyed
egy két sort miben és hogy áll jelenleg
a dolog.

Egészségi állapotom sehogy sem javul,
jót tarhasolott, a végrendeletet - bár
mikor készítsem be akartál - már meg
irtam. Kézirati munkáim amint azok
1840 óta feletlentel kiadón valának, 30
darab jegyző diariumot negyed rétben sem
ő ámára hagyván, hogy idővel azok a
jain tovább buvárkodjon az általam
megkezdett tudományban, melyet én
be nem végezhettem. Tisztelt

Tekintetes Volki Ferencz
acad: Titoknok
tiszteletes uramnak Pápán

Budáról
Volki Ferencz
Pápához

Tisztelt családját is üdvözlem
az újévre, hogy azt boldogul's
megelégedve töltsékbe. Kegyed
erőt, egészséget kívánok, hogy bo
foglalatosságait minél tovább
sikeresen végezhesse. Ezt
velünk. Buzán 1 Januar 1
Barátja
Kállay Ferenez.

Vett. okt. 18. 1858.

32

Tisztelt Barátom!

Én mióta hírlátest kaptam komoly tárgyakkal nem foglalatoskodhattam, még most is oly gyenge vagyok, hogy főzésülést kapok mikelyt tudományos könyvet egy pertály olvasok. Hát gatinczem éjjel nappal fejj, többnire kanapén heverek, mert akkor nem érzem egy á csont fájdalmakat. Szép időben kijárok egyszer meheter, mert sétálni, de messzi nem lábaim nem bírnak, néha megfordulok vesradok.

Régibb munkáimból itt küldöm a kinyó tisztelet folytatását és a khám törzsről lytha törzsüknél, érdekezéseimnek egy kiegészítő részer kivonatival egy érdekesebb helyzet felleket ajánlom olvasóm et, Barátom, ha használhatónak találja, csak kérem visszaküldetését magam idejében. Írja meg barátom lesz-e nagy gyülés? s mikor? a statutumot helybehagyattak-é? s hát a kisfaludi társaság dolgai? Istenáldja meg mindnyájunkat hogy

Barátomat kedves családjával.

Kállay

Tisztelt Barátom.

Tisztelek egy ajánló levelet nyertes pályamun-
kám mellé, hogy azt a vállalkozni a-
ró kiadóknak felmutathassam,
s mivel én igen elerőtlenedett vagyok
s pénzem is már gyenge, felkérem
Ensel Sándor ifjú barátomat, hogy
az ajánló levél megküldése utáni
értekezzék nevemben egyik vagy
másik kiadóval a pálya munka
kinyomtatásra s eladása végett.
„Hátralévő" kézirati munkáim
egyrésze már letisztázva van,
arról 1857 ig terjednek, mert már
1858 óta betegeskedvén komoly
munkálkodásra teljességgel nem vagyok képes.

Ha be lesznek tiptázva a kézirattol meg
rében keménykötésben bekötet
s a gyűjtemény vagy 6 kötetet fogj
képernü, hogy azok halálom esetén
képen álljanak.

Istenlegyen önnel tiptelt bar
tom s tartsa meg még sokáig j
egészségben

Budán Julius 19kén 1860

tiptelő barátja
Kállay Ferenczm: k:

Tekintetes Tanács!

mint Tekintetes Tanácsnak
kegyelmes Urnak
kegyelmes Uramnak.

Pesten.

K. Győrg. Ábrány 23 Oct. 1801

Jelyes vizsgálat tétetett mellyedvaló
Jelentés a Professorok ül

Amaz panaszos Levelek, melyeket Vad
Laczfa, Fekete Sándor Lakosom
Bihar Vármegyébül, a Statusnál
vattak Kibolásba, hamar meg
hiusulván, Ábrányban mentek
Lakóvallat — Kiigazítom a
Jelentést, hogy a Meghiúsulta
lan Oroszi Fő Dobolyinál, mint
tornaszer per Debrecen, és Sem
jén adgalmatt — Apol Sötten
Vérül, hogy darabont — Szeren
hez vettem, de midőn hálom a ja
hos egy darabont Nyerek, Kikel
vagy-darabot Ide adni jöttem által
Jelentvén — Mely alkalmatosságal
vevén, Kérésemmel meg jel
tem a Professorokat alázatos Szolgái is
Kállay Istvánom
Scholae Ev. Harmon

73

73

Tata Febr. 9 1859. 77

Igen tisztelt Tekintetes Úr!

Szíves küldeményét a „Legendás Könyvet" megkaptam. Nem tudom eléggé kifejezni, mennyire becses ne„kem azon baráti indulat, melynek nemes nyilvá„nulását már annyiszor volt szerencsém tapasztrul„ni, s melynek állandóságáról szíves barátí megem„lékezése újolag is fényes tanúságot tészen. Fogadja kérem forró köszönetemet. Vajha tehetségemben álla„na tenni is bebizonyítanom, mennyire becsülöm azon érzelmeket, melyeknek kedves zálogául vesrem és te„kintem a jelen küldeményt is. Adja Isten, hogy munkás életének, melynek kasznosan feláldozott pereizei a magyar irodalom fejlesztésére kara szerte méltányolt karász gyakorolnak, sokáig örülkessenek a haza, a kedves család s mindazok, kik a Tekin„tes Úr érdemei s fáradozásai előtt a tiszteler mély érzésével ugy megkajolnak mint

Valmár Endre

5

3

3

38

Tekintetes magyar akademiai Tsolnok úr,
mélyen tisztelt uram!

Számos évek óta leányoktatásával foglalkozván, tapasztaltam, hogy nyilvános iskolainkban a leányok vagy igen keveset vagy éppen semmit olyat nem tanulnak a' mi női rendeltetésünkhöz s hivatásunkhoz szükséges: hogy ezen hiányokat, legalább az én iskolámban némileg kipótolhassam, megtörtem eddigi tehetségeimet, s öszveirtam egynehány észrevételeimet „Nőkar, avagy asszonyi hivatás tudománya" czimü iratkába, melly különösen női erényeket s asszonyi kötelességeket igen röviden, iskolai használatokhoz s növendékeim korához alkalmazottan foglalván magában, ez által gondoltam a' növendékeimet jövendő rendeltetésükhöz jobban előkészíteni, melly iratkának egyik példányával bátor vagyok Tekintetes Tiszteket urnak szolgálni, olly alázatos kéréssem mellett, hogy kegyeskednék ezen igénytelen kis iratkát átlapozni s megbírálni, s ha benne a' növelés javításán semminél többet méltóztatnék találni, szíveskednék azt „új magyar museumban" a' leányiskoláknak s növelőknek ajánlani. Elő szenge müven téven, tudományok hiányait

endnek, de á nevelési irodalomtól illy művet régóta hasztalanul várván, erre
föllépni merték, hiven, hogy hiányai felfedezésével vak a
mat fogalálkozandok tapasztaltabb nevelőknek a nevelés
ágának javitására.

Midőn alázatos kérelmemet újitornám, alázatos tisz
telettel maradtam Lőcsén Dec. 15én 1852.

Tekintetes Tisztnek úrnak

alázatos szolgája
Kalmiczky Endre
lőcsei ev. leánytanitó.

Adress: Nord. 609.

Tekintetes Doktor Úr!

Becses Levele, s az abban megnevezett Példányok hiánytalanság nélkül, keremben jöttek. Ezeknek árát, u. m. a Handbuch ör példányáért 15 ftot; a Arzneycor Etradi Gyüleséneck három példáj 1 ftot és 48 krajczi pengőben erenkel köpönyegel küldöm.

Kedves előmem a Tudós emlitett Munkájának ajándékba küldött példánya, s ezen alázatosan köszönöm, de még kedvesebb arón barátságos megbiráza Tekintetes Doktor Úrnak, hogy kérésemre az Exemplumokat olyan készséggel elküldeni méltóztatott.

Bátorkodom ismét a Handbuchból 15, az Etradi Gyülésből pedig 7 példányt kérni. Ha ezek nem fogják

kötelezni

le érzékenének: várolat a' jövő Sz. Györgyi Vásár
felküldeném. — Szívesen ajánlom ezen tárgyat, a' Magyar
Literatúrára illető jeles munkák' eladásában, s' e' tájé
való szerzeményében eveléy segítségemre.

Tekintetes Doktor Úrnak' szíves emlékezésé
Prof. Pécsely Úr igen kedvesen vette, köszöni, s' tá
tételére általam jelenti: —

Többire Tekintetes Doktor Úr' Bennem Jóindulatj
ba ajánlott, igaz és állandó tiszteletel vagyok
Tekintetes Doktor Úrnak

Debreczenben Jan. 16kán 1832.

alázatos szolgája
Kató Mózes
R. Bibliotekarius és Prof

Külső. 46. 14
6 Arad. 6
2 Esztk. Leo. 2
Ajánd. 1 Hbmh.
Kalo 1 Esztk.
Ajánd. 1 Arad.
Pécs 1 Esztk.
1 Kkinyo
42 lap. 42 van
ide számra.

Cserei Dobra ú.

Cserei Tekintetes

Dobra ú.

42.

Tekintetes Dobra ú!

Kivánja szándékom szerint Dobra útnak, s birodalmam kezdeti ujdonságában bizonyitom kedvessége, édesden vonnyanak engemet, s közelemnek, hogy Berser Barátságát mind jóval mind szeretettel tiszteljem.

A közelebb, Péntől Márczius 14. dikén indulom Beldányomot. Barátom Uram Berser levelével együtt veszem. Fogadja a levélben is Barátom Uram, mind szóval. Kérelmit mind magam részéről, elmúlnak árjelen bennü ujdonságaikra a jövő közönségre, s e mellett tiszteletemet tegyem.

A Kert-könyv, s minden ehez hasonló Nemzeti Tudományosságunkat és kertmüvelésünket tavaszi-melegként segitő, s virágzásra segitő, — s még is olly mérséklett árúbérrel, munkát egyenesítő, kevesbitésére s használatjára egészlen, tavaszúi szép közelségemben hirül, virágzó szívem is, s az együtt nem tartózónak Nemzetünkön reménnyel lebegő

állás

5 13 13

átlát örömest fordíthatván el minden tekintetem' ezen áldozatá

A' Kerékkönyvel kipámlálása-vagy öpvecsalásokat, tévesz
csak tiltenj példány 1sső Darab (: a' tőle ajándékba küldöttem ij ca
pámvas) tetszem a Csomóba, Második Darab pedig hüpp+ melly
annál hirnyebben meg esmerem, hogy mindegyik 2ik Darab elő
talám, Fejemhez+, az Első Darab Orrlyukába téve, s így ma
a' fogások száma, a teljes 16 Példány fogásai számával = 16. fo
egyenes. A' hijányos példányok kiegészítésére arra, [illegible] b
dalmasan kérem Barátsom tanácsát, mellyet a' legelső alkalma
tossággal, — mert a' példányoknak van sietsi, — szeremben tudni
szeretnj példány Első Darabos, s így egy 1sső Darabhoz való Cs
lap tudnj, Fejemhez nélkül. Debrecenj ek. György vásárra remé
lem lesz alkalmatossag. Arad: Gyülés s így Tekintetes Levelében, ho
ha tetszene, kivánhat Lapokat szerezném, ha Barátsom tanácsa, az
tolsó [illegible] Tek. Bajza Urat (: kit Tek. Sterner Urat aláírás
tiszteletj) szólván, — sir tsi példánya tudni szeretni mértékének. s
leg alább. kárpótlásnak el vallanit azon akadályokból, mellyek
is a' mi drágaj Könyvárosunk gondosan hány a' jelesebb num
minél több tetszetbe való jutthatásának. Reménylem hogy ne
Aurora is ellene, mind a' jelen mind a' múlt esztendeiből.

Legtiszteletb tiszteletem jelentését megujitván, további Ba
jába bizodalmasan ajánlom vagyok

Tekintetes Doktor Úrnak

Debreczenben 8bris 29 1832.

alázatos szolga
Kalló Mózes m.

[illegible] Csomór, Orra Levelének által adó Tiszt: Simon Istvánnak, az Emlitett után vigyázó, s
egy jobb módot elkutatása, mellyre ügyes meg is tetszen k.m.

N.B. A' D. Urat mostani Lakója Számát arra kérnem nem tudni, hogy Levelemet kinek Lakjára küldhessem Kinizsi.

Jelell, 26. 4pr.
Kiküldtem
11. 46. 1ső kör.
1 címet Dto

Kivalólepjen Kissebb Barátom Uram!

43

Csak hamar a példányok' vétele után, vettem a Barátról Bersey levelét is Barátom Uramnak é. f. 6. 1ső napján. Szívesen köszönöm mind az Atlasz rajzolatt, – melyekből mindjárt által adtam Bersey Urnak egyet, – mind a kéz könyvet kiegészítésére küldött Darabokat. Így már mind a 18 példány' árát 54 ft. 40 kr. t. a 2. Esztheticai levelére, t. 6. Atlasz Gyüjtésére ezö" 4 ft 48 kr. öszveséggel 58 f. 48 kr. pengö pénzt küldhetem, s köszönettel küldöm, ide zárva, fiók. Némer Lajos Barátom által.

Mind a' Barátom Uram Esztheticai Levelein, a jó irtás' elömozdítására, mind a' Kritikai Lapokat, egyéb jelességei közöt kivált azért, mivel benne Nagy Nevek vagynak nemes bátorsággal, ikletödéssel, s mélységgal a' Nemzetiség' ellenségei elibe állítva, – óhajtanám é

tájon

tájon minél többeknek kezébe juttatni. —

Barátom Uram' jóvéri unpolcárai egy kiadandó
történetiráj. Magyar munkáról, különösen Pécsely Uraz
ar ő taggá lejendő választatása eránt, egy levél ír
tátom a' Barátom Uramével. — a' kiesfalvi munka
vene, mellyeinek elhordásában hogy [illegible]
mon Uram, magát prenumerálni tarrja, 's fogjak ratio
fjaink máshol is magokat valamiben polgárkarván. —

Prof. Pécseli ki, ki már egy hónap óta rőbonyo
ágyban fekvő beteg lábfájdalmai miatt, különösen éjje
ki Barátom pamat, Bajza Uraval együtt, kinek, valam
Jenyei Urnak is sivet tiszteletem által adatni kérem.

Ok küszködésim után, — nem nincs Debrecenb
a' professorai egy kéi tagjain, Superint. Budai, é[illegible]
boekhai talon kívül, csak egy kis tudomra, ki a'

Magyar

Magyar Literatura' ügyei, avagy csak lágymelegen is, pártfogolni kívánná vagy sudná. pártolgtalanul, nints ez több, mint próba, önelégedenségetlen, — sok küszködésim után, mondom, melyekről már annyira meg is, hogy a' tanitást é jól, sőt szerető előadhassam. — kétségtelen dolog azomban vagy nem, hogy Tudományunk apróléptű foglalatossági, tiszteletlenséggel és annyira elmorválják, hogy ig reggeltől ki, időmet, hogy a' fő dolgozra annyi figyelmet, mint kívánnék, nem fordíthatok. — kedvemet e' körben sem vesztve, előtte szeretem.

Magamat továbbra is becses barátságába ajánlván, állandó tisztelettel vagyok

Barátom Uramnak

Debrecenben Május 2ikán 1832.

alázatos polgára barátja
Kalocsai Debreczeni
Prof. —

Tekintetes Doctor Ur,
Kedves Barátom Uram!

Tudjem hogy már ez ideig kezéhez ment Barátom Uram, nak a Könyvek ára, melliyet fiok. Németh Lajos ról közelebb felküldöttem. —

Ezúttal tudósítodva emlitem Barátom Uramnak, hogy az árkupak rakásakor, tévéség kivül a Typográfiában, egy ív a Handbuch' első közepében (a 8ik) közepe tévesen egy példányban, ú a kilenczedik ímarad. Ha valamelly más példányba ez kilenczedik ív találtatna tévedni, egyikét ez ívet Zárra helyesen elküldem kézem. Különben egy ép példány megtijánositani kár volna ezért, mert ez így is megfogják venni, ú azt az egy ívet irással is könnyen kipótolják. — A' Levelet Határtalan elküldi nekem

nelem, ha Barátom Uram úmi; vagy egyéb külsémi mo-
tórain.

Szívei tiszteletemet J. Szemre, Városmarcy-
és Bajza Urának ábrátadatni kérem, lévei állandó
tiszteletel

Tekintetes Doktor Úr, Kedves Barátom Uramnak

Debreczenb Június 2ikán 1832.

alázatos szolgája
Kató Ethey mk.
Dokt.

Tekintetes Doktor Úr!

Levelét kedves Baráton Uramnak Aug. 2-kán, az abban nevezett könyvcsomót pedig Aug. 31-én vettem. — Igen jó, veszem tehát mindent, a'miben kedves Baráton Uram engemet megbízni méltóztatik, a'küldött példánymokat az illető helyekre elküldöttem. Még előbb, a'tértivevéle napjára tudtára adtam magam Czakó Úrnak hogy az előfizetés ideje a T. K. munkára el telvén, azonnal ára erentúl 18 Ft. — Ama határnapig Czakóéknál, mint mondják, egy sem telt el.

Prof. Péczeli Úr, ki jövet tájtekozást megszerzni kívánna, bizonyos jön hara Pestről, de már csak látbadnik. —

Superintendens Bydai Gáspár Úr is igen erem levelemre fel Pestre, ki oda a Conventre ment. —

Minden igyekezetem mellett sem tapasztalám még meg a Döbrentei Úr által kiadott értelmét a'ma-

gyar

gyar Helyesírásról, mellyet sinórmértékül vett fel a'
M. T. Társaság kiadandó Munkáiban. Ez pedig vegy
nérve annyival érdekesebb, mivel a' többek közt
ezről is tanúsítam a' közelebb eltelt esperdőben
és examenein alkalmával, igen nevezetes ellenve
jeket valék tenni alkalmam: — Ők-ük és ü-ü
ragaszkodnak, úgy látom, lába alatt kapni, mellyel elme
lát lásván, tanárébb tűrélét mint szülém, mellyet
amá végezek igen szívesen. Az ok és ök végzet
mellett: lemyedök és hárok, — mint a' mellett is hogy
néhány szavaink pluszsa többe, elsőejüje is így megy
mint, borol és búvol, — örömestebb maradnék a' jóhaj
zat kedvéért. — De ezektől, s illyenektől nádtor bo
vebben. — Még eddig igen jól bajoltak akadályokkal
sellen is küzdődném; tudom, hogy ezután is kell; de
részint én törődöm mind inkább korá arokkor, részint
arok törvénnek, — hogy úgy tegyem ki, a' többiekre, mint a
tanárok tanárok tördelőszerűleje a' gyakori rajta járás

által.

Szíves tisztelettem mellett, kérem, barátságába ajánlom, vagyok

Tisztelő Barátom tiszteletes

Debrecenben Septemb 1ső napj. 1832.

alázatos pólgája
Kalot Mózes
mk.

által.

Kedves Barátom Uram!

46

Megint Kandidaturám alkalmatlankodom, ha hogy arolas eddigi igen jutalmas árolon adnj néhány rövid sorait nem epik kedves Barátom Uramnak. Hogy ön példányra kérnek aláírásokat küldeni a jövő Vásárra, melly Debrecenben fog esni. Most is elmondnak azt, ha jól be leszek fogalva, az Ismeretségi viszonyaiból Tanulói Ifjak Karcsán Környékéről; csak azért kérnek hogy ezen levelbe, minden körülmények mellett sem nekem idejében kérhessen. Azt ön a Karcsainál jobb levélbe zárhatna, és innéd van ezen igen egyszerű formája.

Sajnálom hogy Tiszánál a Tiszafuldi Tájbor, nyáj Regéit is ki nem adta, mellyekben, megtalálom, sokkal inkább gyönyörködtem, mint az újabbakban.

Szeretnék, mert gondolom hogy gyakrabban megfordul Pesten, és Bajra vagyok különösen tisztelem. A Mindnyájoknak jövő barátságába ajánlom, szeretettel vagyok

Kedves Barátom Uramnak

Debreczenben Dec. 15én 1832.

igaz barátja és szolgája

Kabos Mózes mk.

3

47

Kedves Barátom Uram!

n levelem a' kánt Categóriai közzül a' lez elsöt alighn becsülettel kiallhatnás
de azért reménylem, megengedi nékem kedves Barátom Uram, mivel ez, mint az ötödfen
a' Sas' párnyai alá, úgy rejtetett egy más levélbe, hogy annak erején Pestre rejtülhessen.

Jan. 22dén kapram egy könyvcsomót, de mellette, sem a' csomóban, sem aron kívül
valamelly alkalommal, vagy postán K. B. Uramnak levelét még eddig nem vettem; Ez-
nélfogva nem tudhatom a' küldött példányok árát, kivált a' Kisfaludy Károly élteiét.
Ha a' Kisfaludy Károly minden Munkáiból volnának még az előfizetési áron adandó
Példányok, néhánynál tudnék itt vevőt szerezni; legalább ön, reménylem, ellehet —
Kisfaludy Sándor Munkáit pörnyü drágán adja kigánd; s legkisebb Fegéit — a' ré-
gibeket, hagyá el kiadásából. ——

Nálunk egy Cabrino van kéczülőben; nagyon kéretős ha nem fog é halva szü-
letni, vagy ügy didomtalanúlni bábái kére kör, hogy magok ellülei is kívánva sémmnek
hajd rá. Ön okajzanám virágrásai, de nem reménylem. ——

A' Könyvkereskedő kiadóinak elvárván tisztelettel vagyok

Kedves Barátom Uramnak

Debreczenben Febr 10én 1833.

alázatos szolgája
Kaltbrunner Mózes mp.

3

Méltóságos Kazinczy Ferencz
Úrnak, az Orsz. Kar-Tudós
a' M. Tudós Társaság' Igaz-
nak tagjának stb. stb.
Pesten.

Nálfy 8 Marty.

Tekintetes Tudós Orvos Dr.
Schedel Ferencz
Úrnak, a M. Tud. Társaság
r. Tagjának — és a t. — teljes tisz-
teletek.
Szőcz Márton
Pesten

Nem Apr. 19. 833

48

Tekintetes Orvos Úr,
Tisztelt Barátom Uram!

Mint mindég, úgy közelebb is örömmel veszem é. f. h. 3ról kelt levelét, s arról az abban ígért Kisfaludy K. és Példányait is. — K. K. elszórásával, hálás köszönetem mellett, fejezem ki a mire kedves Barátom Uram megtalálmaron. Nagy gyönyörűséget okozván ezen által, s előmre arról még nagyobb tanúságunk közönik. A többi példányok a jövő Debreczeni Vásárkor felfogom küldeni.

Prof. Decsy is sokszor említeni szokta mint K. Barátom Uramnak, mint Prof. Czuczor Úrnak. — T. Czuczor, Bajza, Vörösmarty, Szemere Uraknak sokszor szíves szívlelésen által adatják üdvözletét. — Kedves Barátom Uramat pedig ujra arra kérem, hogy a kijövendő kritikai-lapokból, néhány példányt küldeni méltóztassék. — Magyar sivet óhajtom, hogy a K. B. Uramék kis Hája sülés örömökre jó vén legyen sivöret a közép hangból szaporítsák Anyjára, s sülleszek neki olyan dereki, kik Atyjok nyomdokiba lépjenek, s hasa fülleszt, dicsőt, fényes örökbitet

Mind ezt óhajtva K. Barátom Uramékat, mint egy igaz jövő Barát és Tisztelőjét kívánhat, a Tekintetes Úrnak ajánlom, esmeretlen is alázatosan tisztelhetem, változhatlan indulattal vagyok

Kedves Barátom Uramnak

Debreczenben Mar. 26an 1833.

alázatos
Kalló K.

Élveden pénzt is májba várva. — K.B. Uram sudom nem iselmes ére.

Tekintetes Tudós Nagy Dí
Schedel Ferencz
Úrnak ' a. ' ' teljes tiszte
lettel.

Pesten

Kedvves Barátom Uram!

A' közelebb küldött öt példány Kézikönyv' árát 15 Conv. forintot, és
a K. K. Munkáiból egy példánynak az árát 6 Conv. forintot, és
így ötvenegy Conv. forintot pándékozvám ez alkalommal felküldeni, — minthogy még többet el nem tölt, — de a' hátsó felsül levö egy fo-
rintot jó módul a' levélbe nem zárhatom, pedig csak így viheti el a
pénzt Decs. Kelly Meggyesi ür, ámelyet ugyan, s mivel különben sem
küldhetem most mind meg azon példányok' árát, mellyeket hozám küldeni
tsüves vala K. Barátom Uram, — ezennel csak 20 ezüst forintot
küldök ezen levélbe zárva; a' jövö Debreczen' vásárára a' még hátra lé
vö' egy ezüst forinttal együtt, a' 4 K. K. példá' árát, és az elelendö
Hunyadiak' árát ötvenestemül felküldöm. —
Ha bejöttödről K. Barátom Uram K. K. élete' példányaival, kész
vagyok ezekből 10 példányt kéni; hogy hadd ismerkedjék az meg tömö-
dhumyi Könyvkereskedő árukkal is, hiszen ő az életében nem ismerte, s ismeri talán
nem is akarja.

(egy ajánlajokhoz tétetett)

Adresse. Ku

nem is akarrál. — hadd emeljék minél többen az Ő" élet
ját, ki barátai' piros éreiseinek az igazságot fel nem áldozv
Meperi kerrel tudta egy sok viszontagságokkal küzködön,
Nemzet pallérozottabb részei igen közelről érdekli" élet folyam
le rajzolni. —

Tisztelt Barátom Debreczeni Barátaimról, — ki iránt szeretetében sínlő
— hogy K. Barátom Szamek pereben Mezőről megfosztassak. —
bizabb bizonyság, hogy a' Jövő örömön nékem ki alam szolgáig é
nem lehet. —

Tisztelt Barátom jelentve, a Tekintetes Ethpenyes Gemeinde
tiszteletről, s magamat barátságokba ajánlva, vagyok s maradok
Kalvet Barátom Szívemből
Debreczenben Szept. 29ed 1833.

Ui. Valyon ki jött é' a' Janlovich Magyar Könyvtára. Ha ki jött,
dányra való előfizetését kiadóhoz fel magánál Janlovich Urnál.
Wathay Ottról is olly ar hír érjen itt el, hogy Debreczben ar Ő pártára jövő „Unrisek" elfogattat
nyomba minden eltudra Debrecz, ez igyiabb tudósítson. —

alázatos polgárjok
Kalvet Mózes m.p.

"ágról
ervein, st.
adója

ervein
ciczor
lám
ia

Tiszelet és Kedves Barátom!

A' még előfizetésére régebben álralven Ő. példány Tisztelendő Károlyéri első 30 ar ar harminczezüst forintot, úgy szintén az Ő. példány H.B.d. Nag. Boldogasszony ünnepe-ére eső 15 ezüst forintot, összeggel negyvenöt = 45. ezüst forintot — eddig fel nem küldhettem, ennek költségének pontra várva tulsom. — A' szüreti Hunyadi ja, nem jöhet de azt hadd legyenek még is, talán adhatok el ezekből is. ——

Akkor hogy már annyira kilopjam az időből, hogy Bajza Úrnak külön levelet nem irhatok: kérem tiszteletem mellett mél. tóztassék K. B. urat vele ezen levéből közleni; az 0" Április 21-ére 1833 tóla, de keresztyén azt kéri. 8-án jön tehozzá levelére való válaszomat: A' Kriza Laptól 'első füzetének korán küldött Ő. példányait mind eladtam 1. ezüst forintjával, A' második füzetből tized Ő. példányt veszem keresztyén, ezzel körül egyes kérve való a' kiadó ti nélkül ajándékul küldeni: kikéri azonban egy a' könyvek, ket mellékelő Lapjaihoz mind a' 15 példány árát kérvén. Ha ezen 2-ik füzetből is még azt kéri Ő. tőle el. 30 ezüst krajczárjával.

Czelnek árát

5

Tisztelettel
Orczel Ferenc Unokaöcscse
mányi Dobronának, 1833
adott ki a' M. T. Társaság'
egész nyáreleven.
Ő. az ő tel. Czikk forma
Pesten
a' Szén Hídban.

pecsét alam

Ezeknek árát is küldöm ide zárva, még pedig úgy, hogy mivel
nyílter erőss fonnal jó móddal ide nem szállíthatnak: Bajai
ök rójére eszemes tíz = 10 erőss fonalra küldök innen. Ez
tíz fonalnak átszaladására bátorvagyok meglém: K. B.
uramat.

Mind kerőjének becsey barátságába ajánlom, jóvá
tíszelnel vagyok

Kedves Barátom uramnak

Debreczenbe Augusztus 13=1833.

Kifal. 5 jobb x 6 = 30
Nekem 5 Hb. 15
Bajaa. 5 Kr. L. 1. fűz 5
" Kr. L. 2. fűz 5
55

Ettől visszaküldök 5 ftost, mellyeket
már aprilisban küldtem.

Egyenes
Enor
A'C
"n

-alázatos szolgája s ba
Kalóz Mózes(m.

Jegyzés. Ezen Levelet a Haraszthoknak inkább levelembe zárva küldöttem. —

-épse"
-üdvezem.
-Kem

3

Tiszteli Barátom Uram!

Közelebbi kedves Levelei a 30 példány Dajka Versezetivel együtt
vettem Aug. 19én, és még az nap által adtam belőlök K. B.
Uram Uraságához lépett, Könyváros sajátjának 15. példá-
Magam mindenre elkészülendek hogy elkeljenek, és hogy kedvelői
tegyenek sajátjának is nagyon megtetszem. Reményiem é'pre,
vénre, hogy a' jövő Novemberi Vásárra árolas felkülhetem.
A' Csak most mult Debreczeni Vásár alkalmával küldtem
fel Pestre K. B. Uram kezéhez Pécsi Nagy Kefel. Megyapai
ü' által 88 özvegyi erüst forintot. u. m. de példány Kisfaludy
Károlyi = 30 fr. de Hambuch d. ung. Boglár 15 fr. és Bajza
vinak 10 fr. Ugy kiyem, hogy de már kezéhez jutott K. B. Uramnak.
A' Bajzai Hanbuchból 250 példányra bronyozan szalakor,
nek ide előfizetés, ezör reménylem többet is. Okajtom hogy K. B.
Uramnak, minél inkább kedvezzenek a' könyvárulásával annak
kiadásában.
A' Janlovics könyvtára, Otto Wigand elmenve, a' Sax Fabián
Ofiánja, Bajza Auroraja s Kisfaludi Lapjai, és a' T. Társ. Zsebkönyvtárasse
ránti.

Y. a' pénz a' levélbe, ez pedig a' Hatschekenek intézem egyenesen Pozsonyba vele ráva.

Kiszal.
Nek

Tekintetes Tudós Társaság!
Ezennel, Uraság, Tudós Társaság
Ürömek "Buda Pesti Társaság"
M. Kir. Tudós Társaság", P. T.
tekéj kihedelmével,
355 Ezüst forint van
Tarsa ajtén tudtára.

ránt' tudósítására[s] [illegible] kérem.

Prof. Bérely Úrral a' barátsá[g] nyilatkozatára[s]
köttem, ki azolat kéréseket vévén, [illegible]
által K. D. Uramnak mindenjáról.—

Egy kis Levelecske küldék fel közelebb T. Horváth Úrnak
Ő, mint a' [illegible] Levelezője lenne, épen a' Kelenvet
póról. Nem tudom kiadja é, mivel az ő' hírével ellenkez
különben nem bánom én akármilyen világosító vagy homályo
jegyzésekkel kísérje: —— Sajnálom s' jegyzem, hogy a' mely
dolgozásokat igérem T. Döbrentei Úrnak, mind eddig [illegible]
képtelenem el. De semmiképp' rá nem érzem; minthogy nekem
mint leg piszkosabb Professorral — [illegible] Barátok kívül bátran tsevegh
illyes nyilatkozási — a' nagok fontosságúak kérő időtöbek m
den tehet a' nyakába vannak. — Egyébaránt dolgozom mind
Quintilianus fordításán, mind a' vidéki vagy tájéki; [illegible]
[illegible]formáló gyűjtögetésén. A' theologiai Mijszavakból is van
már öszpeirva egy rakás. ——

Kedves B. Uram' hová — Válaszsának fogva — mikor élesz
jai alárasodan tisztelhetem, s' minden [illegible] Barátsá
fűvez indulatiba továbbra — ij ajánlkozván, vagyok tisztelettel
vagyok
Kedves Barátom Uramnak
Debreczenben Aug. 30-á 1833.

alázatos szolgája
Kato[illegible] Mes[illegible]

[illegible] nig na
[illegible] Cata
M. é

[illegible] ens
[illegible] ens;
[illegible] negy.
[illegible] ségen.
[illegible] Meg" b"

Adresse:

Kedvres Baráttom Uram!

Aug. 27-kről becses Levelét a Tarnában tett kirándulásra, Septemb. 5-ről vettem. Ön közelebb a Szinnapolya hara menő Szamosjakat által ekkor 2-dikán tudatá imígy levelem K. B. Uramnak, úgy hiszem hogy ez is kezéhez jutott Uram ekkor a Dajka betegi ezánt; Debrecenig nálam csak nyolcz órát el. Ejtőkhöz igyekezt negy. Uram csak el tett az ide különösnek tetsző állomásképpen. Az ön pengő forint vitelét elvállalásáról magam kötöttem. Meg vallom hogy a múlt tavaszkor a nagy Szerepben egyébben is tévesp, szem a miatt hogy csak vitelét kérjem számadásra, jegyre, szem meg nem nézem. Figyelmeztetésére K. B. Uram szívesjére, megtekintém Egyezségünket, s azok közt ezt találtam „April. 29-én „1833. írtam Dr. Schedel Uramnak is levelet, mellyben a Könyvek árából, s Handbuch, ki egy példány Kisfaludy Károly- és csak kilenc exemplar számot Uram nem tett megjövén, hogy jövő Debreceni vásárkor, feltüldöm a többi pótfaluknak árát is, ki ha mi kél el a Szerzői tiszteletből Sankovichról s Migandról is ugyan ezen levelében tudakozódtam? — Ön ezen dologról megfeledkezvén a közelebb múlt

Debreczen

Adressa:

Debreczem Vásárkor Aug. 13-án küldöttem K.D. uramnak levelem
Zárva 88 erüst forintot, ú.m. öt példány Kifaludiét 80. forin
öt Handbuchét 15. fton; Bajza két 10. fton. — Épecsem ne
csak Kifaludiét küldtem meg ujra, kit előbb már lefizettem ö
erüst forintot, hanem az öt példány Handbuchból; mert en
nek példányaiból aróha nem lettem, s nem is vettem terembe
vigyázatlanságom miatt másodszor találtam meg a 15 erüst fo
rint. — Elkötelezik K.D. uram mind én jegyzéseim meg s
tettem, mind apai és Apr. 20-ki levelében, hol meg van,
és ha mindenekre úgy tetszik K.D.uram, mint arról is, ab
ut ezt úgy; határozom arra lenni, hogy mélt. grófi nálam
15 erüst forintba öt példány Handbuchot küldessen; ha pedig
jegyzéseim a Br. urnémet egyenes nem találnának a Handbu
példányai iránt, csak felvilágosítást kell adatnom, hogy is
tába jöhessek, én minden esetre a K.D. uram jegyzéseim nyugpon
meg.

A megjelenendő ujságot iránt, bárámegy közleményeket
jutyon közönem; ahogy mind a K.D.uramat vilmit tiszteli
Bérelt ki, mind kívánhatjon én ohajtok, hogy tartsa

ar Eg

ar Eg K.D. uramat állandó jó egészségben hazai Tudo-
mányosságunk virágzására, s minden jól sikerü ömlés.
Decsey indulatiba hivalmasan ajánlom, sikeres
tiszteletel vagyok

Kedves Barátom uramnak

Debreczenben Septemb 18-án 1839.

alázatos szolgája és barátja
Kalaz Mózes mk.

Debreczen Jun. 17ën 1833.

Kedvest Barátom Uram!

Levelét tegnap estve vettem becsesst Levelére válaszolni, különben is leéven Harslebenben küldém valóm.

Váratlan örömmel legyen meg engemet az új hirdelemény, s az Olajzon munkáinak tudomá, nyossá tétetett egész mineél előbbi felgyünés nagy kivánsággal várom. Öven példány árát egy szere fogom Kedvest Barátom Uramnak kezéhez küldeni, s teljes igyekezettel azon lejendek, hogy a körülöttem Munka környezetünkön mineél több kezekbe jusson s forogjon. —

Bajza Barátunkat szivesen tisztelem, állandóan maradván

Kedvest Barátom Uramnak

alázatos szolgája s hü barátja

Kalót Mózes mk.

Tekintetes Tudós Bíró Uram

Kedvelt Levelét

a' Nagy. mat. Társaság' ülésének tartása' végett

tanácsolt v'a't. telyi tisztviselő Uraknak

a' Debr. Határban

Debreczen.

Tekintetes Tsokonai Úr,
Igen tisztelt Barátom Uram!

Legelőbb is engedelmet kérjek válaszolásomról. Ön is novem-
bernek fiftre vége felé tapám tekintetes Levelét a' jeles mun-
kával együtt, melly-ért fiuri hajlandóságát szívemből köszö-
mém: de arról is, ha többjére alkalmatosság nem gátol,
tellen volna válaszolnom. — A' Dunjon Mythologia vólt
kezemnél, hol ő' a' maga terére pandekton a' typogra-
phiát átvenni. De ennél épen kömyebb lépés végett, hanem
az ittem typographia kezdetéről, első" birtokjáról, s hogy ez"
rül több, mikor, milyé' pátlon, pecsenem vólna valamiről"
Zonyos kiadgatni s közleni: Az Anya-Iskola' Jegyzőkönyv
veiből, mellyek a' mik párad élejeig sem mennek fel,
e' tárgyban semmi felvilágosítást sem vehetem: A' Város'
tiszbeli-levéltárának felvigyázójától sem nyerhettem még
eddig adatokat. Tsokonainál erek, ő mint vessen épre
még, a' Kollégiomról is fölnk működtek. — Nem elégedve
meg, arral mire eddig elé mehettem, folytatandom nyo
mozásaimat, s azoknak világról minden esetre rövid" idő
tudósítnijogom égen tisztelt Barátom Uramat.
„Az Első" Magyar Földleíró, és „Egi's Földleíró Kapná"
lara

lara[s] czimü könyvröl. Nyugtatványa Hartleben K
Könyváros tetszésem szerint azon utasítással küldnem, ho
ő arolas a' mellett, s a' netalán fizetendő költ
gek levétele után vegye át, s jól becsakolva tu
le hozzám. Örök hálám köteleren bennünket a
Nemes lelkü ajándékozó Sóf; s a' jövő gond
viselésére is alázatos tisztelettel jelentem
Többen kivánnák is tudni, nem lennének è
adó példányok ej ama földcsikból s könyvbő
ej ilmi árron? Kérem alázatosan, ez iránt Hartl
benn értesitni, ki nekem ohnán megirja. —
Nagybecsü szivességibe ajánlva vagyok
vagyok
Debreczen Dec. 15ikén 1840.

alázatos szolgája
Kalocsa Mojses mk.

Vendég úrnámnak szives viszontlátásokra kész. —
Böröstörey a Bajza halnal minden jót, jegyet, s tiszteletet

Tekintetes Főbiró Úr,
Igen tisztelt Barátom Uram!

A' mit Typogr. Borissa Fóth Lajos Úrról nagy ügy-
gyel bajjal nyerhettem a' helybeli Könyvnyomtató
Műhelyről, mind itt van. A' titkos Levéltárból,
— melly még rendezve sincs, — semmi fölvilá-
gosító irományra ki nem lapathattam. Ha valami
re tudnék menni, annak sem mulasztanám el
közlemi: —
A' Földi 3 Egri-telek átvételére 3 a' presen-
dől fizetésire Határidőben Könyvárosi utasí-
tást meg. Aláírásom közben Kedves Barátom
Uramat, Tegyestedjék elhinteni arrolnak népünkbe
megnyerkedésére. —
Dolg. Vasvei Fejes Úr' fiúi viseletéről a' ma-
gistrál párosába állandóan vagyok

Debreczen b. Márt. 30ik 841

Aláírás szolgája
Kalós Károly mk.

Tekintetes Doctor Úr!

Az legutolsó első adandó alkalmatossággal, kérem a T. Doctor urat az iránt, hogy a hátra lévő 21, vagy 22 darabjait a Szó-Könyvel együtt emlitett szekerén által adni, az arról 10-ik Julii jövendő egyben foglalva lészen kérem, azon reményben is fogadja levelemből hogy az utolsó jövet alkalmatossággal által küldi, gyével kapja el a pénzt, ezennel semmiben sem akadályoztatva legyen. — Ami a fő könyveknek visszaküldését illeti, nagyon sajnálom hogy kötelességemnek nem tehetek eleget, mivelhogy az elöbbenivel meg nem egyezhetek, sőt, sőtabba, amidőn a T. Doctor Ur távol létében a Tek. Úrnőtől arra engedelmet kérni voltam, a fő könyvek által küldessenek vagy meg nem engedtetett egészen magamnál tartanom, ime ezennel bátorkodom az 5 rovás a melyben eddig tartom, hogy az utolsó alkalommal által küldessenek vagy meg nem egyezvel maga ön méltóztassék által látni, — kérem annálfogva alázattsan az hátra lévő fő könyvet valamint a fő könyvnek rovásait is méltóztassék ezen Hajdunak által adni. — Kiss magamat tovább is ajánlván kitsinyben jóakaratjába ajánlván maradok egész tisztelettel

alázatos szolgája
Kamarás Károly
Vegy. Sebészek. Orv.

Tekintetes Doctor Uraak
Nagyszeben Julius 14-ik 834.

3

3

Obtenido en el
Schedel
Diario de Barcelona
Diario del Comercio
Diario del Comercio
Diario del Comercio

73

73

Wien am 25/3
1855.

Sehr geehrter Herr!

Es ist mir die heiligste Pflichten und Aufgaben der „Leipziger illustrirten Zeitung“, die Portraits und Biographien hervorragender Männer der Neuzeit zu bringen, und dem wirklichen Verdienste wo es sich findet, auch welchem Gebiete es auch immer wirke, den Boden verdienstlichster Anerkennung zu weisen, die warme Unterstützung die der Zeitung in ihrem Streben allseits seither geleistet wird — verpflichtet sie um so mehr, Ihnen, sehr geehrter Herr, durch mich den ehrfurchtsvollsten Dank zu sagen, mit Ihrem geschätzten Auftrag, die Herstellung eines Portraits und einer würdigen biographischen Skizze des jüngst verstorbenen hochverdienten Gründers und Präsidenten der königl. Akademie Hr. Josef v. Teleki, sich zu beehren zu wollen. Ich werde Ihrer Erwartung in welcher Sie zu dem hohen Verewigten gestanden, hoffentlich entsprechen, und erlaube mich Ihrer geehrten Antwort entgegenzusehen, in welcher Hoffnung ergebenst

Ihr sehr Redakteur der „Leipz. illustr. Zeitung“
für Oesterreich
A. Kanitz.

Adresse: Kärnthnerstrasse 609.

5 . 3 . 3

Privatim

Hochwohlgeboren Herrn, Herrn

F. von Toldy

Sekretair der Königl. ungarischen

Akademie der Wissenschaften

in

Pesth.

73

73

Tekintetes Ur!

A Mélt. Jászay Pál Ur által annyi buzgalommal és jóakarattal ötvenhetven gyűjteményt, – az illető örökösök, a Magyar Nemzeti Academiának felajánlani kazafiui kötelességeknek tartván, – ezt tellyesíteni rám bíztak, – oly utasítással, hogy az ötvös gyűjteménye – kivéve a históriai kéziratot – 3000 pfrt. az engedménnyel, és ezen összegről három évi kamatmentes, tőkevényekben is elfogadnak. –

Mellyre nézve ezennel tellyesítem, határozott mit elébbi válaszát bé kérni, jelentésemre, nagybecsű kedvezőibe ajánlom, megkülönböztetett tiszteletemmel vagyok

Pesten November 16án 853.

alázatos szolgája
Kapuy János

1163. Pestről. November 16án 863.

Felírtatott Tóldy Ferencz Magyar Nemzeti Academiai Titoknok Urnak magyarlomboni tsin tiszteletel.

helyben.

Sajnalom hogy hirtelen való
utazásom által semmiben sem
szolgálhattam Doctor Urnak.
Ön még is azon engedelemmel, melly
minden Királyi intézeteket a' szép Mes-
terségekre nézve, teljes aim tanodáiban
is tekintet tekinteni, valamiben Doctor
Urnak Páriba való útát kedvessé tehetem
igyon örülni fogok. Minden tiszte,
ettel maradok Doctor Urnak

Pest Károly György

idem eggel.

, 14 Apr. 830.

T. Titoknok ír.

Ön Gr. Keglevics Gábornak ma bejelentette miszerint ég,
"Felségének a Főherczegnek beadandó folyamodás ma készen
st és hogy hónap audientiát ebet kérni. — Reménylem
isszerint ez Kegyedtsségénél készen is van, és hogy urasá-
ged ma vagy hónap Gr. Keglevicsnek átt adandja. ——
e mindazon által a folyamodás még el nem készült hóna-
holnap reggelig el sem készülhetne, kérem tehát Önt gr.
örnyülményt Gr. Keglevicsnek hónap jókor bejelente
j nehogy hijába ímgerendő audientia iránt Őfkr. le
ett tegyen. ——

Buttua Mart. 21. Kán

Gr. Károly József

6

Tisztelt Titoknok Úr.

Mintsem az idő be köszöntheznék mellyben a
Magyar tudós Társaság financialis Küldöttség
ségé munkáját befejezné, az elnökségnek
hogy igazgató Tanácsnak jelentését be adja,
semmel tisztt. Társaságnak tudtára adom:
miszerint én jövő Szerdán d. 14. 10ben Pestre
jövök és 11. 12. és 13. Pesten maradok, mellly
napok alatt a rendezett Küldöttség dolgait
ját befejezni óhajtanám. Tessék tehát
P. Prónay és Kubinyi úrakkal a Magyarokat
semmel egyen tartás dárúl tudósíttani, és
Ket 11re vagy a dicsőlti órákban vagy ha
nem lehetne dél utánra előre a Titok
noki titkatalba megkérni, egy ottlat pedig
Tőth Lőrinz urat szinte ésfelül tudósítani.
Ki eggyebeznt illő tisztelettel maradok

Kurjó Oct. 5 1857.

Gr. Károlyi Mór

66

Tekintetes Úr!

Az újabb philosophiai rendszerek tárgyában [illegible]
lyázás végett beküldött de jutalmat nem nyert
illy jeligés kéziratát: „facies non omnibus una,
„Nec diversa tamen, qualem decet esse sororum.“
mivel vásár van, vidéken lakó szerzője által visz-
sza kivántatik. Emberem, ki e' sorokat átadand-
ja, kezemhez szolgáltatja azt, én pedig a' Sz...
hez küldendem. — Szivességébe ajánlott tiszte-
lettel vagyok

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Károlyi István

Gyömrő jul. 21. 1866.

Tekintetes Úr!

Minapában úgy beszélgettünk hogy a Teleki Könyvtárvizsálásai Aug. hó Augustus 15ikén folytatandjuk. Még régiben, azaz Julius-ban jöttünk de én dolgaimat úgy rendezém, hogy — ha ugyan a Tek. Úrnak vagy kedve jőne, minél előbb Könyvpor nyelni — ez által le foglalkozásra még a hó végén, s illetőleg 25-26án szinem való elszakadnom, sőt Kérdeni szeretném, hogy Augustus 15ikére két két napi pornyimat közbejövő mellett is elvégezhetnők.

Bátor válaszát elvárva s magamat Kegyibe ajánlva a tisztelettel vagyok

Kegyednek

alázatos szolgája
Károlyi István

73

Kedves Barátom Uram!

Ha Frattner Kapitány Uraak Munkájától „Kárpáti Függő" hídról" melly a' Tud. Gyüjteménynek II.ik Kötetébe jönn, csak egy Tábla volna is lefordítva, – Kérem arra a' szerencsére – méltóztassék hozzám küldeni ezen emberem által, ma estve nálam lesz – szeretné általolvasni.

Pest, Jelz 3. 1828.

Barátja. Károlyi

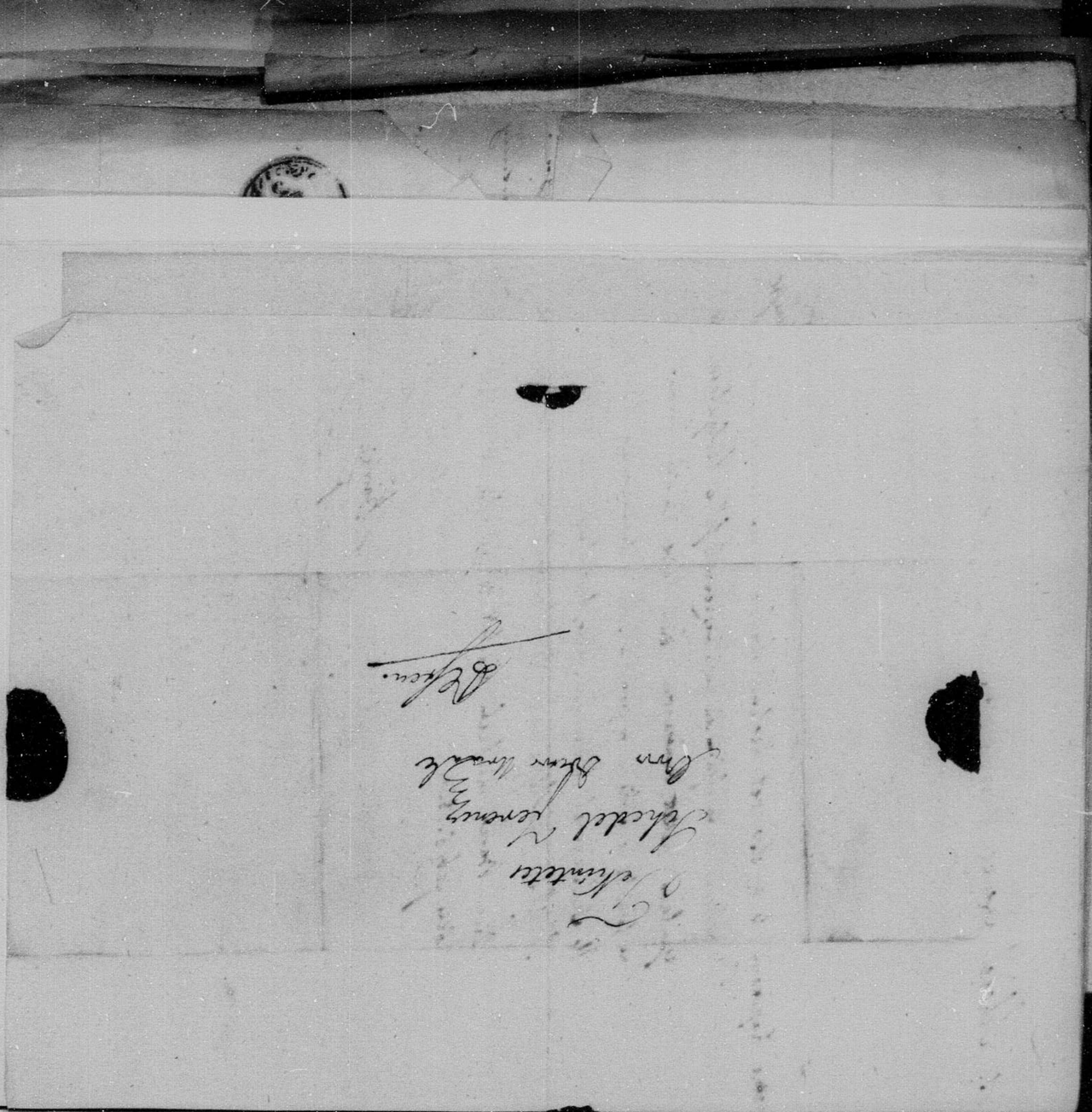
Tekintetes
Boros Sámuel Úrnak
Szeretett Barátomnak
Nagy Szebenben

F. Schedel Ferencz, Orvos Doctor Úrtól Szebenből.

71

Tisztelt Kapitány Úr az első ivet kezemtől olvasván, azt igen elmulhatlan
s Lelkemnek találja, – én pedig részemről szíves szolgálatom
ajánlása mellett, barátságosan kérem kedves Barátom Uramat
ne fogyatkozzék a többit is folytatni, – s ha lehetséges volna Bajza
Úr segítségével, a mennyire lehet, beterjeszteni. –
A' Rész más kézen van Lehnhardnál, kéjjem mesterkedve Barátunk indulatára ajánlott, tellyes tiszteletel vagyok
Bécs, febr 5. 1828.

alázatos szolgája:
Károlyi

Tek. Földy Ferencz Urnak stb. Pest, Jun 6. 1828.

Szegő Munkáinak felvételével a' pesti oldgazda a' Handbuchon
és ime a' Kézirat hijja miatt már több napoktól fogva fennakadásban
és ennél fogva mind saját munkáim függőbe maradtak, s el nem készülhettek a' vásárra, mind a' Handbuch készületlen van.
Ezekről vagyok alázatos szolg:
Károlyi

Tekintetes Főtisztelendő Úr!

Becses Levelére válaszolva: jelentem: hogy az Angol. Tud. Gyűjteményben jelenleg könyvek közül egyedül a' 13dik és 32dik szám alatti lévők jelentek-meg a' múlt 1834ben; – ezekre sem lehetett volna most már jelentkezni – a' Tisztelt Kisasszony, mi pedig nem vevénk észre – A' Gyógyszerek Ecetes ízeiről J. Schaffer Professor Ur még a' múlt 1833. esztendőben kezdette nyomattatni a' Pathologiával. –

Az Auctoroknak minden rezzeis birom – azért nem izen, nem örömest szeretnék megválni egyik egy darabtól is, – egyébiránt az Acad. Gyűjteményhez tartozó Részeknek Lenyomásával – ha szolgálhatok – ezek örömest megtesszem.

Többire további jóakaratába ajánlott tiszteletel állandóan maradok

Tekintetes Főtisztelendő Urnak

Pesten, Sept 29. 1835.

alázatos Szolgája,
Károly Istvánffy.

73

73

74

Tekintetes Ur,
Különösen tisztelt barátom!

Betegs, állapotom még nem engedi, hogy Hozzá által menjek
ei azért jelen rendeim által kívántam enyém
kiegyedet barátlag megtudni, legyen szíves minnyá-
ban megtekintés végett általküldött Bárány Ágost
munkáját, a kívánt Vélemennyel együtt nekem
ez alkalommal átküldeni, hogy azt Senkj, Istvánt
fökeresztnek átküldhessem.

Ki egyébaránt ö felsége által Igazgatóra
történt k. Kinevezéséhez, minek szívemből örvendek
fölséges sikert kívánván állandó barátji tisztelet
maradok

Tekintetes Uramnak
Buda Dec. 6. 844.

alázatos Szolgája
Károly
Liszt

Tekintetes Uramnak

Tekintetes Uraknak, a magy.
Dr. Schedel Ferenc Ő
Kir. Lyceum Könyvtárnok Ő
Eperjes.

Bécs junius 30 1862)

76

Tekintetes Ur!

Ő. cs. és ap. kir. Felsége f. hó 27-kén kelt legf. határozatával legkegyelmesebben megengedvén, miszerint Tekintetes Uraságodnak, mindaddig, míg természeti szállás nem lesz számára rendelve, könyvtárnoki fizetése teljes összegében utalványoztassék, Tekintetes Uraságodat egyszersmind királyi tanácsosi czimmel díjmentesen felruházni méltóztatott.

Mely legfelsőbb kitüntetéséről, mint Tekintetes Uraságod a hazai nyelv és irodalom körül szerzett fényes érdemeinek legkegyelmesebb elismeréséről, őszinte örvendezéssel vinnék Tekintetes Uraságodat egyelőre is értesíteni. — Megkülönböztetett tisztelettel maradván

Tekintetes Uraságodnak

Bécs 862 junius 29.

kész kötelező szolgája
Dávidy László

73

73

Deutsch-Oesterreichischer Telegraphen-Verein.

77

Monat 186

von

№	Klasse.	Zahl der Worte.	Zeit der Aufgabe. Datum.	Stunde.	Minute.	Tagestheil	Zeit der Ankunft. Datum.	Stunde.	Minute.	Tagestheil	Dienstliche Zusätze ꝛc.
3770	D	26	29	7	-	-	30	1	10	V	

Telegramm.

45/Telegr. Ungarn Staatskanzler Graf Beust 1869 zu Weihnachtsbesuch Wien Pest Ofen Kaiserin

Abendzüge nach 4 Tage einbetrügt

Franzpräsident.

Karolyi.

Aufgenommen durch

(Dieses Telegramm ist, wofern von dem Aufgeber desselben die Gebühr für eine Antwortdepesche bezahlt wurde, bei der Aufgabe der letzteren vorzuweisen.)

73

73

78

Tekintetes Titoknok Uram.

A' Magyar Academiának Chemicus T. Schuster János Úr a' Chemiának nagy érdemű Oktatója, a' mint az 1835-ik évi, 3-ik Febru-arius üllesben a' 32-ik pont alatt föl jegyzve találtatik, a' Kék festőre jóvá hagyván annak fél latnyi poromat, mellyet T. Döbrentei Gábor Titoknak úrnak 1834-ik évben Nagy Károlyból Küldöttem volt, nyugan T. Döbrentei Gábor Úr által buzdíttatva bővebben termesztettem annak általam föl talált nagy termetű, 21. hüvelknyi hosszúságú gyökér leveleket, és 5-6. lábnyi magasságú 20-29. kórákat ereztő füvet, és annak Különféle részeiből 5. féle festő alakot készítettem, mellyeket ime Tekintetes Urasságodnak arra alázatos, és birodalmas kéréssemmel küldök: hogy méltóztassék arokat a' leg tudósabb, és ügyesebb Pesti, vagy Budai posztóit festő Mesternek által adni, hogy fessen mindenikkel Külön, ítélete szerint Indigóval vegyítve darabka posztókat, tűzre föl a' festő alakra mát mindenikre, hogy zúzzavar ne támadgyon, és szinte a' szinnek szerént irja föl ítéletét mindenik festő alakról, hogy meg tudhassuk, méltó légyen é füvemet festő végett böségesen, és olcsóságosan termesztenem? ha méltó, mellik szám szerént légyen a' festő alakot a' fűből leg takarósabb a' festésre által marni? Ha Szegedi vászon festőinkben bellyes birodalommal lehetnék, a' T. Úrnak nem alkalmatlankodnék.

Az 1-ső szám alatti por füvem virágjaiból, és gyenge kórózából készüle nyersen meg törve, a' napon meg szárítva, meg törve, forró vízzel le öntve, hideg vízzel meg tisztítva, a' napon meg szárítva, ismét meg törve. Éppen e fű növekből, és még leg-gably forrásra készítettem annak kevés port, mellyet T. Schuster Dánoz Oktató Úr jóvá hagyja, s meg diffire.

festésre jóvá hagyván annak fél latnyi poromat, mellyet T. Dö„
brentei Gábor Titoknak ürnek 1834-dik évben Nagy Károlyból kül„
dötteim volt, nagyon T. Döbrentei Gábor Ur által burdittatva
bővebben termesztettem annak általam föl talált nagy termetü,
21. hüvelknyi hosszuságú gyökér leveleket, és 5-6. lábnyi ma„
gasságu 20-29. Kórákat exestö füvet, és annak Különféle vé„
reiből 5. féle festö alakot készitettem, mellyeket ime Tekinte„
tes Uraságodnak arra alázatos, és bizodalmas Kérésemmel Ké„
sérve Küldök: hogy méltóztassék arokat a' leg tudósabb, és
ügyesebb Pesti, vagy Budai posztótij festö Mesternek által
adni, hogy fessen mindenikkel Külön, ítélete szerént Indigo„
val vegyitve darabka posztókat, tüzre föl a' festö" alak szá„
mát mindenikre, hogy zürzavar ne támadgyon, és szinte a'
számnak szerént irja föl ítéletét mindenik festö" alakral, hogy
meg tudhassuk, méltó lészen é füvemet festés végett böségesen,
és országosan termesztenü? ha méltó, mellik szám szerént lé„
szen a' festö" alakot a' füből leg tanácsosabb a' festésre alkal„
mazni? Ha Szegedi vászon festőinkben tellyes bizodalommal
lehetnék, a' T. Urnak nem alkalmatlankodnék.

Az 1-ső" szám alatti por füvem virágjaiból, és gyenge Kóróiból
készüle nyersen meg törve, a' napon meg szárítva, meg törve,
forró vízzel le öntve, hideg vízzel meg tisztitva, a' napon meg
szárítva, ismét meg törve. Éppen e 1-ső" ekből, és még leg„
galj forrásra készitettem annak kevés port, mellyet T. Schuster Dániel
Oktató ur jóvá hagyja, s meg différe.

A' 2-dik szám alatti por nagyon arany fü" véreiből, és úgy készüle, mint
az 1-ső" szám alatti, csak hogy ez le forrázva, s meg tisztitva nin„
csen. Hiszem az ügyes festö" Mester majd el tudgya ezt a' porból a'
festésre készitteni.

A' 3-dik szám pora a' fünek kóró' leveleiből, nyersen meg törve, a'
napon meg szárítva, ismét meg törve készült. Erij előleges
el készitésre vár, hogy a' festö Katlanba jutthassan. De ez esse„
le festöi mesterségekhez nem értek, és nagyobb dolgomis elég
van. Tehát a' festö" mester úr engedgyen meg.

A' 4ik Szám alatt oly darab alak vagyon, mellyet a' fás károk„
bol, és arok leveleiből erjedrés által Tisza vízzel finálták ki,
de fekér alakjától, mely, úgy tartam, Keményitő, meg fraba„
dítva mutsse. Illyen alakat az éu fűvennek jól szárar, és
magvait meg érlelt Kóróiij oly bőven adnak: hogy 80. rész
fűből 1. rész illyen alak Kerül ki.

Az 5ik Szambeli darabka alakat egynehány nap előtt levelek„
ből, és Korókbol finálván erjedrés által, Keményitőjétől
nagy részént savany által meg tisztitottam. Valami 200.
rész fű" ad illyen 1. rész alakat.

Ő"szintén meg vallom aramban, hogy még a' Kék alaknak fű„
vemből oly tökéllyes kivonása szerére nem juthattam, hogy
finálmányomat a' valódi Indigóhar hasonlitni merjem.
De hiszem a' Festő" Szülleg golyók (die Vaid Kugeln) sem tiszta
festő" alakok, mégis tudnak vélek a' festők Indigóval társasitva
festeni; pedig nem tsak durva, hanem finum próbetételis.

Ha a' festő" mester úr valamellyiket az 5. féle alakok körül a' fesség„
re szinte úgy ajánlandgya, mint T. Schuster Dnos Chemicus úr
ar 1ő" szám alatt tavval ajánlá: nagy termetü fűvenyből, mely
a' homokos, és Köves tájakanis jól meg terem, egynehány
év múlva annyi festő alakat finálthatok, a' mennyit festő„
ink el festeni alig győrendnek. Szomban bemünket az úr Isten
nagyobb tökélyrej segit, mert ime jóban járadunk, és még
valahára az Indigóval vetélkedő" alakatij finálandunk, holott
Kecse úr ítélete szerént az Indigó, akár mely növényből le ér
narron, egyféle, hatsak Késztésében kiba nem esett.

A' festő" mester úrtol a' meg számaratt posztó darabkákat r
tártassék T. Uraságad magához venni, és a' dolog felöl en
könyörgök, tessék arannal tudósitani, a' ki tüstént vál
szolandok, és szándékamat, fűvem nevét, és egyebeket
fogok nyilatkoztatni.

Tekintetes Titokuok Úr.

Nem Kétkedhetem arra, hogy Tekintetes Uraságad
ötféle Kék alaknemat, a' mint végen meg térem, va„
lamely Buda-Pesti festő mesternek, velek a' festő Kat„
lanban (in der Küpe) darabka posztók festése végett
által adni méltóztatott, hogy az iránt, a' mit két hétig
könnyen el lehete végezni, hat két múlvan sem neke„
tek választ, tsudálkozvan, a' Késedelem okát vagy a'
Nemes Társaság rendszerében, vagy a' festő mesterben
kell tapogatnom. Az elsőre nézve nagyon könyör„
gök Tekintetes Uraságodnak, méltóztassék arra em„
lékezni, Nulla regula sine exceptione, azért méltóz„
taffék valahogy meg akadt dolgomat a' Társaság ré„
széről meg indítni. a' festő mestert pedig, ha ő kegyelme
volna a' lassu, és tárgyunkat könnyen gondoló, és ama
hallgató féle Német Sógor, meg sürgetni, hogy a'
nit magára vállalt, lásson korrá. Hiszem ha jutal„
mat kivánand, nem maradand el.

Ezen emlékeztetésemet, mellyel Tekintetes Uraságod„
nak alkalmatlankodni bátorkodom, két dolog o„
korra. Egy az, hogy October hónap végen fűvem
magvait el Kék ültetnem oda, ahol jövendőben
Indigo gyárat állithatunk, valamely Kiellen, és
termékeny vidékre, patak tájára. Ily tájat
pedig a' Magyar fő Urakto[illegible] még előbb tudakoz„
nom,

Az I = Iramból darabokat szakasztok, egyszersmind egy kis darab szövetet,
ből, és Korókból tsinálván erjedés által, keményitőjétől
nagy részént savany által meg tisztitottam. Valami 200.
rész fü" ád illyen 1. rész alattat.

Őszinten meg vallom aroulam, hogy még a' Kék alakuak fü"
veuből oly tökéllyes kivonáfa szerzésre nem jutkattam, hogy
tsinálmányomat a' valódi Indigóhoz hasonlitni merjem.
De hiszem a' Festő" Tsülleng golyók (die Vaid Kugeln) sem tiszta
festő" alakok, mégis tudnak vélek a' festők Indigóval társasitva
festeni; pedig nem tsak durva, hanem finum szöveteketis.
Ha a' festő" mester ür valamellikét az 5. féle alakok közül a' festés
re szükségesnek ajánlaudgya, mint T. Schuster Doctor Chemicus ür
az 1ső" fraukelit tavval ajánlá: nagy termetü fűvenyéből, mely
a' homokos, és Köves tájakonis jelesen meg terem, egynehány
év múlva annyi festő alakat tsinálhatok, a' mennyit festő"
ink el festeni alig győzendnek. Arouban bemüuket az ür Isten
nagyobb tökélyrej segit, mert ime jóban fáradoznunk, és még
valahára az Indigóval vetélkedő" alakatis tsinálaudnunk, holott
Kecsk ür itélete szerént az Indigó, akár mely növényből szár"
mazzon, egyféle, hatsak Késtitésében hiba ne essék.
A' festő" mester uroktol a' meg számarott posztó darabkákat mél"
tóztassék T. Uraságad magához venni, és a' dolog felöl engem,
könyörgök, tessék arouual tudósitani, a' ki tüstént vála"
szolandok, és szándékomat, fűvem nevét, és egyebeket ki
fogok nyilatkoztatni.
Erős bizodalommal várván T. Uraságodnak nagy lelkűségétől, hogy ezt a' kör jóra törekvő igyekezetet Kegyes pártolása
alá fogadni méltóztatik, magamat szivességébe ajánlva
Külömös tisztelettel maradok

Tekintetes Uraságodnak

Szegeden 20ik Julyusban
1836. esztendő

alázatos szolgája
Katona Dienes mk
Kegyes Oskolabéli Jegyzetes.

Nemes Társaság rendszerében, vagy a' festő mesterek
kell tapogatnom. Az elsőre nézve nagyon könyör"
gök Tekintetes Uraságodnak, méltóztassék arra em"
lékezni, Nulla regula sine exceptione, azért méltóz"
tassék valahogy meg akadt dolgomat a' Társaság ré"
széről meg indítni; a' festő" mestert pedig, ha ő" kegyelme
volna a' lattu, és tárgyunkat könnyen gondoló, és ama
hallogató féle Német Szógor, meg sürgetni, hogy a'
nút magára vállalt, lássan korrá. Hiszem ha jutal"
mat kivánand, nem maradand el.

Ezen emlékeztetésemet, mellyel Tekintetes Uraságod"
nak alkalmatlankodni bátorkodom, két dolog o"
korra. Egy az, hogy October hónap végen fűvem
magvait el Kék ültetnem oda, ahol jövedékében
Indigo gyárat állithatnak, valamely Kiellen, és
termékeny vidékre, patak tájára. Ily tájat
pedig a' Magyar fő" Uraktol még előbb tudakoz"
nom,

1
2
3
4

Hüv = Szám alatt oly darab alak vagyon, mellyet a' fás Károk„
al, és azok leveleiből erjedrés által Tiszta vízzel szivatnak ki,
: fehér alakjától, mely, úgy tartatik, Keményítő", meg szaba„
ítva mintsem. Illyen alakat az én fűvemnek fel szárazt, és
vagyait meg érlelt Korúvij oly bőven adnak: hogy 80. rész
ébül 1. részt illyen alak Kerül ki.

Sük = Szembeli darabka alakat egynehány nap alatt lweleck„
öl, és Korókbol tsinálván erjedrés által, Keményítőjétől
egy részént savany által meg tisztitottam. Valamy 200.
ész fű" ad illyen 1. részt alakat.

intsen meg vallom azonban, hogy még a' Kék alaknak fű„
ából oly tökéllyes kivonása szerzésre nem juthattam, hogy
alkalmasnak a' valódi Indigóhoz hasonlitni merjem.
ülsőm a' Festő" Tsülleng golyók (die Vaid Kugeln) sem tiszta
ő alakok, mégis tudnak vélek a' festők Indigóval társasitva
ni, pedig nem tsak durva, hanem finum prövetetkis.
a' festő" Mester úr valamellikét az 5. féle alakok közül a' fesés„
ítsre úgy ajánlaudgya, mint T. Schuster Doctor Chemicus úr
t" szemkelit tavval ajánlá: nagy termetü fűvenyéből, mely
nedvkos, és Könes tájakanis jelej jól meg tárem, egynehány
núlva annyi festő alakat tsinálhatok, a' mennyit festő„
el festeni alig győzendnek. Azonban bennünket az Ur Isten
obb tökélyrej segit, mert ime jóban fáradtunk, és még
hava az Indigóval vetélkedő" alakatij tsinálaudnunk olatt

Tekintetes Titokunk Úr.

Nem Kétalkodván arra, hogy Tekintetes Urasságad
ötféle kék alakonat, a' mint régen meg tészem, va„
lamely Buda-Pesti festő mesterneki, velek a' festő" Kat„
lauban (in der Küpe) darabtka posztók festése végett
által adni méltóztatott, hogy az iránt, a' mit két hétig
könnyen el lehete végezni, hat hét múlvan sem neke„
tek választ, tsudálkozván, a' Késedelem okát vagy a'
Nemes Társaság rendszerében, vagy a' festő mesterben
kell tapogatnom. Az elsőre nézve nagyon Könyör„
gök Tekintetes Urasságodnak, méltóztassék arra em„
lékezni, Nulla regula sine exceptione, azért méltóz„
taffék valahogy meg akadt dolgomat a' Társaság ré„
széről meg indítni, a' festő mestert pedig, ha ő kegyelme
volna a' lattán, és tárgyunkat könnyen gondoló, és ama
hallogató féle Német Sógor, meg sürgetni, hogy a'
mit magára vállalt, lásson korrá. Hiszem ha jutal„
mat kívánand, nem maradand el.

Ezen emlékeztetésemet, mellyel Tekintetes Urasságod„
nak alkalmatlankodni bátorkodom, két dolog o„
korra. Egy az, hogy October hónap végen fűvem
magvait el Kék ültetnem oda, ahol jövedékben
Indigo gyárat állitkatnak, valamely Kiellen, és
termékteln vidékre, patak tájára. Ily tájat
pedig a' Magyar fő Urakto[illegible] még előbb tudakoz„
nom,

és kérnem kell. Második eszem az, hogy az Indigo
Készítési iránt tapogatásimat folytatván, azt
tartom, a Non plus ultrát el értem; mert oly
tisztán ki tudom a kék alakot a leg derivábl,
és félig szárar közökkel, levelekből s a t.
vonni, hogy tisztább nemis lehet, és mostani th
nálmányommal, mint Európai Indigóval, tökéllye
sen meg lehet elégedni.
Nemis azért küldém én ötféle alakomat Pestre
festői vizsgálat végett, mintha fűnem festő" erejét
nem ösmerném, és abban nem bizakodnék; hanem
hogy annak jó voltát a Tudósok, és ismérvetlen
birongság Tétele által a hitelnek fő fokára emel,
tessem, és így fűnem Lengésztheléséneck könnyű"
elő"menetelt szerezzek.
Még nyitván alázatos kérésemet, hogy a festés dol
gát meg szögetni méltóztatnék, magamat szi
vességébe ajánlva Különös tisztelettel maradok
Tekintetes Urasságodnak

Szegeden 19ik Septemb
1806. esztendőben

alázatos szolgája
Ratona Dienes[illegible]
Kegyes Ösk. Szerzés.

Vetten Sept. 30. 180

Szegedről.

Tekintetes Schedel Ferentz
Urnak a' Magyar Tudós
Társaság nagy érdemü
Titoknokának
Különös tiszteletel.

Pesten
a' Kígyó utczában 403.
számu házban.

Franco.

Tekintetes Titoknok Ur. 81

Hogy Tekintetes Urasságad Pesten oly derék festő Mesterre akadott, a' Kinek tudományában, és ügyességében bellyes bizodalmat helyheztettünk, nagyon örülünk, mellyre nézve Tekintetes Urasságodat tsak ezekre kérem:

Ide foglalt német levelkémet festő alakjaimmal egy gyütt méltóztassék Kropf festő Mester úrhoz küldeni.

Ha majd ez az úr az 5ik számú alakommal az első festést Octoberben, vagy November elején el végezte, a' festett posztó darabokat (mert valódi Indigóval fog külön festeni) Tekintetes Urasságodnak által adandgya, arokat méltóztassék F. T. Provinciálisunknak meg mutatatni, aztán magához vissza venni, és a' festő Mester bizonyság levelével egyetemben magánál meg tartani, engem a' dologról tudósítani, a' Ki frándékomat akkorral ki fogom nyilatkoztatni.

Ha tudni illik 5ik számbeli alakom a' Kivánt sikerrel festetnek, bizvást termesztheten füvecket Ostrág sorba táblákon; ötféle alakot pedig tsak azért küldöttem, hogy a' leg alsóbb, és leg jobb Indigó gyárat füvecskéjéhez képest ki nyomozhassam.

Kropf úr jóvoltából, és ügyessigétől erősen reménylvén, hogy magvaim alá még tél előtt földet tudnak, arokat Novemberben el ültethetem,

midőn á Kör jóra tárgyat ó igyekezetemet
Tekintetes Uraságodnak további Kegyes pártfo-
gásába ajánlom, Különös tiszteletel maradok

Tekintetes Uraságodnak

Szegeden Octobernek 5ik napján 1836. esztendő

alázatos szolgája
Hatona Dienes
á Kegyes Szeket tagja.

Tekintetes, Nagy érdemü Titokunk,
és Orvos Úr.

Öfele festő alakomrul tsak nem vehetem Kropf festő
mester Urnak válaszát! Mi lehet az oka? Még sem ér
'e rá? vagy el nem tud'e igazodni? Arrúl küldöttem
Pestre leg irtabb, hogy á Chemiai Professor Úrhoz á
festő mester Körét tehessen. Hiszem, ha Kropf úr ta-
nálsa Kér, T. Schuster Páros Professor úr art meg
nem tagadandgya, valamint ón sem nyugon á festő
Urnak Kéllsége meg téritését, mihelyest Kivá-
nandgya.

Nagyon Kérem Tekintetes Uraságodat, méltóz-
tatnék valahogy Arrúl értesülni, hogy Kropf úr á
próba festéseket Januariusban el végezte, hogy Febru-
ariusban magvaimat birvást el ültethessem.
Mert á Festő Mester birodalma előtt még Provincia
lisom sem áll föld táblát magvaim alá. Febru-
ariusban pedig 'e magvakat ültetni már sziute
Késő, kolott Octoberben Kellett volna el ültet-
tenem, igen nehéz, s lassú Ki kelések miatt, ha
tsak őket á hó leve meg nem lágyittya.

Ha á dolgok állapotyát előre így tudhattam volna, nikéut nesst, nem lettem volna Tekintetes Uraságodnak alkalmatlan. De már bennc vagyunk, és nagyon Könyörgök, méltóztassék valahogy á dologuak Januariusban végét vetheteni. Ö miért várok hálámat igére, és reaganat további jó akaratyában ajánlva Különös tiszteletlel maradok

Tekintetes Uraságodnak

Szegeden 27. Decemberben 1836. esztendőben

alázatos szolgája

Katona Dienes

á Kapp szeket tagja.

Zeugniss

dem wie vom Hr Dyonisius v. Katona
Zeugschieber und vom Hrn impro-
gnirby rub ber Eduiz flamm
f. Sistas Emetoria: f fabricirten
Eduid, habe ich mich vergewissert
uer Farbe sowohl sehr empfindlich
un blaufärbenden Pigment als
ruß im Anwendung zur Eduid
kunst vollkommen und von bester
Qualität befunden hiemit be-
scheinigend. Gran Kreuz Schön-
feld am 15/1. 1837. Färber. (L. S.)

Tekintetes Titoknok, és Orvos Úr.

Siettethen tartsam Tekintetes Urasságodnak
18ik Januarinsi Körelmét, hogy írnék Indigóm„
ról az Athenaeum részire egy kis tréktelyt, írtam
arról egy Körültéges Véretet, és ekkor foglaltam ta„
lálmányomat, javallórinak emlitésével. Mit ír„
haltam é tárgyral egyebet rövideu? fűvem' leírá„
ját é? majd meg ösmerik, ha termeszték; az Indi„
go gyártás szeret é? O, erről szak hosszrasan, apró„
lonkent, é nyomosan kell értekezni! a mit köny„
vetském majd meg teend.

Immár nagyon kérem Tekintetes Urasságodat, mél„
tóztatna engem tudósitni: ki légyen a Merei Garda„
ság társaságának elnöke, hol, és mikor nyujtha„
tom bé néki Könyvetskémet.[2]

Már fűvem magvainak nagy részét el osztogattam;
de birok még egynehány latujst, mellyekből még
több ezer bokort lehet nevelni. Nyolcz száz bokort
hagytam volt magnak; de a tartós fagyságban
arok' virágjait a földi halhák, és lenél letvek an„
nyira el pusztitották: hogy, a ki két méró" magot
reménylettem,

Tekintetes Titoknok, és Orvos Úr.

Siettethen tartsam Tekintetes Urasságodnak
18ik Januarinsi Körelmét, hogy írnék Indigóm„
ról az Athenaeum részire egy kis tréktelyt, írtam
arról egy Körültéges Véretet, és ekkor foglaltam ta„
lálmányomat, javallórinak emlitésével. Mit ír„
haltam é tárgyral egyebet rövideu? fűvem' leírá„
ját é? majd meg ösmerik, ha termeszték; az Indi„
go gyártás szeret é? O, erről szak hosszrasan, apró„
lonkent, é nyomosan kell értekezni! a mit köny„
vetském majd meg teend.

Immár nagyon kérem Tekintetes Urasságodat, mél„
tóztatna engem tudósitni: ki légyen a Merei Garda„
ság társaságának elnöke, hol, és mikor nyujtha„
tom bé néki Könyvetskémet.[2]

Már fűvem magvainak nagy részét el osztogattam;
de birok még egynehány latujst, mellyekből még
több ezer bokort lehet nevelni. Nyolcz száz bokort
hagytam volt magnak; de a tartós fagyságban
arok' virágjait a földi halhák, és lenél letvek an„
nyira el pusztitották: hogy, a ki két méró" magot
reménylettem,

Tekintetes Titoknok, és Orvos Úr.

Siettethen tartsam Tekintetes Urasságodnak
18ik Januarinsi Körelmét, hogy írnék Indigóm„
ról az Athenaeum részire egy kis tréktelyt, írtam
arról egy Körültéges Véretet, és ekkor foglaltam ta„
lálmányomat, javallórinak emlitésével. Mit ír„
haltam é tárgyral egyebet rövideu? fűvem' leírá„
ját é? majd meg ösmerik, ha termeszték; az Indi„
go gyártás szeret é? O, erről szak hosszrasan, apró„
lonkent, é nyomosan kell értekezni! a mit köny„
vetském majd meg teend.

Immár nagyon kérem Tekintetes Urasságodat, mél„
tóztatna engem tudósitni: ki légyen a Merei Garda„
ság társaságának elnöke, hol, és mikor nyujtha„
tom bé néki Könyvetskémet.[2]

Már fűvem magvainak nagy részét el osztogattam;
de birok még egynehány latujst, mellyekből még
több ezer bokort lehet nevelni. Nyolcz száz bokort
hagytam volt magnak; de a tartós fagyságban
arok' virágjait a földi halhák, és lenél letvek an„
nyira el pusztitották: hogy, a ki két méró" magot
reménylettem,

Tekintetes Titoknok, és Orvos Úr.

Siettethen tartsam Tekintetes Urasságodnak
18ik Januarinsi Körelmét, hogy írnék Indigóm„
ról az Athenaeum részire egy kis tréktelyt, írtam
arról egy Körültéges Véretet, és ekkor foglaltam ta„
lálmányomat, javallórinak emlitésével. Mit ír„
haltam é tárgyral egyebet rövideu? fűvem' leírá„
ját é? majd meg ösmerik, ha termeszték; az Indi„
go gyártás szeret é? O, erről szak hosszrasan, apró„
lonkent, é nyomosan kell értekezni! a mit köny„
vetském majd meg teend.

Immár nagyon kérem Tekintetes Urasságodat, mél„
tóztatna engem tudósitni: ki légyen a Merei Garda„
ság társaságának elnöke, hol, és mikor nyujtha„
tom bé néki Könyvetskémet.[2]

Már fűvem magvainak nagy részét el osztogattam;
de birok még egynehány latujst, mellyekből még
több ezer bokort lehet nevelni. Nyolcz száz bokort
hagytam volt magnak; de a tartós fagyságban
arok' virágjait a földi halhák, és lenél letvek an„
nyira el pusztitották: hogy, a ki két méró" magot
reménylettem,

Tekintetes Titoknok, és Orvos Úr.

Siettethen tartsam Tekintetes Urasságodnak
18ik Januarinsi Körelmét, hogy írnék Indigóm„
ról az Athenaeum részire egy kis tréktelyt, írtam
arról egy Körültéges Véretet, és ekkor foglaltam ta„
lálmányomat, javallórinak emlitésével. Mit ír„
haltam é tárgyral egyebet rövideu? fűvem' leírá„
ját é? majd meg ösmerik, ha termeszték; az Indi„
go gyártás szeret é? O, erről szak hosszrasan, apró„
lonkent, é nyomosan kell értekezni! a mit köny„
vetském majd meg teend.

Immár nagyon kérem Tekintetes Urasságodat, mél„
tóztatna engem tudósitni: ki légyen a Merei Garda„
ság társaságának elnöke, hol, és mikor nyujtha„
tom bé néki Könyvetskémet.[2]

Már fűvem magvainak nagy részét el osztogattam;
de birok még egynehány latujst, mellyekből még
több ezer bokort lehet nevelni. Nyolcz száz bokort
hagytam volt magnak; de a tartós fagyságban
arok' virágjait a földi halhák, és lenél letvek an„
nyira el pusztitották: hogy, a ki két méró" magot
reménylettem,

Tekintetes Titoknok, és Orvos Úr.

Siettethen tartsam Tekintetes Urasságodnak
18ik Januarinsi Körelmét, hogy írnék Indigóm„
ról az Athenaeum részire egy kis tréktelyt, írtam
arról egy Körültéges Véretet, és ekkor foglaltam ta„
lálmányomat, javallórinak emlitésével. Mit ír„
haltam é tárgyral egyebet rövideu? fűvem' leírá„
ját é? majd meg ösmerik, ha termeszték; az Indi„
go gyártás szeret é? O, erről szak hosszrasan, apró„
lonkent, é nyomosan kell értekezni! a mit köny„
vetském majd meg teend.

Immár nagyon kérem Tekintetes Urasságodat, mél„
tóztatna engem tudósitni: ki légyen a Merei Garda„
ság társaságának elnöke, hol, és mikor nyujtha„
tom bé néki Könyvetskémet.[2]

Már fűvem magvainak nagy részét el osztogattam;
de birok még egynehány latujst, mellyekből még
több ezer bokort lehet nevelni. Nyolcz száz bokort
hagytam volt magnak; de a tartós fagyságban
arok' virágjait a földi halhák, és lenél letvek an„
nyira el pusztitották: hogy, a ki két méró" magot
reménylettem,

két itrét alig szedhettem. Ugyan azért Könyvetz,
Kembe iktattam azt: hogy a' magot tsak magas
Dombokon, vagy hegy lejtőkön kell termeszteni, va,
mint az Amúlt frokták 'e végre Amerikában.
Reményem, Könyvetském a' hazai Indigó ügyét na,
gyobb fükezzel élesztendi föl, mint valaka föl
vételett. Értekezesem végén emlitem azt, hogy azt
Tekintetes Uraságad Kézéjre Kérlem, a' mi igazi
Ne hogy tehát valaki dilletvőnek tartson, a' mit úta,
lok, kérem Tekintetes Uraságodat: méltóztassék
ama Szavaimatis, mellyekkel éráson alkalmát
jelentem, ki nyomtattatni.
Magamat további fiuesigébe ajánlvan
Különös tisztelettel maradok
Tekintetes Uraságodnak

Szegeden 5ik= Martiusban
1837. ben

alázatos szolgája
Katona Dienes mk
a' Kegyes Szerzetbeli.

Tekintetes Titoknok Úr.

Veteranus Mathematicusoktol erőszeu javallott Hármasá-
fom Kiadásából imé folgálatok Tekintetes Urasságodnak
aláratasan kérve: méltóztassék engem tudósitni, mely ú"
tan módon ýtsínek küldjek Londonba egy példányt, hogy jóvá
hagyatása után a nagy Jutalmat, melynek mennyiségét
nevelő társaim 3000. font sterlingre tegyék, meg nyerhessem,
mely szörnyű penz Különös birtokra intézetet kivánnak.
Erős reménnyel lévén, hogy Tekintetes Urasságod e nagy
fenű tárgyakban leg jobb tanáttsal legyen, magamat,
és ügyemet többször tapasztalt Nemes lelkűségébe ajánlva
tökélyes tiszteletel maradok Szegeden 30ik Aprs 1843. ban

Tekintetes Urasságod

alázatos folgája
a Szegedi [illegible]

5

3

S. Szentpéteren 1840 Május 3.

86

Tekintetes Szerkesztő úr!

A' mult félévi Tegyelmezőben kegyes vala a' Szerkesztőség, igyatási érzelmem megnevezése mellett, csekély személyemről is említést tenni; mi reám nézve annál megtisztelőbb és kötelezőbb, minthogy az orvosi sáromról tartozzam intabb várni megemlékezést legfrissebb érzelmű orvosi, ő a' maga nemében első magyar dolgozatnak. Is vagy rossz oldalról közöltetni volna az említés – mindegy. Csak hogy az orvosi sár szerzőjéből semmi esetre nem kellene kimaradni az illy dolgoknak. Az érdekben érdemesítésért körkezetterek érzem magamat, hálaköszönetem nyilvánítása mellett egyszersmind is jóra inteni. Mert én nemcsak a' Publicum tag első, de a' privátim által vett néhány sorokat a' mult évben, valóságos Diplomatyanánt nézem és tartom. Többi annál fogva indítására, nem szerkesztem a rendeleti cikket kiküldeni az előfizetésem számára. Na használhatók, mélóztassanak szerkesztő jogaikkal azokkal éljek szerint bánni.

S. Szentpéteri mulatásom alatt sikerült egy olvasó társaságot alakítani, mellyhez folyóiratok kordatása végett. Engedelmet kértem, hogy önnél alkalmaslandóm rendelkezni, nemcsak az Athenaum, és Tudománytár előfizetésére nevére, de még arra is, hogy az orvosi tár szerkesztőségéhez tartozó irattokban is mélóztassék helyes engedni, a azokat vagy Illés, vagy Bugát Tr. urnak – mit intább szeretnék – átfolgáltatni, mert a' városon levélhordó nem lenne alkalmatos a' sokhelyüre járásra. – Egy kéi sor írást a' cikkek átvétele felől alázatosan kérvén, hogy a' levélhordóm igazolhassa magát előttem, nem különben nyugtatás a' folyóiratok előfizetési pénz felől is, mindenkori állando tisztelettel maradok.

Önnek

alázatos polgára
Dr. Katona József

U. I. A rajzámnak bezárt helyek -ha egy cesszit- kimaradhatnak.

5

3

3

P. Szentpéter 1840 Apr. 11.

87

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr!

Közelebbi József vásári alkalommal volt szerencsém Tiédnek három rendbeli dolgozatot az Athenaeum számára s ugyan annyit az orvosi tárcára, az előfizetési pénzre nézve nem használhatom a' szerencse szót, mert a' pénzt visszatolzá a' vásáros emberem, s csak télen tudhatom aztán el gyorsdocsin. A' tudománytár és Athenaeum csomóis már meg is kapták posta úton. Ha számvetésem nem csal, a gyorsdocsin Tiédtől 10 frtról p.p. illyen formán gondolom lenni a' rendelkezést: az' tudománytár egész évi folyamatára postán Tiédtől csak 6 fr. 36 kr. cp. az Athenaeum negyedévére pedig 3 fr. ep. összesen 9 fr. 36 kr. tehás maradt még föl 24 kr. cp. mellyet kipótolván az illető évnegyedi jutványnyal, rövid időn fogunk felülfizetni. Legalább azon óráltól hogy megindíthassam a' társaság ügyes-

Jelenleg van szerencsém ismét kedves kedvet egy Athenaeumba való értekezéssel, igénem ezentúli hozzá gó részvételemet is tekintségemhez képest, s maradván örök tisztelettel

alázatos szolgája
Katona József.

Szám marad el. Ennek alázatos kipótlatását kéri.

S. Szentpéter 1840. Maj. 2.

88

Tekintetes Szerkesztő ur!

Hogy az általam mindenkor mélyen tisztelt Szerkesztő urak közül egyedül[ül] engem terhelem ez évben már harmadik levelemmel; mélyü[ü]lök azt azért elnézni, mivel ezen levelem tartalma is összefüggésben van az előbbiekével. Első levelemben nevezetesen küldöttem Tudománytárra és Athenaeumra 10 fiőt o.p. Melly summából ment a' tudománytár egész évi folyamatára [: úgy gondolván hogy év felére talán nem is fl. 36 kr. fizethetni elő :] az Athenaeum évnegyedére 3 fl. o.p. összesen tehát 9 fl. 36 kr. ep. 3 fölmaradt még 24 kr. ep. Ezen 24 krt, a' most küldendő 2 fl. 36 krral kipótolván kiüt a' 3 fl. mellyet a' S. Szentpéteri olvasó társaság az Athenaeum második évnegyedére [: ápril Maj. Jun. :] fizet. jelenleg. Első levelemben küldöttem egyszersmind 4 rendbeli értekezést, a' másodikban [: mellyet a' S. Szentpéteri főkapitányság bémenetesen tettem fel, 's nem tudom mélóztatott-e már kapni :] egyet a' Képségek Szülőkonával, most pünte egyet küldök az Önálló ember crímmel. Ha kapnálhatók, mélóztassék irántok rendelkezni, Épen indulóban lévén Szentpéterről Miskolczra a' ma tartandó orvos-egyesület gyülésébe [: engedelmes kérek pietást mutató soraimért, maradván általam tisztelője

Önnek

alázatos polyg.
Katona Józ.

[: a' magyar-álom theoriájának fejtegetésiről fogok felelni nékám fiőtt esmétes, ottan, ha kapnálhatók lemínek az Athenaeum számán, elküldetem.

U. I. Az 1dik évnegyedikből megkapták az elsh. számokat, csupán a' 29. szám marada el. Kínyük alázatosan kipótoltatnak.

7450 22 év
950
8400

480
24
504
22
1008
1668
11,088

9610 00
1182 28
10,793
252
11,045

84[illegible] 2
1
504
22
1008
1668
11,088

11088

950

57
2
1
57
114
1197

74 2
6
444
3
447 1
22
894
894
9834

7450
950
11088
19,488

57
21
57
114
11,97

11,08

19,488
57
19,431

J. Szentpéter 1840 30/5.

Tekintetes szerkesztő" ur!

Jól tudom, hogy vásárok' alkalmával inkább halmozva van Kegyed tudósításokkal, levelezésekkel, mint egyébkor; mindazáltal előbbi küldeményeim' következésében bátor vagyok most is Kegyedhez utasítani levelemet, s az Athenaeumba szánt közleményimet. A mult alkalommal küldött klimatologiai rhapsodiák közől az 1 szám az Athenaeumba iktattatott, a' II és III számot helyesen mellőzte el a' t. szerkesztőség, mert tartalma tul esik az Athenaeum körén, s könnyen bezegs értekezésnek nevezhetné valaki, minthogy evakuyan bezegvégből lábadozásomkor készítem azt. Annálfogva visszaküldvén Kegyed szerint: II Ember zatosan az érdekelt két értekezésnek (czim szerint: II Ember nemzet különböző égalj alatt, egészségi viszonyaiban, és III Magyar ország égalja jó, de még jobbá változtatható) E levél átadója el fogja hozni. Az utóbbi tárgyhoz némi előszenetettel tiszteltetem megismerueu őszintén, hogy a' kidolgozás gyenge tolibál, s tül tapasztalatól terülj; mindazáltal némi változtatással szándékom van vagy az orvosi tárt, vagy a' Társalkodóba megkínálni vele. A mostani küldeményeim Franklintól vannak véve, a' magnesi álom' theoriájának fejtegetése "impurumban van még, s a' [illegible] ma estve indulandó' alkalmával el nem küldhetem, hanem máskor rövid időn. — A' 29 számú Athenaeumot még mind ekkorig sem kapta meg a' szentpéteri olvasó társaság pedig már mulakor tettem említést iránta, s most ujra kérem alázatosan a' megküldését, mert ugy gondolom, hogy ott kell említést tenni az elmaradás felől, hogy az előfizetés történt. - Talán lesz szab szavaimért elnézelmet kérve, mindenkori teljes tisztelettel maradok

alázatos szolgája
Kazinczy Ferencz.

jételtem

)

mat„

a va„

ztonia

val

mb.

m.

csak

nagy

e da„

ódit,

m,

lóban

Vctt. Expt. 17. 1858

Tekintetes Ur!

Egy kalandos ügy oka annak hogy tekintetes Urnak alkalmat„
lan legyek.

Falusi, pusztán nevelt ember, egy élen halt iskola mester fia va„
gyok, irni olvasni ugyan, de más egyebet nem tanultam. Katona
Pál becsületes nevem.

Bank-Ban, kinek szerzője atyamfia volt - utolsó előadas alkalmával
szinházunkat meglátogattam, s bár ruhámon akkor volt ezüst gomb„
jaim két fontnal többet nyomnak, csak karzati jegyet váltottam.
Itt nagyon megharagitott eggyik pénztárnok, ki-e féle jegyeket csak
ugy oda adni szokta, igen goromba szokása. — E gorombaságnak nagy
mestere majd megkapja az övét.

Előadás után pityizalni mentem, jó kedvem lett, és mivel a da„
rab nagyon tetszett, az idö kellemes volt, a hold is szépen szolgált,
szinházhoz vissza mentem, és katona bácsi szobra előtt megáltam,
megnéztem szegényt jól kit oda álitották mint alvajárót.
Néhány percz multva szemei pislogni, szája mozogni kezdett, s valóban
igy szólt hozzám: régóta vártalak Pál frater! halgasd és értsd meg
jól! minthogy tentám nincsen, és lépbe mártott tollal nem irhatok,
igy te suplensem és ojjál Toldy Ferencz kedves barátomnak, je„
lentsd meg neki, hogy már régen elszöktem volna helyemről ha
czélkuti Czuillich szobrász, czombjaimat olj jenésen tuskóba be nem
présult, és Pilvlbrookomat szinte olj erösen nem szegezte vol„
na a talapzathoz. kérjem ez-úttal tekintetes Urat, hogy öt,
ki külföldi utazók részint alapos részint alaptalan észrevéte„
leit „hallani már elunta; ugy szinte kisfaludy Sándor muzeumba
felállitott mejszobrát, ki mint óriás kontármunka, remekül fara„
got tadalini-venus hátulsó részét tovább nézni nehesztel; mint„
-jj szent mihály hurczolkodási ideje közelit, vigyék szinház
vagy muzeum padlására.

Minekután még megkért volt hogy hálósapkát hozzak neki, gon„
dolatimba elmerülve, arany-sas vendéglö felé hol szálásom volt
elballagtam, és igy

Tekintetes Ur!

Egy kalandos ügy oka annak hogy tekintetes Urnak alkalmat„
lan legyek.

Tulsi, pusztán nevelt ember, egy-ehen halt iskola mester'fia va„
gyok, irni olvasni ugyan, de más egyebet nem tanultam. Katona
Pál becsületes nevem.

Bank-Bán, kinek szerzője atyamfia volt – utolsó előadas alkalmával
szinházunkat meglátogattam, s bár ruhámon akkor volt ezüst gomb„
jaim két fontnal többet nyomnak, csak karzati jegyet váltottam.
Itt nagyon megharagitott egyik pénztárnok, ki-e féle jegyeket csak
ugy oda adni szokta, igen goromba szokása. — E gorombaságnak nagy
mestere majd megkapja az övét.
Előadás után pityizalni mentem, jó kedvem lett, és mivel a da„
rab nagyon tetszett, az idö kellemes volt, a hold is szépen szolgált,
szinházhoz vissza mentem, és katona bácsi szobra előtt megáltam,
megnéztem szegényt jól kit oda álitottak mint alvajárót.
Néhány percz multva szemei pislogni, szája mozogni kezdett, s valóban
igy szólt hozzám: régóta várlalak Pál frater! halgasd és értsd meg
jól! minthogy tintám nincsen, és légbe mártott tollal nem irhatok,
légy te suplensem és irjál Toldy Ferencz kedves barátomnak, je„
lentsd meg neki, hogy már régen elszöktem volna helyemről ha
czélkuti Czuillich szobrász, czombjaimat olj jenésen tiskóba be nem
préselt, és Pilvaxos kompanit szinte olj erösen nem szegezte vol„
na a talapzathoz. kérjem ezuttal tekintetes urat, hogy Öt,
ki külföldi utazók részint alapos részint alaptalan észrevéte„
leit "hallani már elunta; ugy szinte kisfaludy Sándor muzeumba
felállitott mejszobrát, ki mint óriás kontármunka remekül fara„
got tadolini-venus hátulsó részét tovább nézni nehezztel; mint„
-fy szent mihály hurczolkodási ideje közelit, vigyék szinház„
vagy muzeum padlására.
Mineknután még megkért volt hogy hálósapkat hozzak neki, gon„
dolatimba elmerülve, arany-sas vendéglö felé hol szálásom volt
elballagtam, és igy

Mély tisztelettel vagyok

Tekintetes Urnak

Pe sz. mihály hava 12én 1858.

alázatos szolgája
Katona Pál.

Tekintetes Professor Ur,
Kegyes Jóakaró Uram!

Ezen második küldeményből a' leirásra kijegyzett helyeket végenyén, ide zárva küldöm. Kehérjeget Dorneminá' másoláſában nem leltem, hozzá levén pokva már az illyen régiségek' olvaſáſához. Egyébiránt pedig ha miben hibáznék, észrevételeit azokról méltaſſék velem tudatni, hogy az olly elvétéseket máskor kikerülhessem. A' confessoráſra magam' kötelesnek tartván, mindenkor képen állok parancsolatjára.

Másoláſaim mott csak éjjelenként tehetem, mivel a' titoknok naponnan többféle olly irományokkal foglalt el, mellyeket a' közelebb Bozsonyban tartandó igazgatói gyüléſre készítet. Mindazáltal hiszem, hogy a' munka' harmadának a' kivánt időre többet is bevégezhetek, a' Titoknok' elútaztával 's távollétében több időt ſzerezhetvén 's fordíthatván a' Tek. Ur által küldendők' másoláſára; mellyeket aromnal confeſálhatunk is. Azonban míg ez lenne is, ſzükséges méltaſſék küldeni, hogy folyvást dolgozhaſſam.

B

Szíves ajánlata kivánatom haladja. Köztünk az egyezés nem fog találni nehézséget. Az adott u. sajitást munkálatimban követem, ~~[illegible]~~ Az elő legesen már két izben felvért öt öt pengő forintot köszönetem mellett minél előbb lefolgálni iparkodom.

Most pedig újévi jókivánataim megújitván magamat további kegyeibe ajánlom

Dadár, Januarius 3d.
1835.

Hive szolgája
Kl[illegible]

93

B.

5
73

Bord by 15 Feb 94

94

Tchinktay Tchief &c!

Sir, Tchinktay Tchief Mandarin of this Province of Kiangsu & Kiangsi &c &c &c begs to inform you that he has received a letter from Your Excellency dated the 20th day of the present month — in which you state that you have been detained at Shanghai by illness — & that you hope to leave for Nanking on the 10th inst. & that you will then visit Chinkiang

Le Kitchentsje
Gouverneur Provincial

Urkundlich dessen Beurkundung Seiten
Bogen a Pfennigen Stempelgebühren
Reichsmark Reichspfg.

Vorgelesen

Notar

95

Család Febr 21én 1852.

Tekintetes Titoknok úr! 96

Régi Magyar nyelvemlékeink adatainak összeszedésével, visszamúlás több évi méhmun-
kával egybe gyüjtött "Régi Történeti régi-
ségek, mü emlékek, emledelmek, ősi szokás
ok, szent hagyományok, regélyek, példazok
ok Ismeretei szómagyarázatokkal kiállítva, ami
mis azt már előzőim Szirmay, Dugonics,
Ordódy is szivel- bő jegyzetes magyarázat-
tal kiséve- ugy hiszem hogy T. úr a
Nemzeti Irodalom Történetéhez, pár lép-
nyi tokos sejtekkel kedveskedhessek- ha
az Tekintetes úr, vagy más újabbkori Iro-
dáink Tár irójának tanácsát- kérem maga
nak valljon illy becsüzendő Ismeretsége, mely

5

73

százives sereneesen felül maló csomag, hasz-
nás a' Nagy Szótár, vagy a' Magyar Nemzeti
Irodalom Történetéhez vonatkozó
méltóz szerelni, szíves kéréssel használatom
átengedni. Pestre szerencsésen lehozom
és kéimussni ajánlkozom – csak szándé-
ról elébb engem értesíteni, – addigis
bátorkodom az ide mellékelt párokleve
kor kasonmásaikban időközben az
Muzeum számára megküldeni. – Tehá
csak ugy mint régi Irodalmunk fá
radhatlan ujjáélőt remélem: hogy e
zen Családi levél társomból méltóz
simhoz zárt Példabeszédek Tájszó
nélkülözhetlen hiányok – ivén ugy a kiadó
mint a' Nyájas Közönség hasznára
kömyörüleg egyik kiszakitott szintén
mellyes hazafi szivesen a' Nagy Szótá

Szerkesztőjének felajánlani bátorkodom
vallyon a' Szótári szerkesztők ezen Nyáj-
személynek még némi hasznára lehetnének?
ezt is kérem ezek vitele utján tudom-
ra adatni – hogy alkalmam adatván
Pestre hazatérni – Tekintetes Szer-
kesztőnek személyesen kifejezem, és munkái-
mat Tekintetének viselő mellett, szíve-
sítkeim szívességében ajánlhassam. –
Becses felhívására örömmel fogadván,
részemről többi buzgólkodásaimat
mind az Academiának kedvesztedni. –
Kiválasai tisztelettel maradván

Tekintetes Urnak

*) az erdélyiekhez kiszemelve, ezen jó voltra
a' Nagyra Muzeumi Tudósító kiadványi-
a' Tájszavakra, a' Tájszavak 2ik kö-
tetibe, mellyes vázra várjuk, felajánlom.

kész szolgája
Tolnai Károly
Nyíregyházán 3. Közhuzy

Tájszavak
(Bytra vmegyéből)

Bucsis - bucsisani - (bocsásani, eresztem valam
Bör cgér - Lapaté[illegible] cstizelapatyira (deszvér) Egy
Dizul - (babb) Egerszeghi Nyárvaly. - Csapyantyú (kacsa
fogó-eszköz a' szöllő közen Gerezdet) Koczinczza - ko
czinczare (fasoló zára a pinczeajtajon, p.o. koczinczá
re (ra) van az ajtó (kolonyi szó). - Csémcz (polos ka
Cselepesség (falu a' Bánsk dulyéne v szóna kazlakra
kapa, bor, Csengér. - Csivalolni = neuvivalosgatás, am
azaz ne dalolgasson, karmazzasson (kolonyi szó) Dajcsol
(némes asszonyjárási) Fejelke (vankos kötöcz) Foszko - bas
vankos, domyha) mezsgyéző - (dezsgyalj) Hásszer (szúr helyz
Derengolni (mangolni, ürreggel palyolnasson, mez szokmyainyo
Kakukszó (kakukol) Mutsszó (a nőszény kakuk, mellyet
dudainak nevezneh kolonyi nyelven) Kasalinkás (nyáras
hogasnak szóval: kasainkis) - Nyirvány (kapanyicza
Nánys (Nozzanya) Nász (örczlapon (fesz és kolonyi
Naszikolsam (mossolsam). Napolsam (egy napot csi
szem ad Analogiam = dolgozom). Peha (erős pecka = pelyva (Zsu
Seny = (egés Lovaky kaszalsa (Gyomsa). Szeres Jánnyi tiszta a tiszt
aldozó jó buza) Szent Jánnyi kenyér (bolska kenyérnek nagyszemekből ke
ebedtül). Szaitlyás (sárogató sip). Tekkeső = (kalu
Tok (odva, üres, fa (kolonyi Tokos (kemmes kisze cincus minus p.o. Tok
Tok sarkantyu (szárj nélkül, a melly a csizmára fel nem csa
(V.ö. a mellékletek közt a' Nyirvanyiakii gallos Tájszójárásokat)

Kedves Úr!

Valamerő bátorságom s alkalmatlankodásomért engedelmes reménnyel, teszem az Úr' eleibe e' kés darabotskát azon alázatos kérelemmel, hogy ha a' Jovon szerzett és tisztelt Kisfaludi Károly Úr' Albumában helyt érdemlőnek ítélli az Úr, közölje és ismeretes nevével adjon tekintetet a' rokon-honni szivtag énekeknek— t' Magyar Nyelv patriotizmussal van irva, s talán e' hiba megengedtető— mutathatok patriotizmuszt legalább papirosson, ha egyébütemi nem mutathatunk?—

En az Urat most sokat fáraszton; de magyar érzete s' lelke nem fogja hiszem rosszul venni I-ső Béla nevü Vitézi játékon dolgoztam, két évig olta, s' már készen van. Szeretnék probát tenni a' világ előtt evvel, hogy ha kedves talál többre tüzelődjem, s' ha nem — halgassak el örökre! Az Úr nagy Nyomtato-müheleyben fordul meg gyakorta, a' Drattmeiba, s' a honni Literatura' méltó bajnokja kész iszradni, csak hogy a' homály-fedte eszeket is kisüntesse, nem találhatna e' módot ennek kinyomtatására?— A' tárgy magába nem oly nagy, csak a' Magyek ősi bajvivása Bélánál; de tejjesteen egészíteni s' méltóságositani el nem mulatta. Örökre elkötelezne ez ezen tárgyban küldött Frankolan és Kolósvárra Első Farkas utasitott levelével! Ne is vonja meg az Ur ezt tőllem, s' ha lehet Május 10ig tudositson versémi betsülletis, mert azután falun fogok lenni bizonytalan ideig. Magamat pedig fogadjon az Urnak kedves bizalmába, a' ki maradtam

Kedves Úr

Kolósvárt Aprilis 26. 1826.

alázatos szolgája
Kelemen Sándor.

5 73

Ex Libris
a Monsieur François de
Schedel
avec hom-
mage.
Pest
Kattner Ede
könyvnyomtatójában.

A' Magyar Nyelv.

Magyar! ha még erdidben
Árpád' vére cseppedez
És felséges tetteidben
Mátyás' lelke éledez:

Dicsőítsd Nyelvedd tökéllyében –
Ez Ásia' virágját!
Mert már ezer vész dühében
Kár nélkül repülte át.

Szép ez, mint a Szárafoknak
Lángolva szolló nyelve,
Ha nem Szégyelnék Ő Attyoknak
Ezen szolni lelkelve;

Szép, mint a Szép Paphiának
Lelkes bájló szózatja,
Mikor Kiás Cyprusának
Berkein hangoztatja;

Méltóságos, mint a Jörgő
Jupiternek szolása,
Házatos, mint a hörgő
Hullámló vég-válása;

Nemes, mint az ártatlanak
Igaz, bátor lélekre,
Szelid, mint a Jutalomnak
Rósák közt tévelygése;

Megr. Májust 3.

Megrázó, mint az élet'
Holtat költő éneke,
Biztató, mint a' bús élet'
Vidám remény-gyermeke;

Csendesen foly, mint a' csergő
Ezüst patak folyása,
Majd rohan, mint a' hömbergő
Duna' meg-áradása;

Lágyan, mint a szerelmesnek
Szivből jött sohajtása,
Rémitőn, mint fergetegnek
Csattogása, dulása. –

Hallottam én Kunnának
Bibor-ajku szüzeit
Ezen szolni ő sok Fiának
Ezen égni tüzeit:

Hallottam, és azt képzelem,
Hogy amazok Istennék
Ő hogy ez Píndár ő ha Nő lettem
Volna Félisten lennék!

Hallottam, és figyelemmé
Váltak minden érzetim,
Szivem csupa szerelemmé,
Tüzzé minden képzetim.

Erőss ez a bájusz alol,
Lágy a rósa-ajk közül,
Ő ha egy Költő ezen dalol,
Hangja Hunyadiak szül.

Megrázó

Hallotta

Hallottam én az Oltárnál
Égni egy Magyar Papot –
Ő éppen az Ég' thronusánál
Szált el' a malasztott Lapott!

Nem égett úgy Nékemiás
A Szent Sion' pitvarin,
Nem olvadt úgy Jáemiás
Jérusálem hamvain. —

Tisztellek én Honni Sózat!
Ő éltem' néked szentelem.
Ők átok és kárhozat
Nyomja, ki nem tart velem! —

Leánykámhoz.

Leányka! gyors folyamban
Szt napja életünknek
Az emberek parányi
Részeke vagyunk azt,
S mi perczeit pohár közt
Töltsvén, nem ösztök észbe,
Hogy úgy, futós Dőnek
Lás szárnyakon repüljük! —

Haggyán

Haggyán! ne nézegessük
Az óra-mutatónak
Forgásaként mi azt!
Jöjj! Angyal! édesítsed
Sasnádimat nepentés
Szácskádal, és jelentsék
Ő perczeket kereske
Lágy csokjaid; varásolj
Te Kedves! a nemes Ény'
Mély tengerébe-jöjjzek!
Ringasó puhább ölödben
Szent álmodásaimba,
Hogy lésen özve-rázó
Vad döttzenéseit nem
Erezve élvegeljek! —

Úgy is reánk rohan majd
Ő vad halál, és szerelmes
Keblünk' meleg verését
Hideg kezével özve
Fagslalja! – Eljük addig
Óráit életünknek!

Tekintetes Ur!

Különösen tisztelő Uram!

100

Fiatalságomban M. A. Lucanusnak olvasása nékem annyi örömöt szerzett, hogy még most is örömmel emlékezem vissza azon napokra midőn a Pharsaliákat forgattam. Most midőn a' deák nyelv sár Tőrbe szorult, szeretném ha valaki azon könyvet arra: „M. A. Lucani Pharsaliai" magyarra ugyan sáros versekben le fordítaná, mást nem kívánnék mint hogy Lucanusnak szép verseit, a'mi Magyar Zengő Nyelvünkön is szépen adná a' Fordító s. p. o. Szkácsnak szokása, vagy a' víriben jeles Domisnusnak bé nem tellyesedett jövendölése ha a' Magyar fordításban is szépen adatnak. - Ismérem Szörényinek fordítását is ha jól emlékezem 5. könyvet le fordította, de mást ennél még is szebb fordítást szeretnék. - Azon fordítását Lucanusnak mellyről Jankovics a' Salustius elején tett kis beszédében emlékezik nem láttam ugyan, de a' Jankovics file Bibliothecában fel találtatik. Ha szükséges lehetne, azon ben ez új talán régibb fordítás mint sem hogy a' mai időkhöz illenék. -

Oda járulnék tehát alázatos kérésemmel: Ha Tekintetes Ur szükségesnek találná Magyar Tudósainkat egy új fordításnak ki állítására fel szólítani ki azon fordításnak, kinek munkáját a' T. Magyar Academia legjobbnak ítélendi: 100 darab Cs. kir. Aranyat adnék, egyedül csak azt kívánom, hogy a' Nevem sehol se említtessék mert igen nem szeretem de nevemre az Ujságok kérdeznek így szólván gondolom hogy ez nevemnek fel említése nélkül is meg történhetik.

Ha az alatt, még a' munka el készül meg találnék halni, a Száz darab Cs. kir. Aranyos a' Tek. Kásztalannál tennem le. a' mit azt minden kor fel találnál

fől találnát. mert még a 100 darab arany ki nem lesz fizetve. addig ezen levelemet könyörgöm. erőssel birónak Nyilvánitsam. Ha pedig egyes a fordulás el hagyatna ez az ellenben maradnék az Itélő birákat is felelősségekre igen Kivesem magamat.

Midőn erre T. Uraz ígéretet fől kérném, s engedelmést reménylik. Szolgálatimirdh dolgai közöt ezzel is bátorkodtam alkalmatlankodni: magamat Uraz bocsa Kivülrigis ajánlván a' leg igazabb tiszteletel Vagok

A Tekt. Urnak

Bécsben 9: Martj
1859.

alázatos szolgája
Helemen Józsefp
Dicz. N. Dregely.

Tekintete, Ur!

Mikor a' minap bátor voltam Lucanusnak forditá
sa iránt T. Urat meg kérni, akkor ugy nyilat
koztam: hogy szándékom ezentúl a Sáz darab
aranyot a' Pécsi Káptalannál fogyasztani.
Mivel azomban Pollák Professor Ur, ki a Tudós-
Intézetre nálunk meg fordula, olly formán beszélte
mintha T. Ur oda nyilatkozott volna, hogy addig is
még a' forditás meg történik, jóvolna a Sáz ara
nyot gyümölcsözetni, itt pedig az nem történhetnék
meg, ín a Sáz darab Aranyot Pollák Professor Ur
nak által adtam egyen kétségtl: hogy azokat T. Urnak
téglázitsa, azon kérésel: hogy ha azokat biztos helyen
gyümölcsöztethessi, bizvást meg tehette jó be látásá
szerint, csak hogy annak idejében vissza tehessem kap
ni. Azomban mi történt ebben a dologban mái na
pig semmi tudositást sem vettem, ha tehát Pollák
Ur a Sáz Aranyot által adta, tessék ugyan gyakor vagy
jó helyre tétetni, vagy bánatsága helyen örizni, s az
illöbeni levelemre nézvest a' fizetésig Készpénz-
erői tulajdonitsam, vagy el hagyatni, vagy nékja küld
ni, vagy ley alább engem arról, hogy a' Sáz Arany
le van fizetve, meg nyugtatni.

Bizony sáros mennyi alkalmatlanságon küzdek, de is
mervén T. Urnak hazai irodalmunk iránt nagy buzgó
ságát, csak ajánlom volnam bátorkodtam tájékozást tenni. Ha
ez is irodalmunkhoz egy pár szem lencse.

Különben Uri becsü szívességébe ajánlom, a' leg
igazabb tiszteletnek vagyok.

A' Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Kelemen
Pécsi Nagy Gimnas.

Pécs 4. Junij
1859

Vesz. aug. 17. 1839.

Tekintetes Ur!

Külömösen tisztelt Uram!

Csak mikor Jeszenicéről Zaza jöttem, akkor találtam T. Urasságodnak Julius 26kán Kelt. leveled, becses levelei Asztalomon, innen vagy hét többen feküdek.

A levelet olvastam, és ismeét olvastam de az egészből csak az jött ki, hogy akar a pályázás akar a meg bizás ellen vagyás választhat. mindenkor nehézségek fordulnak elö, és tehát ugy Zatán nyugtam: hogy ugy jobb lessz az első gondolatnál maradni, és a pályázásra, választani — mert az ugyanugy lenne, ha a Gymnasiumi erőt tőjül (: stagnumára nigeria :) csak egyet is meg tudnának a literaturának nyerni.

A mi az Aranyosnak, mellyről Polák Professor Ur T. Tóth Lőrinc Urnak már által adott gyümölcsöztetési illeti, semmi ellenvetésem sincs csak Annak idejében a gyümölcsöt is a fordító kapja.

Szeretnék Ur fordításait olvastam dicsérettel párosulva, ha pályázni kedvem lévén, a M. Akademia neki itélé a jutalmat én csak örülni fogok.

Ba

Kűrdem i meg gyözöltem arrol: Hog magyar nyelvünkön Sÿj forditást i lehet tenni: mert több Uri emberektöl jobbára Deákokkal találkozván mulattságból fordittatunk ÿ. i Horatiusnak amaz ismeretes, Verse

Quò semel ex imbuta recens servabit odorem
Testa diu. —

igy fordittatott magyarra:

Ujiba be Sütta szagát a' fazék meg tartja

Imé! a mit a' deák maisfél versbe Dolt, azt a magyar egy versbe Gyözhette. a' mit csak Curiosum gyanánt irok ide, hol tehát remenylem: Hog Tudományból i Ha jó téglát akad, Sÿj fordittatni lészen.

Már most tehát arra kérem a' T. Urat: hogy a' pályázást ki hirdetni: a' terminust ki tüzni i annak idejében a' munka meg birálás' el rendelni méltóztassék. de a' Tiszteni Soka ujságba nyomtatván, Ugy gondolom Arra Jeleni Lükség sincsen a' 100 ft le vans fizetve.

Ehhez ám Hog a' Monumentomból a' kiküldött Képet meg kapjam, jelentvén, ÿ köszönöm Magamat Uri kegyébe ajánlván mindenben vagyok Vagyok

Tiszt Urnak

alázatos Szolgája

Pécska 13 Aug. 1809.

103

Thordán 14/12 47.

Baden. Inv. co. 1059.

5 73

73

112

A

1853

104

Nagyon tisztelt Tiszteknek Ur!
Kedvest Uram Barátom!

Sietve irom e' sorainat, mert a' gyorskocsi ajtomnal indul Pestre, – 's nem akarom, hogy ez ide szánt iromanyok' elkülditse kétra maradjon. – A' tudva lévő könyvet a' Mátyás halyi Könyvtárból kinem kaphattam, – de Barátom Uram' sziveskedésének nemüles meg ir eleget allitasait temi, a' könyvet kéritettem a' legnagyobb pontossággal, 's ezt ezennel részével küldöm.

E' levelének rövid tartalmáról bizonyosat kér

Tisztelő barátja
Pesselyi József

Thordán 14/12 47.

112

Vette dec. 21. 1883

104

Tisztelt Uram Barátom!

Dei December 5kéről becsrt sorait nem csak tollal, de tettel is kivánok felelni, t mégpedig tettel rögtön, midőn az „Ungyar Museum" számára, ide mellékelve, három értekezéremet küldöm, — tollal pár nappal kéröbb, mert éppen most Bécsbe /: a honvá a jövő esztendőben vissza kellek tűk menem :/ sietve küldendő bizonyos terjedelmes írásaimnak kéziratéreül oly annyira el vagyok foglalva, hogy alig tudom dönteni, és gondolatimat egyébbe fordítani, — de a jövő hét elején terjedelmes válaszom küldeni fogja mulhatatlanul mostani sorainmat.

De mellékelt értekezéreim ezek:

I. — „Miko-ujvár emléke." — Ezeket talán ezen értekezéreim, mert nem elégge ismeretes, becses történet-irónk Miko Ferenc életének utolsó részét foglalja magában. — Sietnem, ha ezen értekezéreim előbb adodnék-ki a többieknél, mert arra kéröbbe egy más értekezéreimben hivatkozni akarok.

II. — „Nagy-Kőrösi régi szász család' eredete, növekedése, és hanyatlása." — Figyelmeztetem itt Uram Barátomat arra, a mit koni Kéltének szász családról irtam.

III „Bonfinius élete, és munkái." — Nem mondok ugyan sok ujat tudósainknak ezen értekezéreimben, de vagyon még is némü ujság benne, p.o. Bonfinius haláláról, és temetéről —

3

temetö-helyeiröl.

Ezen három értekezéseim, melyek egy általam talám még is valaha kiadandó, Erdélyi historiai magyar*) Almanak-nak va- lának szánva, – az "Uj magyar Muzeum" jövö Januariusi, Februariusi, és Martiusi füzeteire is? netalám terjedelmes- sejök miatt több füzetekre is? elegendö. – lesznek igazol gon- dom, hogy ez több füzetek számára is legyen részemröl pontos közlés, mert anyagom erre a bövségtöl is vagyon.–

Mivel pedig ezen értekezéseim akkor, midön készül- tek, nem szándok rögtöni kiadásra, azért kérem: azokat még elöbb át-olvastatni, mert megleket, hogy imitt amott vagy egy szó, vagy betü tollamban maradott, – megtenném ma- gam is ezt, de bizony nincsen most idöm reá. – Legyen Ki- vés gondja Baráttom Uramnak, hogy azok, kiadásuk elött el- nevezzenek, mert nem erekély kutatásba kerültek nekem, s nincsenek is általam újra lemásolva.

Mike Sándor barátomhoz irt, és Uram Baráttom által is említett leveleimet használhatja Baráttom Uram szabad tetszése szerint vajtó utján is akár terjedelmesen, a- kár pedig töredékben, vagy bármi modorban is, – örömöm- re szolgál, ha ezen leveleimmel szemelyem felett Ur- zam Baráttomnak is szolgálhatok. – Ha nem csala- tom, Benkö "József nemü" munkáirol, és szerzöi sán- dor életéröl Mike Sándor Urnak három levelet ir- tam. Mike Sándornak mostani nöje tudós szerzöi Sándornak leánya. Ezt tudni, talám nem felesleges. – Ajánlom ötet Baráttom U. szem szivességébe.–

Isten velünk addig is, még egy pár nap multva bö- vebben irhatok.

Szenden Dec. 16. 1853.

tiszteló barátja
G. Kemény József

U. I. Leveleit kérem egyenesen Tordára utasitani, mert így azok ok nélkül Kolozsvárt hevernének, a mi most is meg-történt.–
A francia Akademia kinevezett engemet tagjának, – se- mmillem, megengedtetik erre Bécsben a szabadság, – de addig hallgatni kell kihirdetésével, – ha bár tudhatják is ezt sub rosa barátim.–

*) "Magyar", – mert szándékom egy németajku, ily czimü Almanakot is közre bocsátani. – tam

5 73 73

112

Pest május 4 1854

105

Tisztelt Barátom!

December tól fogva szüntelen beteg vagyok — számos rész napjaimnak ágyban töltem, — alig marad egy pár órám az iratra, — szemeim gyengülnek, — szemüveg nélkül nem is látok már, — bocsánat tehát, ha utóbbi becsei levelének lényegére még nem felelhettem, — de reménylem, hogy jövő Majusban s: ha addig el nem pusztulok s: egészségem, s kedvem újra kidereül — mindennek eleget fogok tenni. —

Az „Uj magyar Muzeum" számára kül. dök. te újra is három értekezésemet, mert szándékom, ha Isten élteti, ezen „Muzeum" nak minden füzete számára valamit közölni.

A mit most küldök, azt betegen irogattam, s nem is

s nem is volt időm azt ujra átolvasni, – ha tehát lankadt kezem valahol kibázott, id annica corrigere velit manus. –

Nem irhatok jelenleg többet, — a közvéleny gyilkosan kinoz.

Bocsánatot kér, s remél

tiszteló igaz barátja
Kemény László

Gerend. Aprilis 25. 1854.

U. J. — Régi jó barátom báro Sezingee Károly ö. Excellentiája leveléből értem, hogy a florenciai nagy Könyvtárban egy ily cimü igen érdekes kézirat létezne: „Compendio di tutto il Regno posseduto dal Re Giovanni Transilvano, et de tutte le cose notabili di esso Regno, racolto per Giovan. andrea Gromo, et dedicato alla Illmo et Eccmo Sigre Cosimo dei Medici, Duca di Firenze, et Siena." – Szerzője Gromo János Andrea 1564, és 1565ben János Zsigmond király udvarában élt, – ott a királyi testőrző olasz seregnek főkapitánya volt.

Megvagyon é az Akademiának ezen érdekes kézirat másolatban? —

Baden. Jul. 20. 1854.

5 73 73

s nem is volt időm azt újra átolvasni, – ha tehát lankadt kéjem valahol hibázott, id annica corrigere velit manus. –

Nem írhatok jelenleg többet, — a közvény gyilkosan kínoz.

Boczánatot kér, s remél

tiszteló' igaz barátja
Kemény László

Gerend. Április 25. 1854.

U. J. — Régi jó barátom báró Seringer Károly ö Excellentiája leveléből értem, hogy a florenciai nagy Könyvtárban egy ily czimü igen érdekes kéz. irat létezne: „Compendio di tutto il Regno ridotto dal Re Giovanni Transilvano, et de tutte le cose notabili di esso Regno, racolto per Giovan. andrea Gromo, et dedicato alla Illmo et Ecc^mo Sig^re Cosimo dei Medici, Duca di Firenze, et Siena." – Szerzője Gromo János András 1564, és 1565ben János Zsigmond király udvarában élt, – ezután a királyi testöre olasz regnek főkapitánya volt.

Megvagyon é az Akademiának egész cédulás kéziratmásolatban? —

Baden. Jul. 20. 1854.

5 3 3

Tisztelt Uram Barátom!

Betegen hagnálom itt az idevaló feredőket, s közvényyzőlte fáj-
dalmak kéjt ízom e sorainat. – Küldöm az Uj magyar
Muzeum számára való ily czimü értekezéseimnek „Diplo-
matikai kutatások" első és harmadik darabjáit, – a má-
sodikat tíz nap multva bizonyosan elküldendem, mert az
arra szánt okmány terjedelmesebb, az iratással pedig baje-
san haladhatok, mert kezem s szemeim már nagyon
elgyengültek, és nincsen itt senki, a ki a régi okmánya-
kat helyesen elolvashatná, és hiba nélkül leirhatná. –

October elején visszamegyek Erdélybe – ezért addig is
gondom, hogy az idei Uj magyar Muzeumnak mindegyik
füzete számára valamit küldhessek. –

Addig is pedig Isten velünk tisztelt jó Uram Bará-
tom.

Baden. Jul. 20. 1854.

Kemény József

5 73 73

11 10

Baden. Aug. 1. 1854.
Vek. – 3.

107

Tisztelt Uram Bazátom!

Bár nappal ez előtt tett igéretemnek eleget teszek, midőn az „Uj magyar Muzeum" számára „Diplomatikai kutatásaim. nak" második, és negyedik darab„ját jelenleg küldöm. – Az ötödik darabját is pár nap multva az fogom küldeni. – S így, számításom szerint, az idei „Uj magyar muzeum" mindenik füzete számára előre el lesznek készítve, s bényujtva szekely munkálataim. – Ezt fogom kivánni, ha Isten életemnek kedvez, a jövő esztendőben is teljesíteni.

Egészségem helyreállása lassan halad. – Itt Badenben inkább kevesebb, s ritkábban, hogy sem jószkálok, mert

mert talám elgyengültek.—
Ezen a héten át fogom vizsgálni az
idevaló régi levéltárt,— bár kapnék
itt is valami Hungaricumat.—
Isten velünk kedves jó Uram
Barátom!

tisztelő barátja
L. Kemény József

U. I.— Kubinyi Ágoston,— Kis Károly,—
Hontag— Ferenci,— Ráday,— s Walther
Urakat barátságosan köszönte-
tem.— September végével talám lé-
szen szerencsém őket személyesen
tisztelhetni, ha nyavalyás voltam
miatt nem rekedtem Bécsbe.—

117

103

Tisztelt Uram Barátom!

A következendő kéréseim jelenlegi levelemnek tárgya.

Küldöttem volt Barátom Uramnak ily czímü irományomnak, „Diplomatikai Kutatásaink" első darabját, mely erdélyi fejedelem Báthori Zsigmondnak Mária Christierna fejedelmi asszonyunyali házasságát és ehhez 1595 beli okmányokat foglal magában.

Mivel pedig eddig eben munkácskámnak elkészítése után akadhattam ez ide mellékelt, s ugyan a fenyebb említett tárgyat tenyegesen érdeklő, és felvilágositó okmányra akadhattam, — azért azt is mottan ide zárva, oly kéréssel küldöm, hogy az, az említett Diplomatikai Kutatásaim" első számu darabjához" pótlékul ragasztassék.

De vagyon eben kivül még a következendő kéréseim is:

Mivel a diplomatikai kutatásaimbem kiadandó okmányokat a pénz- és had-ügyi minister Levéltárából nem egy szerre, nem is ordine chronologico kaphattam, — innen történt, hogy diplomatikai kutatásaimnak egyes osztályait időszakaszerinti renddel nem is vehettam. — Szivesked jék tehát Uram Barátom eben kutatásaimnak már általam átküldett egyes osztályait, servato ordine chronologico ujra számoroztatni, s ugy rendezni adatni

adatni az „Uj magyar muzeum" egyes füzeteiben.

Azon esetben pedig, ha ezen kéréseimnek helyt adatnék, – azon **) jegy alatti jegyzésemet, mely az akkori I Szám alatti darabnak első lapjára tettem, és a melyben említém, hogy miképp juthatnám a kéjlött okmányokhoz, – az ujonnan számozandó első darabhoz, harmadik jegyzékül, az illő helyre csatoltatni s áltatni szivesked jék. –

Bocsánat alkalmatlankodásomért. –

Bár nap multva elküldeni említett kutatásaimnak hatodik osztályát is, a mely 1596ki okmányokat foglal magában.

Tisztelő barátja
L. Kemény József

Baden Aug. 8. 1854.

112

109

Nagyon tisztelt Barátom!

Ime! küldöm „Diplomatikai Kutatásaim" folytatását. – Abból láthatja Ön, mino pergalommal tépek elget igazgatóimnek még itt Badenben mindenütt ugyanúgy, valyai létem mellett is. – Bár lenne ezen igye, képetem, tárgyára, és tartalmára nézve elég érdekes! – E munkámra vagyon itt is elég anyag, melyet személyes, különös kedvező körülmények közt a bécsi levéltárakból bőven nyerek.

Ha ujra betérendulok Bécsbe, uj adatokat keresendő, a melyeket itt apután érendesen, nagyobbító üveg segedelmével átirogatni szándékozom. – sic volumus hic nihil otas inter sanitatis et morbi otia. –

„Diplomatikai kutatásaim" folytatása iránt érdeklődő levelemnek, – addig is pedig Istennek veletünk!

Igaz barátja
Kemény József

Baden. Aug. 8. 1854.

Baden. Aug. 29. 1854.

110

Tisztelt Barátom!

"Küldöm" egyenlőre „diplomatikai Kutatásaimnak" VIII. dik füzetének czélatom szánt számomban darabját. Reménylem, hogy ezen „Kutatásaim"-ból az „Ill. magyar Muzeumnak" 1855beli füzetei is némi anyagot nyerendenek.—

Sajnálom, hogy az említett „Muzeumnak" addigi egyes füzetei oly ezerekre szánni ívüek.— Hát ennek az-é az oka, hogy dolgozó társaink nem igen kívánnak apróbb értekezéseket közleni?— vagy pedig az-é, hogy a bővebb ívü nyomtatásra nincsen elegendő költség?—

Én részemről jó szívvel igérem magamat arra, hogy a jövő évre, minden füzet számára kétszer annyi munkát nyujtok sajtó alá, a mennyit eddig közöltem, ismert ára, legyen csak egy értékem, vagyon elég anyagom is— s így nem csak a nyomtatandó ívek száma gyarapodna, de elenyészne azon sajnos ellenvetés is,

a

→

Baden Aug. 6. 1854.

a melyet Bécsben hallanom kelletett, hogy t. i.
az Akadémiánk tagjai az „Ily' magyar Muze-
um" számára nem igen ipiarkodók.

Szeptember végével visszatérek Edelybe, és
Szerdeu fogok telelni, – ott akarom tag eleiből
is Halódi Sándor életét leirni, és azt Önnel
közölni; – lezen egy pár további szavam is
az ugy nevezett „Székely Krónikáról," mert
az Ön tagadási bennem nagyon gyanut dől-
tem, – mindazáltal ugyakoran harczolni nem ki-
vánok, sőtt helyreigazitásomat örömmel
elfogadandom, mert „multum alterum judi-
cio tribuo, etsi aliquid et meo vendicem."

Szándékom: Münchenbe jelenleg átrandul-
ni, de az ott mostan uralkodó Cholera szán-
dékomat alkalmatlant akadályoztatni fog-
ja.

Badenben nem ülök már sokáig, mert fü-
dőim a 40dik számat már elértek. – Egésé-
gem helyreállása gyengén halad, de mégis ha-
lad. – Edelyre bizom az ideval fürdőknek
gyogyitó eredményét, – Barátom Uramnak
ne találni sorait oda kérem maga idején

útasitani. – Addig is Isten velünk!

Tisztelő barátja
L. Kemény Zsófy

Baden Aug. 6. 1854.

U. I. – Kérdés tételett a „Croi" család eredete iránt... Ve...

5 73 73

lenczéből vázatnak hiteles adatok, s okmányok az
ugy nevezett „Libro d'oro-ból." — Nagyi, Fejér, Cródi,
s.a.t. Urak!: ezekkel vélekedésem szerint/nem
kell ügyeltek a Chronostaxira, s immer eved-
tek a különbözö" lapármazási vélekedések.
„Pasturiunt montes,-nascitur ridiculus mus." —!

112

Veszprém 1855

111

Tisztelt Barátom!

Igéretemnek eleget tettek, midön az idei
„Uj Magyar Muzeum" számára
az ide zárt értekezésemet Erdöi
[illegible] Városról küldöm.—
Többet is küldöttem volna ez út-
tal, de köszvényes fájdalmaim,
és szemeim gyengülése miatt
nehezen irhatok.— „Bibliográ-
phiai Emlény" czimü munkám
ma holnap sajtó alá jön.— Vas
József képét barátunk lesen ki-
adója.— Azomban az „Uj magyar
Muzeum" iránti igéretemnek is ele-
get tészek ez után is

Tisztelö hives barátja
Kemény József

Gyeruden. Jan. 11. 1855.

lenoz

Virginia
103 ulcer Lon A

112

Tekintetes Uraságod!

Levelező taggá választatásomért jóakaróimnak, barátaimnak, kik bizo-
dalmukban részesítettek, legőszintébb hálával tartozom.

Ha a tudós társaságnak nemzetiségünkre, irodalmunkra ideje, hatáskörét tekintve
meggyőződve leszek, a helyzetemmel járó kötelességek teljesítésében hanyag lenni
nem fogok. Kérem tehát őtet barátilag: méltóztassék minél több tájékozással lenni
irányomat illetőleg, mert eddigi collegáim – mint ön legjobban tudhatja –
tiszteletükkel legrégtebb levelezői. Nem tudom: dolgom-e a tagokra halasztott fölolva-
sásokat tenni? Ha ezt a tájékozást megszerzem, akkor-ha csak rá alkalmas-
nak gondolnak – méltóztassanak nekem átadni a Jordan damon fölolvasó gyanánt
tárgyat. Saját tekintetemnél nagyobb hatással fogna tanulmányaimra, mint ön: de a tervezett
foglalkozásaimnak Kolozsvárra is évek alatt alig jöhet el annak keresésére van szük-
ségre utasítson. Saját ügyemben családi nem fogja a megbántásnak tekintem. Ha Ja-
nus Pannonius [illegible] vonatkozásban lenne, a nekrológ jellegét és életét tisztáz-
ni örömmel.

Második kérésem: ha önnek tudományos munkálkodásainál irodalmi – különösen a
romániaiak vagy a M. Akadémiai kéziratok levéltárából – történeti ada-
tokra van szüksége, méltóztassék bolgár tudósainkat bátran fáradságra kérni.

Legyen még, hogy második kérésemnek is teljesítsen ön. A „Kritikai Lapok"
terjedelmes munkáinak III-ik füzetét elhagyja a sajtót. Ha benne – tiszta meggyő-
ződésből – Kogălnik Lajosnak és a testvérharcos reformereknek sok tévedései szigorú
megítéletem. Mindazt, ily eljárásom nem hiúságból és ellenzési dacból történt,
hanem tényleges irányunk fölötti valóságos és mély aggodalomból. Ennélfogva
vár ám alig hatna valami keserűbben, mint az, ha munkám átalános tetszésé-
nek megdicsőítésével, részletes taglalás alá nem vétetnék. Ön ohgyterán,
hogy tévedéseim élesen kiemeltessenek, fonák eszméim kíméletlenül megos-
tassanak, irányom kárhoztassék, személyem – mint különösen a politikai

kész

Kedvéért tiszteházonatala végett gyakran sülyéy szerelkedni is szegtá-
madtapjék: Szóval is azt akarom, hogy az általam megjegyzett kedvéért
vitatás alá vonassanak, ha szüksége ezeltől irói minden becsületemet s poli-
cai hitelem általvonatni szeni is.

Ha mostani belátásomnak a magyar honi országgyűlést ezeltem elméletek
utáni kapkodását s tapintatnélküliségnek hiszem.

Ha azt hiszem, hogy kedvéby apathiában sinylik; a tehetségen pedig a vele
megyeszerelők által terhes s lélekeskirtató cirkis felé ragadtatik.

De is igaz fiatal vagyok arra nézy, hogy gyakran is igen bátranyosa
se családhagyam.

Érdekemben van tehát is megnyugtatásomra szolgál minden nyomos meg-
támadtatás is a legkíméletlenebb elbirálatás is.

Ezeket kérem ünt: szíves kedjék ha ideje engedi megbírálni munkái-
mat; vagy pedig azt kérhözálni, hogy ön barátai körül valaki
szigorú bonczolgatás alá venne dolgozatomat.

Kérem is méltó fölhozatala mellett tisztelettel maradtam

A' Tekintetes urnak

Kolozsvárt dcem: 16ik 845

alázatos szolgája, ön barátja

Kemény Zsigmond mp

Kifejtő Kedves Tek. Úr!
Kd hol-létét, t.i: Pesten vagy Po-
zsonyban van-é? nem tudva,
Bajza urhoz irtam volt közelebbről
némi Kdet illető kérés iránt. Méltóztat
iránta rendelkezni, s tudatni velem:
a kifolyandy 'művei' árát is kova küldjem.

Kifejtő szolgája: Vörösmarty Mihály mp.
Ügyvéd.

5 3 3

Tisztelt báró úr,

Az „Arany király" még nincs a könyvkötőnél, vagyon ajánlom Dobrucsányit, e kiadóját, mert egyszerűen árum nincs más, jól varrja, gondosan fűzölje, s általában szebben készíti el mindnél.

Tisztelettel

Pest, dec 5 1856.

alázatos szolgája
Toldy

Dobrucsányira nézve egyetértek önnel: ide azt vagy megütközésével és gondatlansággal láttam, hogy a' czímlap nincs, mely az újabb N. könyvtári kiadói megnevezve, hiba Lear király kiadását, s nincs a' könyv ára is kitéve (1 ftforint)

Lzo
n
kr
0
Kész

Schenkek
Schedel Ferencz — magyar acta domestica történetét s más történelmi tárgyakat.

Ostern
von
Bärenyhelm

Méltóságos
Báró Kemény Zsigmond Úrnak

helyben

Földvárról

Tekintetes Igazgató úr!

A' beesey iratába emlitett Kéziratkötetbocsátását én ugyan nem ellenzem, arra feltételek alatt, hogy ott nevem semmi képen ne említtessék, és a' hol az okiratok idéztetnek, a' helyett: ex Archivo Primatiali, csak egyszerüen tétessék: ezeden okmány, vagy pedig Copia in Bibliotheca Pesthinensi; mert ugy hiszem, hogy ott is feltalálhatók. —

de más kérdés az: hogy fogja az utólagos censura politica nézni azon fok okadatokat, mellyeknél fogva Vgyántürése mentegetnek.[2] és nem fognak-e ujjal mutatni á mostani orszaggyulésre, á ki á dolgozatba ha máskint nem, arral részt vett, hogy okiratokkal azokat okadatolni volna; annál ert se tétte. —

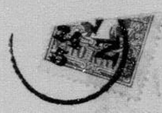
A' mennyire emlékhem, az iratban V. elpertolás
fölött az okokat nem mondatik ki: – azt
pedig ily hosszas iratasba elmellőzni nem
lehet. – Többire bátor ezen nézetek meg-
itéléséi Tekintetes Hatóságodra bizhatnam.
Kérésem azonban mégis oda terjed, hogy
a kérdéses kérirat kinyomatásai hallgas
el; – s megkülömbözteto tisztelettel maradok
Ujhegyben, dec. 28. 1858.

alázatos szolgája
Kemp Mihály

Tekintsen ur!

Tegnap pesten postara adtam becsey irata, ma délben
jonne Keramber – a' Közép falusi [Tredne]
Vitéz Sámos érsek élete leirasábu valalatrone
libakiga – és bizony már nem javithatunk, mert
arról semmi jégrékemer nem találtam fel –
– praemisque melles kihagyom poissha – talan-
Donatus, " Donatus " – hanem nem tudom – gmy. a gres. –
talán ebenes Szerenesi. – ha erről nincsen kivüle gmes.
munkája – megmondhatná az igazat. –
Vitéz Szelatnokfája. – ha még ij az ei Kéziratokban jön elő – 1468. – 1470 kig tsendi lenne.
Többire megtsülömbözteti tiszteletemel maradok
Eperjesben, May 24. 1859. alazatos szolgaja
Kemyffy

Tekintetes Toldy Ferenc Urnak
a' Magyar Tudom. Akademia titkárának
és a' pesti egyetemi Könyvtár Igazgatójának,
mezkövesdön böszörmény tisztelettel RECOM:

Pesten.

franco ergo Recepisse.

5 73

73

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr!

Azon vastag tudatlanság, s menthetlen gyarlóság és együgyűség, melylyel helyesírásunkat tekintve, az irodalomban úgy mint azon kívül minden lépten nyomon találkozunk, indított e műveczske írására, melynek ajánlását nem annyira a magam, mint inkább az írni nem tudó közönség érdekében tiszteletteljesen kérem t. c. Szerkesztőségétől.

A mennyiben „helyesírásom" a tisztelt Szerkesztőségétől elsőre, azt ne különczködésnek, hanem a Magy. Tud. Társaság nyelvtudományi osztálya által felállított vezérelvek rendszeres követésének kérem tulajdonítani.

A nagyérdemű Szerkesztő úrnak

mély tisztelője

Kanyaleczi Szőke

Dáizberény 6/II 858.

„SZEGEDI HIRADÓ"
SZERKESZTŐSÉG...

121

Tisztelt Uram!

Midőn újonan megjelent lapom ingyenpéldányával bátorkodtam Önt megtisztelni, távol valék attól, hogy a hetenkénti vidéki lapot Ön tudományos folyóiratával párhuzamba tegyem.

Körülmény volta a tudományoggal, melyet Ön hosszu folyóiratának olvasója által nagy részben kielégítettek, s midőn a mire elfogadását remélném, mindenekfelett inkább barátsági indulatát, mint a vispanos ágot ne pusztán igénybe.

Vagyok nagyrabecsülésem kifejezését, hü vagyok

Önnek Tisztelt Uram
Szeged, 5/5 859.

igaz tisztelője
Kemyelenbjáró

KÖLCSEY FERENCNEK

CSEKÉBEN felállitott emlék szobra leleplezési ünnepélyére Május 18-dd délutánni 4 órára tisztelettel meghivatik

Toldy Istentr.

Kende Lajos és neje által

Nyomatott Szatmáron 1856.

125

Tekintetes Titoknok úr!

Nem akarván, hogy levelező Taggá lett választatásomtól fogva egész ez-
tendő teljék el a nélkül, hogy a Társaság tzéljait valamely dolgozásom
által elömozditani igyekezzem, siettem az ide mellékelt mathesisi
értekezés irásával, hogy ezt innen a nagy Gyülésre felmenő Titok-
társam Professor Pécsely József úr által felküldhessem. De sok
dolgaim Ezt minden igyekezetem mellett is az ő elindulásáig vele
kész nem lehettem. Hanem azóta, bárha sietve is, tsakugyan bévé-
geztem, s küldöm ezt T. Titoknok úr kezéhez azzal a szives kéré-
sel, hogy ezt alázatos tiszteletem mellett a t. Társaságnak
benyujtani, és emelé megvizsgáltatását, s ha arra méltónak itél-
tetik, kiadatását a Kolozsvári módon elömozditani méltóztassék.

Már most kinyilatkoztatom azt is, hogy én valam irója
azon mathesisi értekezésnek is, mely esztendővel ez előtt név nél-
kül érkezett T. Titoknok úrhoz. Mikor én azt irtam, még akkor nem
lévén tagja a t. Társaságnak, s emél fogva annak törvényeivel is
kevésbbé lévén ismeretes, nem tudtam, hogy javaslat név nélkül
nem fogadtatik el. Egyébiránt, megvallom, azon jutalomkérdési
tárgyra nézve még most sem vagyok egészen tisztában, s emél fog-
va szerettem volna ebben, mint már most a Társaság tagja egy
bizodalmas kérdést tenni T. Titoknok úrnál. De attól tartván
hogy ezzel, kivált mostani sok gondjai közt alkalmatlan
lépek, tsak elhagyom azt, s csupán arra kérvén ez úttal

T. Titok

T. Titoknok Urat, hogy a T. Társaság' Mathematica osztályabeli T.
Tagjait, kikkel nékem személyes esmeretségben lenni szerentsém nin
tsen, mélozta-sebi szives tiszteletem mellett bizonyossá tenni a
lől, hogy nékem mind ez mathesisi érzelezésemben tiszta és egye
dűli tzélom a Mathesis tudományának, melyet eleitől fogva külö
nösen kedvellettem, elömozditása. Ha gondolkodásom minden
ben nem egyezz is az övékkel, azért, mivel törekedésem egyébi
ez ő bennek lelki tzudonimet képzelem, s magamat barátsá
gukba ajánlom; mint kinek a' nyelvtudományi osztály T. T. Tagja
inak is.

A'ki vagyok, &c. maradok tellyes tisztelettel

Tekintetes Titoknok Urnak

Debretzenben Aug. 28án 1838

alázatos szolgája

Kerekes Ferentz mk

Vetts. Lyc. O. 538.

Vetts nov. 15

126

Tekintetes Titoknok úr!

Nagyon sajnálom, több mint egy tekintetben, hogy Kegyedhez a' Pünnapokban mikor Városunkat meglátogatta, távalléremi miatt Szerencsém nem lehetett.

Most ezen levelemet megadó tiszttársam és barátom Professor Péczely József úr' indulván a' t. Társaság Nagy gyülésére, — melyet különben meg sem tudtam volna mikor lesz, — ez alkalommal e' Követtezőkről kívánom kegyedet röviden tudósitani.

1, Mathesisi értekezesem, melly a' Tudomány-tárba azért nem vétethetett fel, mivel a' Kis-Geometra czimü könyvről birálólag szól több helyeken, birálatot felvenni pedig a' t. Társaság Statutumával ellenkezik, meg most is itt hever. Ugy tartom pedig, hogy a' tudomány érdekében lenne, ezt egy a' mint van, minden birálatostól kiadni; mit már most annyival inkább óhajtanék, mivel közelebb a' Mathesis es physica tanitására tétetnem által. En leg egyszerübbnek látnám volna, ha már a' Tudománytár fel nem vehette, a' Tudomanyos Gyüjteménybe küldeni értekezésemet igy, a'

Ürmös Dániel és Bertalan Sebestyén Endre
Tudós Scholastikusoknak Ferencz Ignác, Pálfi
Küsöltár Tudós Társaságunk Segjának,
Mint a' Magyar Tudós Társaság
Titoknokának, tellyes tisztelettel
Pesten
Kőnyö utcza 403. sz.

á mint van; mivel úgy gondoltam, hogy az á Kegyetek lapjaiba nagyon terjedelmes, s talám nem is tzélszerű lenne. Hanem ezen soraimat megadó barátomi úgy véleködett, hogy jó lenne talám munkámat apróbb részekre, de á melyek közzül mindegyjik magában is egy kis egészet tenne, részlyel szedni, s úgy részenként küldözni fel, á mennyiben érzekezés az Athenaeumba, á mennyiben pedig bírálat á Figyelmezőbe. Ha helyeslik Kegyetek e javaslatot, én készen lépek elfogadni. Melyre nézve hogy tudhassam magamat mihez tartanom, bátorkodom Kegyedneh egy pár sorban részesíteni kérem.

2, A bírálatot, mely Érzekezés és Kitéresek czímü munkámra á mult Augusztus közepe tályán jött ki á Figyelmezőben, megolvastam ugyan még akkor mindjárt, de Zelebi reá á közelgető közvizsgalatok és más környülmények miatt meggyült, részint Rectori, részint Professori bajaim s dolgaim akkor nemengedték, sőt á szünnapok alatt is részint utazásaim részint á szüretek miatt nem előbb mint October vége felé nyerhettem időszakot hogy bírálomnak feleljek. Már most kész volna á felelet, de még sistrazatlan, azomban igen sokra is ezik, úgy hogy már most azon kell gondolkodnom, hogy belőle kivonatot készíttsek. Úgy hát annak felküldését még most is kénytelen vagyok továbbra halasztani.

Ezekután magamat bevés indulatiba ajánlom, tellyes tiszteletben vagyok

Tekintetes Tiszteletes Úrnak

Debreczenben, Nov. 12én 1839.

alázatos szolgája
Kerekes Ferencz mk.

Tekintetes Titoknok Úr!

Van szerencsém mathematicai munkáim első szegjéből egy pár példányt küldeni ide mellékelve; melyek közül egyiket leggyen szives Hegyes beadni képemről szekely ajándékul a m. t. Társaság könyvtárának gyarapitására; a másikat pedig megtartani magának tőlem szives emlékül; a' ki vagyok teljes tisztelettel

Tekintetes Titoknok Úrnak

Debreczenben Maj. 22én 1846

alázatos szolgája

Kerekes Ferencz mk

Orvos Tanár, Tábla biró, és
m. t. Társaság Titoknoka
Tekintetes Vitéz Schedius
Ferencz Urnak tellyes tisztelettel.

Kerekes Ferencz

Orvos Dr. Tekintetes Tudós

Schedel Ferencz Úrnak, a' m. t Társaság' Titok nokának, több hazai és külföldi tudományos társulatok tagjának, több Tek. nns Várnegyéki Táblabirájának. stb. teljes tisztelettel.

Szombathelyen 18[illegible]. 2. 0!1'0 Pesten

2

MTAK – KÉZIRATTÁR

MAGYAR IRODALOM

LEVELEZÉS

4°

76.

TOLDY FERENC LEVÉLTÁRCÁJA

XXI. „K"

1

2

VÉGÉ